

שערי ישועות

זורע צדקות - מצמיח ישועות
לחיזוק סעודת מלווה מלכה. וזיכוי עם ישראל

גליון מס' 2

אדר ב' תשע"ו

מהדורה
מיוחדת

שערי הקדמה

שערי מלווה מלכה

שערי צדיקים

שערי הלכה

שערי שבת

שערי מעשה

שערי הוד

שערי זוהר

שערי סיפור

שערי סמבטיון

שערי זוהר הגאולה

שערי דוד המלך

שערי זוהר המעשה

הרב פיש זצ"ל עם הס"ת לע"נ הנשמות הנדחות

כותבים ומשתתפים:

י. בר זאב.

הרב שלמה בלוי.

הרב גמליאל רבינוביץ.

הרב קובי לוי.

הרב שמעון כהן.

הרב יאיר וינשטוק.

הרב יעקב ישראל לוגאסי.

הרב א. ישראל.

האדמו"ר מהאלמין.

מכון הזוהר העולמי.

הרב מנחם מנדל גרליץ.

דבר העורך

בשבח והודיה להשי"ת שהגענו עד הלום,
שזכינו להוציא את הגיליון החשוב שערי ישועות,
שנתקבל באהדה בכל תפוצות ישראל בתפוצה
של כ... 350000 ויותר,
(ועוד היד נטויה)

ולאור הביקוש הגובר והצימאון הגדול,
אנו מוציאים לאור את גיליון מספר 2,
כדי לזכות את עם ישראל,

בברכת חודש טוב,
זעירא דמן חבריא
העורך י. הלוי

גב. כל הרוצה להשתתף בסיוע להפצת הגיליון, נא לפנות
למערכת...

העורך: י. הלוי

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מכון הזוהר העולמי

שני נמצאים בנים כאלו
שהתחילו להדריך ולסור
מדרך ה' ויש לדאבוננו
גם כאלה שקבר סרו מה'
ומתורתו? הוא כדי שנגיש
הצער הגדול והאים שיש לשכינה
כביכול שבני ישראל סרים מדרך ה'
ומתרחקים ממנה, שאין לשער ולתאר
גדל הצער והעגמת נפש בזה, כאם
הבוכה על בניה הנאבדים ממנה שאי
אפשר לבטא ולהמחיש הצער והכאב
כדי לעורר אותנו מתרדמתנו העמקה
בראותנו אין עם ישראל מאבד את
בניו מדי יום ביומו ומדי שעה בשעה
ואין אנו שמים לב לזה ולא עולה אפלו
על מחשבתנו לטפס עצה אין להציל
אפלו נפש אחת מישראל, לזאת באה
עלינו הרעה הזאת ובאים מן השמים
וטופחים על פנינו ונותנים לנו גם כן
להרגיש הצער הנורא הזה כדי לעורר את
לבבנו לחפש דרכים ועצות אין לצאת
אל העם לבקש צאן אוכלות להחזירם
ולחשיבם אל חיק אמותם.

• **שבת בו תשנן - הלכות שבת**

ש'בת ב'ו ת'שנן - הלכות שבת

פרק א

בו יבאר גדל העניש של המחלל קדשת
השבת מש"ס ומדרשים, זהר הקדוש
והפוסקים
המשורבעמוד י"א

מן השמים מראים לאדם
את מה שצריך לתקן, על
ידי שמגלגלין עליו סבל אף
על פי שלא מגיע לו, רק כדי
שירגיש בסבלו של הזולת,
וידע מה עליו לעשות כדי לתקן
ובאיזה אופן ישתדל לתקן.

כל ימיו עסק הרב הקדוש רבי נחום
מטשערנאבעל ב"פדיון-שבויים",
נדד על פתחי נדיבים לאסוף כספים,
וגלגל שלמונים לכיסיהם של עריצים
אנשי הרשות ושבאי עמק ישראל, פדה
יהודים שנכלו בשבי. יום אחד נקלע
לזיטומיר, העלילו עליו הגוים עלילה
שפלה ונכלא במאסר. נגלה אליו אחד
הצדיקים בפלא, ואמר להרגיעו: אברהם
אבינו היה מכניס אורחים גדול, טורח
תמיד להנעים לאורח ומבקש לדעת מה
עוד יכולים לעשות למען האורח ולא
עשה, אמר לו הקדוש ברוך הוא "לך לה
מארץך" כלומר: צא לדרך ותהפך לאורח
ותדע בדיוק מה חסר לך...

אף אתה - הוסיף הלה - פודה שבויים
גדול, והעניקו לך מן השמים הזדמנות
לחוש איזה טעם מרגיש יהודי בשבי
ובפלא אצל גוים, מה נחוץ למהר
ולפדותו משוביו!...

מספור זה אפשר ללמד מוסר השכל
מדוע זה יצא הקצף בדורנו שבכל בית

שערי הוד

מלוה מלכה אצל הרב פיש (ב)

י. בר זאב

שאף לאחר שנתפרסם הרי שרב הסתום על המפורש וד"ל האב היה עוסק בין היתר בהכשרת המקוה והכנתה לטבילת טהרה, תפקיד אשר מי שאוחז בו מכונה "דער מקוה איד" או בלן בלשון המדוברת, במקוה זו היו מקדשים ומטהרים עצמם בסילודין, רבים מהנסתרים ודמויות הפלא בימים ההם, מידי לילה סמוך לחצות היה הבלן מחמם את מי המקוה ומכין את כל הדרוש, במיוחד עבור הרב פיש שבא יחד עם הסנדלר הקדוש מוה"ר משה יעקב הכהן רביקוב זצ"ל אל בית הטבילה כשלאחר מכן הם מסתגרים ועוסקים ברזין דרזין עד עלות השחר. הסנדלר הקדוש הוקיר לו על כך טובה והרעיף עליו תמיד ברכות לרוב, סמוך להסתלקותו יעץ הוא לו להתדבק בר' אברום להיוועץ עמו ולהתברך מברכות פיו. כך הוא אכן עשה ולאחר שנסתלק בשם טוב מהאי עלמא בעצומו של יום שמחת תורה. שם הוא את פעמיו אל עבר בית רבינו ברח' קלישר, כאן נכונה לו "קבלת פנים" מיוחדת לה הוא לא ציפה כלל ועיקר, לאחר נקישה קלה בדלת ובהיסוס מה, הדלת נפתחה הרב עומד בפתח והבעת תמיהה על

במאמרנו הקודם פרטנו בהרחבה את מהלך המלוה מלכה בבית רבינו הרב פיש זיע"א אמנם תארנו את סדר הענינים אך מילתנו כבר אמורה שאין אלו אלא רסיסי אורה ממעמדים נשגבים רוויי הוד אשר נחקקו בלב כל מי שזכה להיות נוכח בהם ואילו את ההרגשה האמיתית קשה עד מאוד לחרוט עלי גליון.

בחרנו הפעם להביא בפניכם מעשה רב ממנו נלמד על החשיבות הרבה בה התייחס הרב זצ"ל לסעודות אלו. וכך היה המעשה, היה זה באחת ממוצאי השבתות לקראת סיום הסעודה, הציבור החל מתכונן לברכת המזון, הרב כבר מזג את הגביע עליו יברכו ברכת הזימון, וכיבד את אחד הנוכחים לזמן, האדם שהתכבד לא היה סתם אורח מזדמן אלא אחד מן הקבועים ומראשי המדברים מידי שבוע בשבוע, כמו"כ היה הוא זה שזכה לסייע בהבאת מיני מטעמים לצורך הסעודה ואף להתחיל את הנגונים בעת שירת הזמירות, בכך המשיך את מסורת אביו שהיה מראשוני המשתתפים בסעודות המלוה מלכה שעוד זכה לשמש את הרב בתקופה שטרם התפרסמותו [וזאת למודעי

שערי הוד

מלוה מלכה אצל הרב פיש (ב)

י. בר זאב

שנינו אורח מברך, הס הושלך בקהל והכל מביטים במתח לכיוונו של הרב לראות כיצד יגיב ומה יאמר, או אולי יתייחס בביטול ולא יגיב כלל.

הרב שמע את הדברים ופניו הפכו להבים וכהרף עין ניגש ממקום עמידתו אל עבר הדובר הקימו ממקומו ודחקו אל מחוץ לבית כשהוא טורק אחריו את דלת הברזל בקול רעש גדול, אימה ופחד נפלו על כולם, איש לא פצה את פיו והמקום היה לחרדת אלוקים.

אותו אחד כבר הספיק להתחרט אלף פעמים ולהצטער על מה שקרה אך את הנעשה אין להשיב, מיד לאחר ברהמ"ז ישב הרב כמנהגו לברך את העם לשמוע בסבלותם ולהשפיע עליהם ישועות, הדלת נפתחת והאדם הנ"ל אזר עוז בלבו ונכנס פנימה חלץ את מנעליו והתיישב על הארץ לקבל נזיפה כמובא בשו"ע ולבקש על נפשו, הרב סימן לו לקום, ואמר לו אינך צריך לבקש ממני מחילה, לא פגעת בי, רק תדע מכאן ולהבא, במקום שדוד המלך נמצא לא עושים ליצנות! והדברים מבהילים, אכן "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

פניו וקולו הולך ונישא כשהוא ממטיר עליו דברים שקשה לשחזרם, "מי אני ומה אני", "אני בסך הכל פועל בנין פשוט", "למה באת לכאן", הרב סגר את הדלת ושילחו מעל פניו, האיש עזב את המקום והוא כולו המום. מובן א"כ הדבר שבבוא העת כשפתח הרב את דלתות ביתו היה הוא מראשוני המצטרפים להסתופף בצילו ותמיד עמד הכן לשירותו, ומטבע הדברים לאחר שהוא עצמו נסתלק מן העולם המשיך בנו ללכת בדרכי אביו.

אירע הדבר ואותה הסעודה אודותיה נסוב סיפורנו חלה להיות בליל היארצייט שלאותובלן חשוב, וכשכיבד הרב את בנו לברך על הכוס ציוה עליו לומר בעת הזימון, "ברשות אבי מורי" היות ואביו נמצא כאן! הנוכחים פערו את פיהם בתדהמה למשמע הדברים והתקשו לעכלם, והנה קם לו אחד מן המסובים שהיה אף הוא מן היושבים הקבועים במקום שנוכח בעצמו לא אחת לראות את גודל כוחו של הרב ושוחח אודותיו רבות ובהחלט היה אחד מן המקושרים, אלא שרוח שטות אחזה בו תוך כדי שהוא פונה אל הרב ואומר לו, אם הנפטר נמצא פה למה שהוא לא יזמן, הרי כבר

שערי הלכה

הרב שלמה בלוי

אכילת מלווה מלכה

קיים לעולם ואינו נפסד.

ולעניין חיוב נשים בסעודת מלווה מלכה כותב הפרי מגדים שלכאורה נשים פטורות בו, אמנם לפי מש"כ הטורי זהב שם ס"ק א' שאבר אחד יש באדם שאינו ניזון רק מסעודת מלווה מלכה א"כ גם נשים צריכות לאכול, ובתוספת מעשה רב מובא המעשה באשתו של הגר"א מוילנא שקיבלה על עצמה להתענות הפסקה והפסיקה בסעודה שלישית ותיכף לאחר הבדלה שכבה לישון ואמר לה הגר"א שבכל צומות ההפסקה שעשתה, עדיין לא יתוקן הפסד מלווה מלכה אחת, ותיכף קמה ואכלה וכן כתב ברב פעלים [ח"ג או"ח סי' לה] שאין להתענות הפסקה במוצ"ש אמנם באליה רבה הביא בשם השל"ה שמי שמתענה במוצאי שבת כגון שמפסיק מבעוד יום, אזי יטריח להכין סעודה זו לאחרים וילמד המאמרים ודינים המוזכרים בסעודה.

והנה צדיקים ואנשי מעשה הזהירו מאד בסעודה זו וכידוע מהרה"ק מרוז'ין זי"ע שרמז בפסוק והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, סלם ר"ת ס'עודת ל'ויה מ'לכה מוצב ארצה פירוש שאין העולם נזהרין בזה אבל ראשו מגיע השמימה.

כתב השל"ה הקדוש דגם בסעודת מלווה מלכה יהיה ב' ככרות אלא שאין צריך להחזיק בידו אלא ככר אחד, אמנם

אם כי בדיעבד אפשר לצאת ידי חיוב מלווה מלכה במיני מזונות או בשעת הדחק אפילו בפירות אבל לכתחילה בודאי החיוב הוא ליטול ידים לסעודה ולאכול פת וכן כותב הגר"א מוילנא שמשמע בגמרא שסעודה זו צריכה פת שהרי בסמון הביאו את המימרא של רבי אליעזר שיסדר שולחנו בערב שבת אף שאינו צריך לכזית, ושם הרי ודאי צריך פת והגמרא הסמיכה את שתי המימרות משמע שדינם שווה שגם סעודת מוצאי שבת צריכה פת וכן משמע להלן בהמשך הגמרא שאמרו פת חמה במוצאי שבת מלוגמא.

ומובא בשבולי הלקט שאבר אחד יש באדם ונסכוי שמה וזה האבר נשאר קיים בקבר עד עת התחיה ואפילו אחר שנרקבו בו כל העצמות. וזה האבר אינו נהנה משום אכילה רק מסעודת מלווה מלכה ובאליה רבה בשם מטה משה סי' תקי"ג כותב שאבר זה לוז שמו וממנו נתהוו האדם, וכאשר ימות האדם, העצם הזה אינו נימוח, ואפילו יכניסו באש אינו נשרף ובריחיים אינו נטחן בפטיש אינו מתפוצץ וממנו יחיה האדם לעת התחיה, והוא המקבל עונש ועונג אחר מיתת האדם, ועצם הזה שרשו ועיקרו מעצם השמים, וטעם הדבר שאינו נפסד כותב האליה רבה [שם סק"ג] משום שאדם הראשון אכל מעץ הדעת ונהנו כל האברים ולכן נגזר עליהם ואל עפר תשוב מה שאין כן אבר זה שאין לו הנאה כי אם מסעודת מוצאי שבת ובערב שבת הרי לא נהנה לכן

שערי הלכה

הרב שלמה בלוי

אכילת מלווה מלכה

בחידושי הרי"ם [עה"ת עמוד רצ"ד] כתב דעדיף לאכול מן החלה הפרוסה שנשתיירה מסעודת שבת, כתב במקור חיים מבעל חוות יאיר בקיצור הלכות סימן רע"ד וז"ל יעשה ד' לחמים [ע"ש] כל אחד גדול מחבירו והרביעי הקטן יעשנו משולב דמות הבדלה ויהיה לאות בין המלכה וללחם משנה לסעודה ג' עכ"ל.

כתב בספר מעשה יחיאל בקונטרס מיכלא דאסותא דף ט"ז דיש קבלה מהבעש"ט הק' לאכול שום בסעודת מלווה מלכה שהיא סגולה לפרנסה.

אמנם כתוב האחרונים שלכתחילה צריך להקדימה סמוך לשבת כאדם שמלווה את המלך בצאתו ולא לאחר שכבר יצא והסיח דעתו ממנו, אמנם זמנה עד שעה ד' [כף החיים פלאג'י סי' ל"א אות נ"ט] ובכל אופן אין כדאי לאחרת אחר חצות, כ"כ המשנה ברורה, ובמעשה רב מובא שפעם היה הגר"א חולה במוצ"ש וכשהבריא מעט אמר שאם לא עלה עמוד השחר ילעסו לו כזית פת בע"כ כדי לקיים מצות מלווה מלכה.

אמנם היו צדיקים שעשו מלווה מלכה גם ביום א' והוא הרה"צ ר' שמעון מירוסלב שאכל ביום א' סעודת מלווה מלכה במלבושי שבת עם אנשים וכן נהג כמה פעמים הרה"ק ר"א מסטרעטין וכן נהג הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע וזמרו אז

לפעמים הזמר איש חסיד היה וכן כתב בספר אוצר יד חיים אות תתפ"ה דכמה צדיקי הדור היו אוכלין סעודת מלווה מלכה יום א' ומביא ראיה מהש"ס ערכין דף י"ג ע"ב שיום א' בשבת עדיין נקרא מוצאי שבת, ובאשל אברהם סימן קע"ד סעיף ד' כתב ג"כ דכן נהגו כמה צדיקים ומוסיף דאפשר גם בכל יום ג' דלבת שבת שפיר דמי עכ"ל עכ"פ זה ברור שעיקר המצוה הוא כדאמרין לעיל מיד ביציאת השבת.

חמין במוצאי שבת מלוגמא פרש"י לשתות ולרחוץ מבואר כאן ברש"י שיש ענין לרחוץ בחמין במוצאי שבת וכן מבואר בתנא דבי אליהו זוטא [פט"ז] על הפסוק נשיתי טובה [איכה ז' י"ז] רבי נחמיה אומר זהן פת נקיה ורחיצה במוצאי שבת, ומה שאמרו מלוגמא דהיינו רפואה לא פירש רש"י לאיזה דבר הוא רפואה, ופירש בבית ארזים שהוא רפואה לכל חולשת הגוף ולא לחולי מסוים אלא לכל אדם הוא רפואה לו לחזק כוחותיו, ואמר הגאון רבי אריה ליבוש אב"ד ווישניצא שהוא רפואה שלא יהיה בעצבות ומרומז בפסוק "ומחבש לעצבותם" מחדש ר"ת ח'מין ב'מוצאי ש'בת מ'לוגמא, וסמין לעצבותם כלומר שהוא רפואה לעצבות.

וכאמור למעלה שביום ראשון עדיין שייך למוצ"ש ק' אולי טוב לכוון ביום הראשון בבקר למקווה חמה במוצ"ש מלוגמא.

שערי הלכה

שער הנגינה (מאמר א')

הרה"ג רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף החדש" על המועדים

הנה דוד המלך נקרא "נעים זמירות ישראל", ולכן ראיתי לנכון ללקט עניני נגינה במשנת האדמו"ר הגה"צ רבי אהרן ראטה זצוקלה"ה, משומרי אמונים, זיע"א, מספריו הקדושים.

קודם שיזמר יאמר הנוסח הזה
טוב קודם שיזמר לשם, לומר הנוסח הזה, הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי ולשיר לפניו שירת דודים, ולקיים מצות עשה ואהבת את ה' אלוך, ומצות עשה מפי הקבלה כבד את ה' מהונך, ואמרו חז"ל אל תקרא מהונך אלא מגרונך, לשם יחוד וכו'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ד)

תפילה למשורר ברבים

אם הוא משורר או מתפלל ברבים, יאמר מקודם, הנני מבטל כל הפניות וכל המחשבות

התקשרות לרבו על ידי זמר
אמר צדיק אחד מצדיקי קדמאי שבאם מזמר זמר רבו יותר מתקשר בו מאשר אומר תורת רבו, כי הזמר הוא מפנימית הנפש של רבו.

("תקנות והדרכות", פרק כ"ב, דף ל"ז ע"א)

שערי הלכה

שער הנגינה (מאמר א')

הרה"ג רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף החדש" על המועדים

מעשה שהיה בימי האר"י הקדוש ז"ל שילך לגלות את אזנו מעשה היה בימי האר"י הקדוש זצוק"ל שהיה בעירו החכם ר' ישראל נאגאר"ה עליו השלום והיה נעים זמירות ישראל, ופעם אחד בליל שבת קודש היה החכם הנזכר משורר על שולחנו כמנהגו הטוב, וראה האר"י הקדוש מלאכי צבאות יורדין ידודין ידודין לבוא בביתו להשתעשע בשיריו, ותיכף ומיד הסתכל האר"י הקדוש כי בא מלאך אחד וסילק לכל המחנה המלאכים השרוים שם על דבר שהיה בזרועותיו מגולים. ואף גם שלא היה הכובע על ראשו, וכשהרגיש הרב האר"י ז"ל בדבר, שלח אחר מו' הרב ר' חיים ויטאל זה.

(שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ט)

שערי מלווה מלכה

מעלת מלווה מלכה

הרב יעקב ישראל לוגאסי

יחודיות לסעדת מלווה מלכה - סעדה רביעית

כתב הרב "כף החיים" (שם, אות א): לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת וכו', משל שמליון את המלך ביציאתו כשם שמליון אותו בכניסתו. ובסדורים מכרש, איבר יש באדם ונסכוי שמו, ואינו נהנה באכילה אלא במוצאי שבת וכו', והוא העצם שיש בו קיום נצחי וממנו יחיה האדם לעת התחיה וכו', ועצם הזה שרשו ועקרו מעצם השמים וכו'. ומה שאמרו דאינו נהנה באכילה אלא במוצאי שבת - אם כן, לא נהנה מעץ הדעת, ולכן אינו נפסד וכו'.

שם (אות ב), ומכל הנזכר משמע, דגם הנשים חייבות בסעדה רביעית של מוצאי שבת.

2. מדוע מזכירין אליהו הנביא במוצאי שבת

שם (אות א), ויאמר דא היא סעודתא דדוד מלכא ובזכותיה נצול מחבוט הקבר וכו', ואחר כך אחר האכילה להזכיר אליהו הנביא זכור לטוב, מפני שהשעה צריכה לכהן, כמובא בשלחן ערוך (ארח חיים סי' רצ"ה), ונהגו לומר ולהזכיר אליהו הנביא במוצאי שבת להתפלל שיהיה ויבשרנו הגאולה.

שם (סמן רצה אות יט), וזה לשונו: ובא"ר אות ט' כתב עוד טעם אחר הא דמזכירין "אליהו הנביא" במוצאי שבת, משום דבכל מוצאי שבת נכנס אליהו לגן ויושב

תחת עץ החיים וכותב זכותן של ישראל. עד כאן דבריו. והינו שכותב זכיות של שומרי שבת, עד כאן לשונו שם.

3. סעדת מוצאי שבת כחלק הנמשך מהשבת

שם (סימן ש אות ו), וכתב בפע"ח דנפש יתרה אינה הולכת לגמרי עד אחר סעדת מוצאי שבת, ולכן אין ראוי להתעסק במלאכה שאינו אכל נפש או בתורה עד אחר סעדה דמוצאי שבת. עד כאן לשונו. ומטעם זה נוהגין שאין להחליף בגדי שבת עד אחר סעדה רביעית, וגם כדי ללוות את המלך בבגדי פאר.

4. טוב להכין מאכל מיוחד לסעדה רביעית שם (אות ח), אמרין בפרק כל כתבי (שבת קיט): ר' אבהו עבדי לה עגלא תלתא באפוקי שבתא והוה אכיל כוליתא. כי גדל אבימי בריה, אמר לאביו: למה לך לאכסודי כלי האי, נשבק כוליתא ממעלי שבתא, שבקוה אתא אריא אכליה [פרש רש"י שם, אכליה אריא, לעגל הראוי לשחט] וכו'.

תרגום: רבי אבהו, היו שוחטים לו במוצאי שבת עגל מבוחר במיוחד עבור סעדת מלווה מלכה, אף על פי שהיה אוכל ממנו רק את הכליה. כשגדל אבימי בנו, אמר לאביו: למה לך להפסיד עגל שלם רק לצורך הכליה שלו, הלא יכולים אנו להשאיר מן העגל ששוחטים לסעדות השבת כליה אחת בשביל מלווה מלכה?

עשו בני הבית כדבריו, ובשבוע שאחר

שערי מלווה מלכה

מעלת מלווה מלכה

הרב יעקב ישראל לוגאסי

שבסעדה זו צריך לכוון להמשיך אור סעדות שבת לכל סעדות ימי החל, כי כל דבר צריך ממצע, וזה הסעדה הוא ממצע בין שבת וחל, ועל ידי זה נשאר ברכה ושפע בכל אכילת ימי השבוע, וכתב שם שאין הנפש יתרה הולכת לגמרי עד לאחר סעדת מוצאי שבת. ועוד כתב שם: אין לעשות שום מלאכה ואפלו לא לעסק בדברי תורה עד אחר סעדת מוצאי שבת [דהינו בקביעות], ויש ל"א מלכים דקלפות, ובתוספת שבת עם שבת נכנעים ל' מלכים, ואחד נכנע בסעדת מוצאי שבת, ומי שאינו מקיים סעדה זו, אז נשאר קלפה אחת בלי הכנעה, ועין שם.

וידוע המעשה שמספרים העולם מאחד שהיה נזהר מאד במצות מלווה דמלכה ברבים, ופעם אחת טעה ביער ומצא ראש קלפה [כלומר, כח טמאה שרצה להזיקו] האף היה נשקע בטיט, וזה היה מכח סעדותיו שהיה נזהר, ונעשה עמו נסים גדולים. וידוע הרבה מעשיות אשר נכתבו ואשר אבותינו ספרו איש מפי איש בשם צדיקים מהטובה הגדולה והנוראה מזו הסעדה, וכמה אנשים שנזכרו בזו הסעדה והיו בסכנות גדולות ובצרה גדולה אשר נתהוותה, ובשביל שקימו הסעדה הקדושה הלזו נצולו על ידי זה מכל פגעין ביטחון על ידי דוד מלכנו בעצמו, כי יש לו נחת רוח גדול בקיום סעדתו הקדושה, כי ידוע מספרי יראים.

כך השאירו כלליה מן העגל של שבת ולא שחטו עגל מיוחד במוצאי שבת. והנה בא אריה וטרף את העגל שנמנעו מלשחט לצורך מוצאי שבת.

ומכאן נלמד דמאן דאפשר ליה, טוב לעשות דבר מחדש למוצאי שבת, דבעי סעדה באנפי נפשיה ולא משירים, וכן כתב מהרש"א באגדתיה.

5. עד אימתי זמנה

שם (אות יד) כתב בס' ח"י: זמנה עד ד' שעות, ויאמר בברכת המזון "מגדול" וכו'. אמנם הרב "בן איש חי" שם כתב, דמוצאי שבת עד ד' שעות, הינו למצוה מן המבחר, אבל אם נאנס יכול לקיימה עד חצות הלילה.

6. בזכות סעדת מלווה מלכה

מובא במסכת שבת (קיט): חמין במוצאי שבת מלוגמא [כלומר לשתות כוס תה חם במוצאי שבת - רפואה], ופת חמה גם כן מלוגמא, וכונה - רפואת הנפש וגוף וכו'.

עקר זו הסעדה להיות בשמחה ללנות את המלכה נפש היתרה ולשיר ולזמר שירין ותשבחין לפני ה', וכבר נהגו ברב תפוצות ישראל להתקבץ בקבוץ חברים בסעדה זו ולספר מעשיות מצדיקים. וקבלה מפי הצדיקים, כי לספר מעשיות מהבעל שם טוב הקדוש מסגל להמשכת השפע ופרנסה. (שולחן הטהור, סעודת מלווה מלכה).

כתב בספר הקדוש כע"ח שער שבת,

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מכון הזוהר העולמי

המשך מעמוד ב'

בא לחלול שַׁבַּת (גיטין דף ו').
יב. בְּהֵנִי תִלֵּת מִיָּלִי נִחְתִּי בַּעֲלֵי בָתִּים
מִנְכֶּסֶיהוֹן, דְּסִיירֵי נְכֶסֶיהוּ בַּשַּׁבָּת,
וְדִקְבָּעֵי סְעוּדַתֵּיהוּ בַּשַּׁבָּת בְּעֵידוֹן בִּי
מִדְרָשָׁא (גיטין דף ל"ה).
יג. נָהַר סַמְבָּטִיּוֹן מוֹכִיחַ עַל שְׁמִירַת
הַשַּׁבָּת (סנהדרין דף ס"ה).
יד. חֲסִידִים הָרָאוּנוּ לֹא הָיוּ מְשַׁמְשִׁים
אֶלָּא בְּד' בַּשַּׁבָּת שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ נְשׁוֹתֵיהֶן
לְיָדֵי חֲלוּל שַׁבָּת (נדה דף ל"ח).
טו. כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ מְשַׁמֵּר אֶת הַשַּׁבָּת
אֶצְלָכֶם [בְּעוֹלָם הַזֶּה] בְּרָצוֹנוֹ, כָּאֵן הוּא
מְשַׁמֵּר אוֹתוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ (בראשית רבה
י"א י').
טז. אִם יָבוֹאוּ עֲכוּ"ם וַיֹּאמְרוּ לָכֶם לָמָּה
אַתֶּם עוֹשִׂים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, אָמְרוּ לָהֶם
רָאוּ שֶׁאֵין הֶמֶן יוֹרֵד בַּשַּׁבָּת (שמות רבה
פרק כ"ה ט"ו).
יז. אָמַר הֶמֶן אִם אַתָּה מְבַקֵּשׁ לַעֲקֹר
אוֹתָם [יִשְׂרָאֵל] עֲקֹר אֶת הַשַּׁבָּת וּבִטֵּל
אוֹתָהּ וְאַחֵר כֵּן אַתָּה מְכַלֶּה אוֹתָם
(אסתר רבה ז').
יח. טוֹר שְׁמַעוֹן חָרַב מְשׁוּם שֶׁהָיוּ מְשַׁחֲקִין
בְּכַדּוֹר בַּשַּׁבָּת (איכה רבה ב' ג').
יט. חֲלוּל שַׁבָּת אֶחָד מִג' עֲוֹנוֹת שְׁמַגְלִגִּין
בָּהֶם עַל עוֹשִׂיהֶן אֶת כָּל הָעֲוֹנוֹת (מדרש
תנאים דברים ה').
כ. לֹא חָרְבָה יְרוּשָׁלַּיִם עַד שֶׁהָעֲלִימוּ
עֵינֵיהֶם מִן הַשַּׁבָּת (מדרש תנאים דברים

א. נָשִׁים מֵתוֹת יִלְדוֹת בַּעֲוֹן שְׁמִכְבֻּסוֹת
צוֹאֹת בְּנֵיהֶם בַּשַּׁבָּת (שבת דף קי"ט).
ב. בַּעֲוֹן חֲלוּל שַׁבָּת חָיָה רָעָה רַבָּה,
וּבְהִמָּה כָּלָה, וּבְנֵי אָדָם מִתְמַעֲטִין (שבת
דף קי"ט).
ג. אֵין הַדִּלְקָה מְצוּיָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ
חֲלוּל שַׁבָּת (שבת דף קי"ט).
ד. לֹא חָרְבָה יְרוּשָׁלַּיִם אֶלָּא בַּשִּׁבְלִי
שֶׁחֲלָלוּ בָּהּ אֶת הַשַּׁבָּת (שבת דף קי"ט).
ה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי כִּד הָוָה חֲמִי
לְאַמִּיָּה מִשְׁתַּעֲיָא סָגִין בַּשַּׁבָּת הָוָה
אָמַר לָהּ אִמָּא שׁוּבָתָא הַיּוֹם (ירושלמי
שבת דף ט"ו ג').
ו. מְקַבְּלִין קְרִבְנוֹת מִפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
כִּי־יִשְׁחָזְרוּ בַּתְּשׁוּבָה חוּץ מִן הַמּוֹמָר,
וְהַמְּנַסֵּף יוֹן, וְהַמְּחַלֵּל שַׁבָּת בַּכִּרְהָסָא,
אֶלְמָא עֲבוּדָה זָרָה וְשַׁבָּת כִּי הִדְדִי נִינְהוּ
(עירובין דף ס"ט).
ז. שַׁבָּת חֲמִירָא וְלֹא אֶתִי לְזִלְזוּלִי בָּהּ
(ביצה דף ל"ו).
ח. בַּעֲרַב שַׁבָּת לֹא הָיוּ מִתְעַנִּין מִפְּנֵי כְּבוֹד
הַשַּׁבָּת קֵל וְחִמָּר בַּשַּׁבָּת עֲצָמָה (תענית
דף כ"ז).
ט. יָכוֹל יְהֵא כְּבוֹד אָב וְאִם דּוּחָה שַׁבָּת,
תִּלְמוּד לּוֹמַר אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת
שַׁבָּתִתִּי תִשְׁמְרוּ (יבמות דף ה').
י. לִירָאָה אֶת ד' אֱלֹקֶיךָ כָּל הַיָּמִים אֵלּוֹ
שַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים (יבמות דף צ"ג).
יא. הַמְטִיל אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ סוּף

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מכון הזוהר העולמי

ה'.

כא (המחלל שבתות אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא (אבות דרבי נתן פרק כ"ו).

כב. אם חללתם השבת מעלה אני עליכם כאלו חללתם כל המצוות (מדרש רבה שמות פרק כ"ה).

כג. המחלל את השבת מעיד לפני מי שאמר והיה העולם שלא ברא עולמו בששה ימים ולא נח בשביעי (מכילתא פרשת יתרו).

כד. המחלל השבת מאכילין אותו גחלי רתמים (פנח רזא).

כה. ענש המחלל כפול (מדרש תהלים מ"ז צ"ב).

כו. ישראל שלא שמר שבת בעולם הזה אין לו מנוחה לעולם, וממנה אחד מוציא גופו ומכניס אותו לגיהנם לעין הרשעים, ונשמתו אין לו מנוחה באור גיהנם, וכשיוצא שבת אותו ממנה מחזיר הגוף למקומו ונזקקים כל אחד לעצמו (מדרש מובא במעבר יבק, שפתי רננות סימן ל"ט).

כז. על ידי חלול שבת נתפזרנו בגלות (תדבא"ר פרק כ"ו).

כח. מעשה באחד שרכב על סוס בשבת והביאוהו לבית דין וסקלוהו, לא מפני שראוי לכוף אלא שהשעה צריכה לכוף (יבמות צ', סנהדרין מ"ו).

כט. כל זמן שאדם מכבד אביו ואמו אין חטא של חלול שבת ולא שאר שום חטא בא על ידו (תדבא"ר כ"ו).

ל. מעשה באדם אחד שהיה לו פרה וחורשת בכל יום וכשהגיע יום השבת מניח אותה, לימים ירד אותו הצדיק מנכסיו והצרו למכור השור לעכו"ם, וכשהגיע יום השבת לא רצה השור לחרש כמנהגו גם אחר שהכהו העכו"ם מכות רבות ורעות מקדם, בא לו העכו"ם לישראל המוכר שיטל את שורו, מיד הבין הצדיק ולחש לתוף און השור שמעכשו הוא ברשות העכו"ם וחובה עליו לעשות מלאכת בעל הבית גם בשבת, ומיד עמד מוכן לעשות מלאכתו, העכו"ם חשש שמא מעשי כשפים, ולא הניח הצדיק עד שהגיד לו כל המאורע, כיון ששמע העכו"ם כן נבהל ונדדעזע ונשא קל וחמר בעצמו ואמר, מה זאת שאין לה לא דעת ולא תבונה הכירה את בוראה, ואני שבראני הקב"ה בצלמו ובדמותו ונתן לי דעה ובינה לא יהיה ראוי לי להכיר את בוראי, מיד חזר ליראת שמים וזכה ללמד תורה ונקרא ר' חנינא בן תורתא (פסיקתא דר"כ פכ"ד, מדרש עשרת הדברות).

לא. מתוך שלא מחה ר' אלעזר בן עזריה על חלול שבת הנעשה על ידי בהמתו של שכנתו נקרא על שמו, והשחרו שניו

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מכון הזוהר העולמי

זוהר תיקון ו' כ"א:).
(ד) כָּל אֵלּוּ שְׁמַחֲלָלִים שַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדִים
בְּפִרְהֶסְיָא וְאֵינָם חוֹשְׁשִׁין לְכָבוֹד בּוֹרְאָם,
כְּמוֹ שֶׁלֹא שָׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת בְּזֶה הָעוֹלָם,
כִּן אֵינָם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ בָּעוֹלָם הַהוּא,
וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה בְּגִיּוֹהֶנָם, ר' יְהוּדָא אוֹמֵר
שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ שֶׁם בָּעַל כְּרִחָף (ח"ב ק"נ:).
(ה) אֵלּוּ הָרִשָּׁעִים שֶׁלֹא שָׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת
לְעוֹלָם אֵין אֵשׁ הַגִּיּוֹהֶנָם שׁוֹכֵן מֵהֶם, וְכָל
הָרִשָּׁעִים שֶׁבְּגִיּוֹהֶנָם שׁוֹאֲלִין עֲלֵיהֶם מֶה
נִשְׁתַּנּוּ אֵלּוּ, מִלֵּאכִי הָדִין מְשִׁיבִים לָהֶם,
אֵלּוּ הֵם רִשָּׁעִים שֶׁכָּפְרוּ בַּהֲקֻבָּ"ה וְעִבְרוּ
עַל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּשָׁבִיל שֶׁלֹא שָׁמְרוּ
אֶת הַשַּׁבָּת, וְהָרִשָּׁעִים כָּלָם יוֹצְאִים
מִמְּקוֹמָם לְרֹאוֹת בָּהֶם, וּמִלֵּאף אֶחָד
מִכְּנִיס גּוֹכּוֹתֵיהֶם שֶׁל אוֹתָם מִחֲלָלִי
שַׁבָּת לְתוֹךְ הַגִּיּוֹהֶנָם לְעִינֵיהֶם שֶׁל שָׂאָר
הָרִשָּׁעִים וְרוֹאִים שֶׁתּוֹלְעֵתָם לֹא תָמוּת
וְאִשָּׁם לֹא תִכָּבֵּה, וְכָל הָרִשָּׁעִים מְסַבְּבִין
אוֹתוֹ וּמְכַרְזִין זֶה הוּא פְּלוּנֵי הָרִשָּׁע שֶׁלֹא
חָשַׁשׁ לְכָבוֹד בּוֹרְאוֹ כְּפֹר בַּהֲקֻבָּ"ה וּבְכָל
הַתּוֹרָה, אוֹי לוֹ, טוֹב הָיָה לוֹ שֶׁלֹא נִבְרָא,
וְשֶׁלֹא יָבֹא לְדִין זֶה וּלְבוֹשָׁה זֹאת (ח"ב
קנ"א).

(ו) כְּמוֹ שֶׁאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַנֶּפֶשׁ רוּחַ
נִשְׁמָה הַיְתֵרִים בְּעָרֵב שַׁבָּת בִּסְפָר פָּנִים
בְּעֵנֶג וּבְשִׁמְחָה, כִּן מְקַבְּלִים בָּעוֹלָם
הַהוּא אֶת הַנֶּר"ן שֶׁלּוֹ כְּשִׁיוֹצֵא מִן הָעוֹלָם
(תיקוני זוהר תיקון ו' כ"ג:).

מִפְּנֵי הַתַּעֲנִיּוֹת (שבת נ"ד, ביצה כ"ג,
וירושלמי שם).
לב. הַמַּחֲלִיל אֶת הַשַּׁבָּת אֵין לוֹ מַחִילָה
לְעוֹלָם (מדרש תנאים דברים ה).
לג. הַמַּחֲלִיל אֶת הַשַּׁבָּת כְּעוֹשֶׂה כָּל רַע
(מדרש תנאים דברים ה).
לד. בָּעוֹלָם הַזֶּה אָדָם הוֹלֵךְ לְלִקֵּט תְּאֵנִים
בַּשַּׁבָּת אֵין הַתְּאֵנָה אוֹמֶרֶת כָּלוּם, אֲבָל
לְעֵתִיד לָבוֹא אִם אָדָם הוֹלֵךְ לְלִקֵּט תְּאֵנָה
בַּשַּׁבָּת הִיא צוֹנַחַת וְאוֹמֶרֶת שַׁבָּת הַיּוֹם
(מדרש שו"ט תהלים ע"ג).
לה. חַד דּוֹכָתָא אֵית בְּגִיּוֹהֶנָם לְאֵילִין דְּקָא
מִחֲלָלִי שַׁבָּתָא (זוה"ק הקדמה י"ד).
לו. כָּל הַמַּחֲלִיל שַׁבָּת בְּזִדּוֹן אֵין לוֹ הֶרְמַת
רֹאשׁ עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה (אותיות דר"ע,
אותיות קטנות א).
לז. הַמַּחֲלִיל שַׁבָּת אַף עַל פִּי שֵׁישׁ בִּידּוֹ
תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא (אדר"נ פכ"ו).
לח. מִסְפָּר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ:
(א) אִם אָדָם מַבְעִיר אֵשׁ בַּשַּׁבָּת הַקֻּבָּ"ה
אוֹמֵר אֲנִי כְּבִיתִי הָאֵשׁ שֶׁלֹא יִתּוּקֵד וְאִתָּם
מוֹקֵדִים אוֹתוֹ, אִתָּם תִּתּוּקֵדִין בְּגִיּוֹהֶנָם
(תיקוני זוהר תקון כ"ד, ס"ט:).
(ב) אִם מְקַיֵּם מִצְוֹת שַׁבָּת הוּא בְּצִלְמֵנוּ,
וְאִם לֹא אֵין לוֹ חֵלֶק בְּזֶרַע יִשְׂרָאֵל (שם
תיקון מ"ז פ"ג:).
(ג) אִם אֵין יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים הַשַּׁבָּת נֶאֱמַר
בָּהֶם "שִׁלַּח תִּשְׁלַח" שְׁנֵי גְרוּשִׁין (תיקוני

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מכון הזוהר העולמי

(ז) אוי לו לאדם שאינו משלים את
הסעדות בשבת (ח"ב פ"ח:).

(יח) כל האמונה בסעדת שבת מצויה
(ח"ג רפ"ח:).

(יט) הגורע מסעדת שבת ענשו גדול
(ח"ב פ"ח:).

(כ) הגורע חד סעדה בשבת מיתחזי
פגימותא לעילא ומראה עצמו דלאו
מבני היכלא דמלכא הוא, דלאו מזרעא
קדישא הוא, ניהבין עליה חומרא דתלת
מלין דינא דגיהנם (ח"ב פ"ח:).

(כא) כששלחנו לא נסדר בתענוגים
כראוי דוחים אותו אל הסטרא אחרא
(ח"ב רנ"ב:).

(כב) כיון שיוצא השבת כחות הסטרא
אחרא יוצאין בחפזון ומשוטטים
בעולם ורוצים לשלט על עם ישראל,
ולכן תקנו שיר של פגעים, וכיון שהם
רואים את ישראל בתפלה ואומרים שיר
זה ומבדילין בתפלה ומבדילין על הכוס
הם פורחים מהם והולכים אל המדבר
(ח"א י"ד:).

(כג) כיון שיוצא השבת כל כחות הסטרא
אחרא משוטטים והולכים בעולם ואש
הגיהנם מתחיל ללהט (ח"א מ"ח:).

(כד) בשעה שישראל אומרים ויהי נעם
במוצאי שבת כל הרשעים שבגיהנם
אומרים אשריכם ישראל (ח"ב רז:).

(כה) שבת שמא דקוב"ה כמבאר בזהר

(ז) השבת מכבד מכל שאר המועדים
(ח"ב פ"ח:).

(ח) רוח שנקרא נגע ממנה על כל
השלחנות שלא סדרו אותם בשבת
בתענוגים כראוי (ח"ב רס"א:).

(ט) מי שיש לו יכלת לעשות ענג שבת
ואינו עושה נהפך לו ענג לנגע צרעת
(תיקוני זוהר תיקון כ"א, נ"ח, וח"ג
רע"ג).

(י) עמלק בא על ישראל על שלא שמרו
את השבת (זוה"ח בשלח ל"ז:).

(יא) הגורע ענג שבת פאלו גוזל את
השכינה (תיקוני זוהר תיקון רא, נ"ט:).

(יב) המוציא בשבת מרשות היחיד
לרשות הרבים גרים לשכינתא למחוי
תהו ובהו חשך ויתהום (תק"ז תיקון ל'
ע"ג:).

(יג) מאן דמחלל שבת אינו משמר
מהקב"ה (תק"ז בהקדמה י"ב:).

(יד) המשקר בשבת פאלו משקר בכל
התורה (ח"ב צ:).

(טו) אלו שאין עושים תוספות לשבת ויום
טוב אם הוא חכם חכמתו מסתלקת,
ואם הוא עשיר עשרו מסתלק ממנו,
והברכה נמנעת ממנו (תיקוני זוהר
תיקון י"ט, ל"ח:).

(טז) המתענה בשבת ראוי לקללה וענש,
אלא כיון שיושב בתענית לתעניתו
קורעין לו גזר דינו (ח"ב ר"ז:).

שערי שבת

שבת בו תשנן

מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א

נשיא מכון הזוהר העולמי

ושחיתותו נבלה ויינו יין נסך (חולין ה. או"ח שפ"ה ס"ג, יור"ד סימן ג' וקי"ט).
(ל) מה שמצוי בזמן הזה שרפות רח"ל
הכל בשביל חלול שבת (ספרי שבת
מובא במנח"ש ע"ב י"ג).

לא) מומר לחלל יו"ט הוי מומר לכל
התורה כלה כמו מחלל שבת, וכל שכן
מומר לחלל יום הכפורים (דע"ת הלכות
שחיטה סימן ב' ס"ק כ"ט בשם רדב"ז,
תשובות הר"ש, זוהר הקדוש, א"ז הגדול
בשם הגאונים).

לב) י"א דדין מחלל שבת בפרהסיא גם
בפרסום בעלמא סגי גם בכחות מעשרה
(פלתי בשם רמב"ם ומרדכי ושאלות
ותשובות מהרי"א יור"ד סימן ב) ועפ"פ
בידוע לעשרה אין להקל (דע"ת סימן ב
ס"ק ל' ביור"ד, ומנח"ש ע"ב ט"ו).

לג) המחלל שבת הרי הוא רחוק מן
החיים ונסגר לפניו הפתח להכנס לעולם
הבא, (מנח"ש ע"ב י"ח בשם מדרש).

לד) מקום אחד יש בגיהנם לאלו
שמחללין שבת כיון שהוא הדליק נר
קדם זמנו ממנה יש בגיהנם שבמוצאי
שבת מדליק תחלה אותו מקום ואומר
"מקום זה הוא של פלוני" וכל הרשעים
שבגיהנם עוזרים לו להדליק אותו מקום
(זוה"ק במדבר רמ"ו).

הקדוש שמות פ"ח. ועל כן אסור
להזכירו במקום שאסור לדבר דברי
תורה, וידעתי ממדקדקים במעשיהם
שנזהרו להזכיר שם שבת ללא צורך (בני
יששכר מאמר א אות א).

כו) בספר רוח חיים (להרמח"פ זצ"ל)
סימן פ"ד דלפי מה שכתב הרב חסד
לאברהם דלפי הזהר הקדוש הנ"ל גם
שבת אין לומר במקום מטנף, לפי זה
צריך לומר שב"א במקום שב"ת, ואם
ירצה השם מעתה אהיה נזהר גם בשם
שבת לומר שבא בלי נדר, עכ"ל (שד"ח
פאה"ש כללים מערכת א סימן ק).

כז) על ג' עברות נשים מתות בשעת
לדתן וכו' ועל שאין זהירות בהדלקת
הנר (שבת ל"א:).

כח) השבת ועבודה זרה כל אחת משתייהן
שקולה כנגד שאר כל מצוות שבתורה,
והשבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו
לעולם, לפיכך כל העובר על שאר
המצוות הרי הוא בכלל רשעי ישראל,
אבל המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא
כעובד עבודה זרה כנכרי לכל דבריהם
(רמב"ם הלכות שבת פ"ז הט"ו).

עוד פרפראות בענין המקל בקדשת
השבת

כט) מומר לדבר אחד לא הוי מומר לכל
התורה ואין שחיתותו נבלה, אולם מומר
לחלל שבת הריהו מומר לכל התורה

שערי סיפור

כוחה של מלוה-מלכה

יאיר וינשטוק

ערב אחד בימי בין הזמנים צלצל הטלפון בביתו. על הקו היה ר' שלמה, המשגיח בשיבה בה יענקי לומד ומלמד. בפיו של המשגיח - יהודי יקר ובעל נפש עמוקה ורגישה - בקשה לא שגרתית. נודע לו שכמה מבחורי השיבה מתעתדים לצאת לטיול הרפתקני. זו ממש בעיה: מצד אחד מי יודע אלו סכנות ופחי יוקשים רוחניים וגשמיים עלול להצמיח טיול שכזה, ומאידך דוגל המשגיח בשיטה שאין לעמוד על גבם של הבחורים על כל צעד ושעל. סבור הוא שעצמאות מבוקרת יש בה כדי להצמיח את הבחורים. כך שמע מרבותיו מצוקי ארץ, כי אמנם במשתלה תחת עיניו הפקוחות של הגנן וידיו האמונות - צומחים פרחים יפהפיים ושובי כל לב, אבל הארזים הגדולים - צומחים ביער...

וכך מתלבט לו המשגיח מה יעשה, שופך את נפשו בכמה פרקי תהילים ולפתע מנצנץ הרעיון המבריק. ישלח את יענקי עם אותם בחורים. אלו מצידם ייהנו מחברתו הקלילה והעליזה, ומאידך אם יענקי בשטח, אין מתח. יכול הוא להיות סמוך ובטוח שהטיול הנכסף יתנהל על מי מנוחות הן במישור הגשמי והן במישור הרוחני.

יענקי שומע את בקשתו-תחינתו של המשגיח ולאחר היסוס קל משיב בחיוב. אמנם תכנן לאותו יום כמה סידורים דחופים בכל מיני משרדי ממשלה בנקים ועירייה, שבעולמם האפרורי יש רק שעות קבלה נוקשות ולא מתאימות לאברך שבבקרים נתונים כל מעייניו לטור-שולחן-

"הנוסעים האחרונים בטיסה 663 ללונדון מתבקשים להגיע לשער העליה למטוס!" הצליל המתכתי הכריז את ההודעה הזו בפעם השלישית, אך הנוסע אליו נגעה ההודעה, זה שטיסתו החשובה עמדה להמריא בתוך כמה דקות, עוד התעכב. למען האמת, בדרך כלל הוא איש דייקן וקפדני, לעולם לא תמצא מישהו שממתין לו, תמיד הוא זה שממתין. אך דווקא הפעם הוא האיש המעכב את כל מאתיים ועשרים נוסעי הטיסה. הוא שמע את ההכרזה, ואינו חושב כי כדאי הוא לעכב אדם אחד ובודאי שלא מאתיים ועשרים אנשים, אך כעת משהו מעכבו לאונסו.

"ר' אברהם יעקב" דוחק בו מלווהו, "לבסוף לא יחכו לך ואתה תפסיד את טיסתך!" אך הוא בשלו. מחפש וְחוֹפֵשׁ, ועד שלא ימצא את מבוקשו, לא יוכל לעלות למטוס...

*

אברהם יעקב ("יענקי") הוא אברך נעים הליכות ויקר ערך, בכלל בו לומד בבוקר הרי הוא מחשובי האברכים, ובישיבה בה לומד עם בחורים אחר הצהריים, הוא האברך החביב ביותר בסביבה. עיניו חייכוניות וסקרניות, אין פרוץ בסביבה שלא יימס ממבטן, אך גם אין דבר קט שייעלם מהן. וכך סובב לו יענקי (אצל הבחורים "ר' אברהם יעקב"), בעולמו של הקב"ה, מאיר את הפינות החשוכות בהן הוא נתקל, ועושה ככל יכולתו לעבוד את בוראו וללמוד את תורתו.

שערי סיפור

כוחה של מלוה-מלכה

יאיר וינשטוק

ויענקי הוא שיכנס לבדוק אם בשעה כזו אפשר עוד לבקר בה...

יענקי אינו מהפחדנים, ובכל זאת ליבו הולם בעוז כשנכנס פנימה. ברוב חפזו להיכנס-כדי-לצאת, לא הבחין בשלט אזהרה עם הרבה סימני קריאה בכניסה למערה. בעודו בפנים חש כמועל בתפקידו וייסר את עצמו שלא לשם כך נשלח על ידי המשגיח, אלא שייסוריו לא נמשכו זמן רב... צעד אחד לא נכון, אבן סוררת שלא נכנעה למדרך כף רגלו, פתאום הרגיש שהוא נופל ועלטה עמוקה השתררה סביבו.

לא ידע כמה זמן היה שרוי באותה עלטה, כיון שגם כשהתעורר המשיכה לשרור סביבו, סמיכה שקטה ומעיקה. מתברר כי בכניסה למערה היה שלט אזהרה על כך שבמערה נפערו כמה בורות והכניסה מסוכנת. למעשה כניסתה אף גודרה, אך שיתוף פעולה לא יזום בין מטיילים חסרי אחריות מחד וגנבי מתכות מאידך, גרם לכך שרק השלט נותר, אותו שלט שיענקי לא ראה. כך מעד יענקי, נפל לתוך אחד מאותם בורות, שבר יד ורגל, וגרוע מכל את עצם הגולגולת. עצמות אולי סופן להתאחות, אבל אותה מכה איומה שחטף הראש - היא שגורמת לו ימים ארוכים של חוסר הכרה על סף התעוררות, נים ולא נים תיר ולא תיר.

הדאגה לשלומם עטפה את משפחתו, ידידיו, חברי הכולל, בחורי הישיבה, ובני הקהילה. הכל עמדו בתפילה לשלומם ובריאותו של אברך יקר שבביתו שלשה פעוטות הזקוקים לאבא.

ערוך הלכות מוקצה. ובכל זאת, האחריות על נשמות (וגופות) בחורים היקרים לליבו, דוחה אותם סידורים, שימתו בסבלנות להזדמנות אחרת. וגם שלא לשמה יש כאן - התרענות קלה גם היא ראויה בימים שכאלו.

וכך יוצר יענקי את הקשר עם 'ראש החבורה', מספר בעדינות ששמע שיש טיול ו"אולי יש מקום פנוי עבורו בטנדר", (וכמובן שיש...)

יומיים לאחר מכן, בשעה של ספק לילה ספק בוקר, שעה שנצנצי חמה כבר הודפים את הלילה העקשן שמצידו נוהג מנהג בעל הבית ושולח רוחות קרירות כדי להבעית את מתי מספר העוברים ושבים המכריזים בעצם הליכתם שהנה כלה ומסתיימת ממשלתו, עולה יענקי על הטנדר העושה דרכו לצפון המרוחק.

הנסיעה והטיול חולפים בנעימים, החלטתו של המשגיח מוכיחה את עצמה שכן עצם נוכחותו של יענקי עם הבחורים ביטלה ממילא כל מיני מחשבות, תוכניות, ודמיונות נעורים..

אלא שככל יום, גם זה שהתחיל בזריחה, סופו שתשקע שמשוויפנה את מקומו ללילה שאחריו. וכאן החל מתגלע הויכוח הראשון בין "ר' אברהם יעקב" לראש החבורה - יוסי. יוסי רוצה לטייל בעוד איזו מערה בסביבה "שלא שייך להיות כאן באזור ולפספס", ואילו יענקי חושש משעת בין הערביים כזו - שעה שבה נבראו המזיקים, גם התוכנית הזו מסוכנת ועלולה לגרום נזקים. בסופו של דבר מגיעים לפשרה, ייסעו אל המערה,

שערי סיפור

כוחה של מלוה-מלכה

יאיר וינשטוק

מהערפול. בתוכו קיננה מחשבה איומה, "סומא חשוב כמת! למה לי חיים". המשפחה מבררת אצל הרופאים מדוע יענקי אינו מתעורר מחוסר ההכרה, והם עונים "אין שום סיבה שלא יתעורר. הוא רק צריך לרצות..." התשובה הזו גורמת למשפחה לשהות על יד מיטתו שעות ארוכות יותר, לדבר אליו, לבקש ממנו, לשיר שירים אהובים ועוד, אך מאום לא מועיל...

*

ליענקי אח מבוגר ממנו בשלוש שנים - יצחקי, מאז ילדותם הם קשורים זה לזה בקשר עז בל ינתק. גם לאחר נישואיהם כשיענקי מתגורר בקריה חרדית אחת, ויצחקי בקריה בעיר חרדית אחרת, הם שומרים על קשר רציף יום יומי. כבר שנים ארוכות שהם לומדים בחברותא טלפונית ספרי מחשבה ומוסר של הראשונים, דבר יום ביומו.

יצחקי החליט שלא עת לחשות. בערב שבת ארגן את כל בני המשפחה, האחים-הגיסים-האחיינים-בני הדודים וכל הקרובים יותר ופחות, לתפילת רבים בכותל המערבי שתתקיים במוצאי שבת הקרוב.

השבת יצאה ובני המשפחה מתאספים אל הכותל בזה אחד זה לתפילה שתבקע רקיעים, ועל יד מיטתו של ר' אברהם יעקב ניצב יוסי, גם הוא שקוע בספר התהלים, מבקש בתחינה פרק אחר פרק.

לפתע נפתחת הדלת חרישית. אל החדר נכנס רבי שלמה - המשגיח הנערץ. רבי שלמה מודע היטב לחומרת המצב, אך

בראש הדואגים, שניים. דואגים, מלאי חרדה ויגון, ואכולי חרטה. המשגיח ויוסי. כל אחד כשלעצמו מאשים את עצמו. המשגיח שביקש מיענקי להצטרף לטיול, ויוסי שהתעקש על אותה מערה...

ר' שלמה המשגיח ערך חשבון נפש אם הקו החינוכי בו נקט נכון היה, או שמא שגה. לבו הכהו ונטה לתלות בעצמו את הקולר.

ויוסי... יוסי לא מש מספר התהלים. הוא מתחנן לבני המשפחה שירשו לו לשהות ליד מיטתו של ר' אברהם יעקב בשעות שאין מי שיהיה שם. אביו של יענקי הוא יהודי חסידי, מלא אמונה זכה וצלולה, שידוע וחי את ההכרה שלא פלוני הוא הגורם והאשם בכל דבר שאירע או קרה, התמלא עליו חמלה והסכים.

כיום אנו יודעים כי יענקי לא היה מחוסר הכרה ממש, יתכן שאם ירצה יכול הוא להתעורר, אלא שאינו רוצה. אינו רוצה לחיות. בוקר אחד סר מעליו הערפל המעיק באופן חלקי, ומתוך הטשטוש שמע את ביקור הרופאים. הרופא קרב אל מיטתו לא הבחין בערנותו החלקית, ובתוך הסקירה הסביר בידענות מופרזת: "הבחור הזה, בעיה גדולה. קיבל מכה חזקה בגולגולת ועבר ניתוח בראש שהציל את חייו. אך טרם התאושש. לפי בדיקות ראשוניות ככל הנראה מוחו נפגע קשות באזור מרכז הראיה. גם אם יתעורר כנראה לא יוכל לראות!".

הדברים הנחרצים שיקעו את יענקי בגל עמוק של דכדוך, ובחוסר רצון לצאת

שערי סיפור

כוחה של מלוה-מלכה

יאיר וינשטוק

בעולם שכולו טוהר רוחני, עולם של טהרת המוח והלב, עולם של קדושה אפופה ברגש טמיר ונעלם..

וכך הוא מספר ליוסי, דע לך כי סעודה של ממש במוצש"ק היא מנהג המקיף את כלל ישראל. מסופר על הגר"א מוילנא שפעם אחת חלה במוצאי שבת והקיא ולא יכול היה לאכול סעודה רביעית. אך לאחר שישן כמה שעות וחזר לכוחותיו, ביקש מבני משפחתו שיבדקו אם טרם עלה השחר, וכשראו שאכן עדיין לא עבר הלילה, ביקש שיפוררו עבורו כזית פת ויאכילוהו כדי שיקיים מצות סעודה רביעית.

ועוד מסופר עליו, שפעם אחת הגיע אליו תלמידו הגדול רבי חיים מוואלוז'ין במוצאי שבת. שאלו הגר"א "האם אכלת כבר סעודת מלוה מלכה?" רבי חיים השיבו "איני בקו הבריאות וחושש אני שהאכילה תזיק לי, הקלתי לעצמו לצאת ידי חובת הסעודה בעוגת דבש".

הגר"א לא הסכים עימו וציוה עליו לקיים מייד את המצוה בפת.

וכך היו יושבים המשגיח ויוסי ומסיחים בסיפורי צדיקים ומזמרים זמירות של מלוה מלכה, ואינם מבחינים שיענקי שוב מתעורר קלות מעלפונם.

יענקי אך התעורר ושוב ביקש לשקוע לחוסר ההכרה והחשיכה, אלא ששמע קולות נעימים שנסכו בו הרגשה חמימה. בתחילה לא היה מרוכז דיו כדי לזהות מי המדברים ומה משוחחים ביניהם, אך בהמשך, כשנצטללה הכרתו שמע את המשגיח

לא מלאו ליבו להצטרף לתפילה בכותל המערבי, חש שאינו מסוגל להביט בפני המשפחה. מבחינתו כעת היא שעת הכושר לבוא ולבקר את האברך היקר השוהה במצב כה קשה.

שמע מיוסי את מצבו של יענקי, והצטרף אליו לאמירת תהילים. לאחר כשעה של תפילה משתפכת ומתחננת, פנה לפתע אל יוסי ושואל, "סעדת כבר הערב?" יוסי מביט במשגיח בפנים תמהות, בשבועיים האחרונים בקושי הצליח לבלוע משהו, וכאן בחדר הזה, ליד מיטתו של מחוסר ההכרה, מצפה ממנו המשגיח שיאכל!?

המשגיח לא הניח לו. "הלא כעת מוצאי שבת, ומן הראוי לסעוד מלוה מלכה". התימהון לא סר מפניו של יוסי, "האמנם? חובה?! גם כאן בחדר?"

והמשגיח בשלו: "סעודת מלוה מלכה אינה סעודה של הנאה גשמית, הגוף כבר התעדן במאכלי שבת שלוש פעמים, ואינו מבקש כעת תענוגות נוספים. כעת זוהי סעודה של דוד מלכא משיחא, סעודה שכולה לשמים". יוסי מצביע על חבילת עוגיות שנמצאת בחדר, אך המשגיח לא מסתפק. "ראוי יותר ליטול ידיים".

ממטבח המחלקה הוא מביא כמה פרוסות חלה שנותרו שם בדרך נס, מוזג שתי כוסות תה מהביל וסועד לצידו של יוסי בשתיקה. אלא שהשתיקה אינה אורחת רצויה בסעודת מלוה מלכה. סעודה שכזו דרכה שתהא מתובלת בסיפורי צדיקים המרוממים את האדם טפח מעל הקרקע ומציבים אותו

שערי סיפור

כוחה של מלוה-מלכה

יאיר וינשטוק

קולו של הקברניט גרם לר' אברהם יעקב להזדרז ולסיים את סיפורו כדי שהוא ובן שיחו עוד יספיקו לברך ברכת המזון על סעודת מלוה מלכה הממושכת שערכו.

שכן בדקה האחרונה לפני ששערי העליה למטוס נסגרו ויענקי כמעט ונשאר בשדה התעופה, מצא יהודי יקר שהחזיק בצקלונו כמה לחמניות, כאלו שניתן ליטול עליהם ידיים, ובשמחה פרס מהן לר' אברהם יעקב ובן לווייתו.

וכך סיים ר' אברהם יעקב את סיפורו, "כאמור הייתי מחוסר הכרה - אך מאותה קבלה שקיבלתי באותה סעודת מלוה מלכה שנערכה לצידי, חל שיפור של ממש במצבי. אחד מגדולי הרבנים עימם נועצו בני משפחתי הורה שמעתה והלאה ישתמשו בשמי המלא 'אברהם יעקב', ולא 'יענקי'. אכן חזרתי להכרה מלאה אחרי כמה חודשים. מאור עיני חזר אלי כאילו מאום לא אירע. חמש עשרה שנים עברו מאז, וב"ה לא החסרתי מאז, אף פעם סעודת מלוה מלכה אחת על הפת. גם בערב זה, למרות המהירות בה נחפזנו לצאת תיכף אחר הבדלה ולהזדרז לטוס, הכנתי עימי כצידה לדרך כמה 'כזיתים' ליטול עליהם ידיים, אלא שברוב חיפזון נשכחו. משום כך נקל לך להבין שאלמלא מצאתי לפני העליה למטוס אותו יהודי טוב לב שחלק עימי פת לחמו, מוכן הייתי להפסיד את הטיסה... וכי חוש הראיה, מאור עינים, אינו יקר יותר מאותם כמה מאות דולרים שעלה הכרטיס!?"

מספר על האדמו"ר הירושלמי הרה"ק רבי דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב זיע"א, אשר כדרכם של תלמידי הבעש"ט, נהג אף הוא לערוך שולחנו לסעודת מלוה מלכה. אחד מחסידיו החשובים שנהג להגיע בקביעות, היה הרה"ח רבי שמואל אהרן (שזורי) ובר. מוצאי שבת אחת לא יכול היה רבי שמואל אהרן להגיע. למחרת בבוקר פגשו הרבי בבית הכנסת לעת תפילת שחרית ושאלו אם אכל מלוה מלכה. החסיד חשב שהרבי מתכוון לשאול במרומז מדוע לא הגיע אמש, והחל מתנצל שלא התאפשר לו להגיע. אך הרבי ענה, "לא אכפת לי מה עשית. רק רציתי לדעת, האם אכלת מלוה מלכה?" "כן" ענה החסיד.

"טוב מאד" ענה הרבי בקורת רוח. "סעודת מלוה מלכה היא סגולה לאריכות ימים". כאמור, לא הבחינו השנים כי יענקי התעורר ומאזין לשיחתם, ואף הוא לא היה בו כח להסב את תשומת ליבם אליו. אך את הדברים שמע והחל זועק במעמקי ליבו, "ריבונו של עולם!! חושה להושיעני ולהאיר את עיני! אני מקבל על עצמו אם אתאושש ואבריא, להקפיד בכל כוחי לסעוד מלוה מלכה וליטול בה ידיים על הפת". מעבר לכך לא עמדו לו כוחותיו, ושקע שוב בערפל סמך.

*

"נוסעים יקרים. אתם מתבקשים לחגור חגורות. בעוד עשרים דקות ננחת בנמל היתרו שבלונדון. הטמפרטורה על הקרקע 4 מעלות".

שערי סיפור

משכורת 13

מאת קובי לוי

שלום ר' קובי לוי!

בעלי הוא ראש ישיבה קטנה ומאד חשובה, וכבר ברור לך גודל העול הרובץ על צווארו. עולם התורה היום יותר מתמיד נאנק תחת עול האחזקה, והקיום היומיומי הוא ממש מלחמה. מלחמה על הלחם, המרגרינה, תשלומי החשמל והמים, שלא לדבר על הוצאות בלתי צפויות כמו פיצוץ בצנרת, דלתות שנשברות ועוד כהנה וכהנה.

ומה עם משכורות הר"מים? ומה עם משכורת 13?

מי שמצוי בקרביים של עולם הישיבות יודע היטב, כי תשלומי ההורים הם קטנים מאוד ביחס להוצאה השוטפת על אחזקת הבחורים, אבל בעלי וראשי ישיבות כמותו, אינם אומרים נואש ומספר פעמים בשנה הם יוצאים לחו"ל למסעות לגיוס כספים, אשר בשנים האחרונות לא כל כך עולים יפה. מדוע? עקב המשבר הכלכלי שפקד את ארה"ב ומקסיקו.

להיות רעייתו של ראש ישיבה זו משימת חיים כבדה מאד, אשר דורשת תעצומות-נפש בעיקר בצמתים לא קלים, כאשר על המאזניים ניצבים הצרכים של הישיבה מול דרישות המשפחה.

בעלי הוא אבא של עוד 150 בחורי חמד, נפלאים, אשר רובם ככולם שואפים להיות תלמידי חכמים ובני תורה, בודדים ממש, נעבעך, פוזלים החוצה. והפזילות הללו כידוע מסוכנות ביותר, על כל המשתמע מכך, ואין צורך להרחיב.

"הפוזלים" - אם תרצה - מחד, מסכנים את רמת הרוחניות של בני הישיבה, ומאידך הם גוזלים המון זמן וכוחות נפש מאנשי הסגל ובעיקר מהמשגיח ומראש הישיבה אשר אמורים, עד כמה שביכולתם, לקרבם, ולהרחיקם מתחלואי הרחוב ומפיתוייו. זה דורש המון שיחות עמם, תשומת לב, פרגון, קשר מתמיד עם ההורים, ובעיקר להימצא כל העת בסוג של כוננות מתמדת, שלא ייגרם נזק בלתי צפוי.

להוציאם מן הישיבה? שאלה יפה. פעם, לפני 25 שנים האצבע של בעלי - איך אומרים - היתה קלה על ההדק. הרבה בחורים הורחקו, עוד בטרם השקיעו בהם את מיטב ומירב זמן האיכות לשנותם, לתקנם או לקרבם. היתה לבעלי סוג של תפישת עולם, שמי שלא מיישר קו עם הישיבה אחת דתו, שיצא מחוץ לכותלי המקום ויחפש דרכו במסגרת אחרת. הוא היה קשוח מאד ותחנונים - בדרך כלל - לא עזרו.

היו לנו הרבה שיחות בנדון. כשבנו הבכור נכנס לישיבה קטנה מצוינת בעיר שכנה, נקלענו לפתע לבעיות משמעת והתנהגות לא ראויה בצידו, שכפו עלינו סוג של התמודדות שלא היכרנו.

לפתע נאלצנו לשנות תפקיד. בעלי, ראש הישיבה הנכבד, מצא את עצמו מול ראש ישיבה אחר, אבל הפעם כהורה נבון, די מתוסכל, אשר נאלץ להתמודד

שערי סיפור

משכורת 13

מאת קובי לוי

רבים ניסיון ועוד ניסיון, הזמינם לביתנו, למד איתם במרפסת, ובאופן די מוצלח הייתי אומרת תיפקד כאבא רחימאי וגם כראש ישיבה.

למרבה השמחה, השינוי הזה פעל נפלאות בקרב רבים וטובים. אינני חלילה משמשת כיועצת או כמטיפה בשער לראשי ישיבות, קטונתי, אבל אני עדת ראייה נאמנה לשינוי שנעשה בהנהגה של בעלי, ולכן ממש ספורים היו הבחורים שנאלצו לעזוב, ליתר דיוק להסתלק בעל כורחם.

כן, לא ציינתי אבל חשוב להדגיש, שמאז שבעלי התרכז, הוא לא הוציא אף בחור מן הישיבה מבלי לקבל דעת תורה ופסיקה ברורה, של רבו ומורו מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א.

עד שהגיע הרשל'ה.

נו טוב, הרשל'ה היה בחור שהגיע לישיבה הקטנה מן הפריפריה.

הוא עמד במבחן בהצלחה וכבר ביום הראשון ללימודים בעלי הרגיש שהבחורצ'יק הזה הולך לחולל מהומות. היה לו חוש הומור מדביק, בדיחות שנונות, מן טיפוס שידע לעקוץ באופן כל כך מקצועי החל מראש הישיבה וכלה באחרון התלמידים. הוא היה חצוף ממדרגה ראשונה, אבל עם פנים של תינוק.

היתה לו הבעה תמידית על הפנים האומרת "זה לא אני!" או "מה כבר עשיתי?" במקרים רבים, הרשל'ה בציניות ובחלקלקות ידע להסיט את האש

מול כוונה לסלק את בנו בכורו אהובו מן הישיבה המעטירה.

לפתע, שמעו אוזניו משפטים וניסוחים מניסוחים שונים שהוא הכיר בעל פה והיו לעוסים בלשונו. מדובר באותם מונולוגים שהוא השתמש בהם כראש ישיבה מול הורים נבוכים שהתחננו על נפש בנם ונענו: "לא נורא, תוכלו למצוא עבורו ישיבה מתאימה..."

"הם רוצים לסלק את אבריימי", הוא דיווח לי ביבושת בשעת לילה מאוחרת.

"לסלק?" חשבתי שאני לא שומעת טוב.

"כן, הם אומרים" ואז הוא פרס את מגוון התלונות והטענות כלפי בנו הבכור.

"ומה ענית להם?" שאלתי.

"עניתי כמו שכל הורה מתגונן עונה, תנו לו עוד סיכוי, הוא נער כישרוני, ואני אעשה הכל ליישר אותו... אמרתי להם שסילוקו עלול לגרום לו נפילה רוחנית נוראה, וכי אינני מוצא אלטרנטיבה לבני הכישרוני והיקר... למעט הישיבה הזו... לפתע חשתי חולשה עד טיפת דמי האחרונה", אמר בעלי "והרגשתי שעשו לי טובה מן השמים וגלגלו לפני ניסיון צורב, כדי שאחוש ולו במעט, מה מתרחש בלבבות שמעבר לשולחן המשרדי שלי..."

וכאן חלה באמת תפנית מאד משמעותית בכל תפישת העולם שלו, הוא נעשה הרבה יותר סבלן ומאופק. הוא עידן במידה רבה את האישיות שלו כראש ישיבה קפדני, שקשה להגיע אליו. הוא נתן לתלמידים

שערי סיפור

משכורת 13

מאת קובי לוי

המוכנית אליו, לאחרים.

בקיזור הוא הפך בלתי נסבל לסגל הר"מים, וגם ובעיקר בקרב חבריו שלמדו להכירו. בעלי נסע למרן הגר"ח שליט"א להתייעץ עמו.

"הפעם זה מקרה חריג כבוד הרב, זה לא עוד שובב או פוזל החוצה. הרשלה הוא ציניקן, מחוצף, מתוחכם ותכסיסן, אין אומרים, בלתי נסבל". ומכאן ואילך סופרו לרב ממיטב עלילותיו של הנער.

"תשאיר אותו בישיבה", פסק מרן הגר"ח. "למה?" תמה בעלי, "היו בחורים הרבה פחות גרועים, שהרב פסק להעבירם למקום אחר".

"תשאיר אותו, זה בסדר", חתם הרב. במשך שלוש שנים, פעם בחודשיים-שלושה, פקד בעלי את מעונו של הגר"ח שליט"א כדי לשאול שאלות בהלכה, וללא יוצא מן הכלל, סיפורו של הרשלה צף ועלה. להוציאו או להשאירו? אבל כמו תמיד הפסיקה היתה ברורה ונחרצת "תשאיר אותו".

נדרשו כוחות נפש אדירים לבעלי ולר"מים כדי לסחוב אותו עוד שנה ועוד שנה, היו גם נזקים לא פשוטים, אבל דעת תורה - זו דעת תורה.

חלפו שלוש שנים, וכל הסגל נשם לרווחה. הרשלה פונה לדרך חדשה, ומטבע הדברים ימצא את מקומו בישיבה גבוהה שלא במקומותינו, שכן לנו אין ישיבה

גבוהה.

ביום האחרון הוא נפרד ביבושת מבעלי ויצא מן הבניין. כשנעלם מן הרחוב חש בעלי לפתע רחמים גדולים עליו. מי יודע מה מצפה לו? מי יודע אם יחזיק מעמד בישיבה גבוהה!?

בעלירץ אחריו, ולפני שעלה לאוטובוס לחץ ידו, חיבקו בחום וביקש ממנו: "הרשלה שמור על קשר, חשוב לי שתצליח... אתה יקר לי מאוד, מאוד".

ראש הישיבה שמר עמו על קשר בישיבה הגבוהה, אך לדאבון ליבו מצבו הרוחני הידרדר... הבחור העדיף את העולם הגדול. בעלי ניסה להניאו ולשדלו "חבל, תמיד יישאר לך זמן לעשות עסקים, שנות הנעורים בישיבה זו תקופה נפלאה שלא תחזור על עצמה".

הם שוחחו רבות בטלפון, בעלי אף שלח לו כמה מכתבים ארוכים ודיבר על ליבו להתחזק. פעמים מספר אף אירחנו אותו בביתנו, אך לשווא. הרשלה לא סיים שנה שנייה, יש אומרים ברח, יש אומרים סולק. לאן? הוריו סיפרו שנסע לחו"ל.

הקשר עמו הפך רופף למדי, הוא נעשה - כך עודכנו - לדתי לייט, שהראש שלו בעסקים. מפעם לפעם בעלי שלח לו דרישות שלום לחו"ל דרך ידידים שנסעו לארה"ב, והתעניין אצל הוריו באשר לעיסוקיו. פעם בשנה שוחח עמו בטלפון שיחה טראנס-אטלנטית, אך באופן כללי הקשר היה רופף למדי.

שערי סיפור

משכורת 13

מאת קובי לוי

חלפו עוד עשר שנים.

בעלי יושב במשרד ועושה חשבונות, הוא צריך לגייס משכורת 13 לר"מים. הוא צריך למצוא תורמים לקמפ הקיץ של הישיבה, העול כבד והחובות כבדים.

קרוב לחצות לילה דפיקה בדלת.

בעלי פותח, הרשל'ה על הסף. איש גבה קומה, חתימת זקן וכיפה שחורה קטנה על ראשו. בעלי מתרגש ומחבקו בחום "הרשל'ה, המון זמן לא ראיתך... תודה שבאת לבקר".

הרשל'ה התיישב נרגש כולו, ולא הוציא מילה מפיו. הוא חיטט בכיס מעילו, שלף משם חפיסה של שטרות ירוקים. "כבוד הרב יש לי כאן מעשרות של השנה האחרונה, זה מיועד למשכורת 13 לר"מים שלך ולקמפ של הבחורים. תספור, אם לא יספיק אני כאן".

בעלי נאלם דום, הוא לא ציפה, הוא לא חלם, הוא אף פעם לא ביקש.

"אל תתפלא כבוד הרב" הסביר הרשל'ה, "אתה היחיד בנעוריי, שהיתה חשובה לך הרוחניות שלי. אני יודע היטב שנמנעת מלסלקני בישיבה הקטנה ושמרת עמי קשר עד שנשרתי, עד היום. תלמיד חכם לא אהיה, אבל לעזור לך לגדל תלמידי חכמים, אני בהחלט יכול".

ר' קובי לוי! 15 שנים לערך חלפו מאז הפגישה במשרד, ובכל אותן שנים הרשל'ה מעביר לישיבה בחודש תמוז משכורת 13 לר"מים וסכום נכבד המכסה

את ההוצאות של הקמפ. זה כבר הפך למסורת.

ושוב, אינני ראוי להטיף מוסר, זה לא תפקידי, אבל במו עיני חוויתי וראיתי שדאגה לרוחניות של הזולת גם מעבר לכותלי הישיבה, משמרת יהודי בעולם היהודי, ומצד שני מסייעת בעדו להיות תומך תורה. בנוסף, ממש להתפעם עד כמה הרחיקו עיניו של מן הגר"ח שליט"א ראות, בהוראה שנתן להשאירו בישיבה ולשמור עליו עד כמה שניתן קשור לתורה, דבר שבסופו של דבר היה גם בבחינת "שלח לחמך".

דומני שסיפור צנוע זה ראוי להיכתב.

פרי קטן מאחורי הסיפור

לפני כשנה הוזמנתי על ידי ראש הישיבה הנ"ל לשבת - חלק מהקמפ - בקרב תלמידיו, וחוויתי מקרוב את ההווי הישיבתי המיוחד והמלבב. התרשמתי עמוקות, משפע האהבה שהוא וצוותו מקרינים לתלמידים - להתקנא, ממש להתקנא.

השמעתי להם מסיפורי הרבים. סיפרתי להם על הסיפורים שמאחורי הסיפורים, אך במוצאי שבת כשסופר לי הסיפורון הזה על ידי רעייתו, התרגשתי מאוד.

הנה לכם על קצה המזלג, איך נקטף סיפור.

שערי דוד המלך

מעשה מערת דוד המלך

מאת א. ישראלי

הסולטן, ולא ההינו לפלוש לפתחים אפלים של המערה הקדושה. הם העמידו שומרים מבחוץ, לעקוב אם אינם חודרים פנימה. לאחר כמה ימים, בהם השומרים הבחינו כי הצבעים עושים מלאכתם נאמנה, ואינם ממרים את הצו, נתנו בהם אימון ומסרו להם את מפתחות האתר, ושוב לא בלשו אחריהם כבראשית.

באחד הימים, שבו היה יום חג, וכולם נפנו לבית תיפלתם, נותר המקום ללא שומר, הם סגרו את המערה מבפנים והחלו לשוטט בין בתריה וספונותיה. הם נכנסו לתוך מחילות מסתוריות וגילו באחד החדרים מנורה שקועה בתוך אבן, ועליה מתנוססים המילים שנכתבו בכתב אשורית 'קברי בית דוד'.

הפועלים ציינו כי המילה 'קברי'

הייתה בשורה העליונה ו'מלכות בית דוד' בשורה שמתחתיה. הם מתארים מערות והיכלות שונים, מעוטרת בכסף וזהב. לפתע הבחינו בחדר שמעל כניסתו מופיעה יריעה שעליה נכתבו שורות רבות, אך מחמת גובהה לא יכלו לראות את כל הנכתב עליה לבד השורה התחתונה בה נכתב 'מה נורא המקום קודש קודש קודש'.

ההילה שאפפה את הקבר, הניבה סיפורי עם ואגדות רבות. בפי תושבי ירושלים מתהלכת אגדה, כי ישנה מחילה נסתרת במעמקי האדמה, מקבר דוד המלך עד בית הכנסת רבי יוחנן בן זכאי, דרכה מילט דוד המלך אישה שהגויים סגרו במערה. ועל שם כך, נקרא שמו של אחד מאולמות בית הכנסת בשם 'ציון'. סיפורים דומים ונוספים נכרכו באותה מערת מסתור, המובילה אל בית כנסת זה.

לעומת זאת קיימת עדות אותנטית, אותה סיפר הגאון רבי חיים יצחק רפפורט זצ"ל, המגיד מווילקומיר, שעלה לירושלים מרוסיה בשנת תרמ"ב, באיגרת לבנו, כי העדים עמם התרחש הסיפור המופלא סיפרו זאת לו ולהגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, וזולתם לא נודעו הדברים לאיש בעולם.

היה זה במהלך שהותו של המגיד בירושלים, כששר העיר נצטווה מפי הסולטן לשפץ את קברי מלכות בית דוד. המושל שכר אב ובנו צבעים, שהזהרו בטרם החלו מלאכתם, שלא יצעדו אף צעד מיותר, מעבר למה שהופקד עליהם, שכן גם שרי ונכבדי המוסלמים לא העזו להמרות את פי

שערי דוד המלך

מעשה מערת דוד המלך

מאת א. ישראל

הם עמדו משתוממים וחרדים מפני קדושת המקום, והתחבטו קשות אם להמשיך. אך לאחר מכן הרהיבו עוז בנפשם והחליטו להיכנס, למרות שהפתח היה צר, והצליחו להשתחל אל החדר בעמל רב.

לדבריהם, החדר היה מוצף אור גדול כאש, באמצע הבית ארבעה עמודים של שיש מצופים זהב בראשם, ובתחתיתם הציפוי הינו מכסף. את העמודים מקיפה גדר שעשויה ככברה וחוטיה נחושת. באמצע החדר עמדה מיטת זהב ועליה כמין מצע. על המיטה, שוכן ארון זהב שחלול כאריג. על הארון מכסה שעליו מצויר מגן דוד, ובתוכו כתוב 'דוד' וכתר זהב משובץ באבנים טובות קבוע בו. לטעמם, האור שסנוור אותם, בקע מכתר זה.

הצבעים הגביהו את המכסה וראו כי בצד הארון כתוב 'דוד בן ישי' ובצד השני 'דוד בן ישי מלך ישראל'... בתיאורם המרגש, הם מדגישים כי ישנו כמין שרביט שעובר בכתר מצד אל צד, מה שמעורר בהם תמיהה כיצד ניתן ללבוש אותו.

(המגיד מווילקומיר, מציין את דברי

הגמרא בסנהדרין דף כ"א, בהקשר לאדוניהו בן חגית המתנשא לאמר אני אמלך, ובגמרא אומר רב יהודה שביקש להולמו ולא הולמתו. ורש"י כותב ומבאר את העניין 'ששם בראשו כתר מלכות ולא הולמתו לפי שהיה שרביט של זהב בתוך חללה מדופן לדופן ואינה מתיישבת בראשו אלא למי שיש לו חריץ בראשו, והיא עדות לבית דוד שכל הראוי למלכות הולמתו ומי שאינו ראוי למלכות אינה הולמתו'.

המבקרים נפלו על פניהם ואמרו כמה מזמורי תהילים. הם ציינו כי ראו שם גם שולחן משיש שעליו חרב פיפיות ארוכה כחמש אמות ושרביט בו קבועה 'אבן טובה המאירה'. לאחר מכן, מיהרו לצאת, כשליבם הומה מהתרגשות וחרדה על מראות הזיו שנתגלו לעיניהם. משם פנו כאמור להגרי"ל דיסקין ולהמגיד מווילקומיר זצ"ל, ותיארו בפרוטרוט את התגלית הפעימה אשר חזו עיניהם. הם טורחים לציין כי את כל האמור הספיקו לראות במשך יום אחד, למרות שמלאכתם לפי התכנית צריכה הייתה להיות שעה אחת בלבד, כל זאת בעטיה של השמירה שנעדרה.

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

יהודי נגע במצחו או סטר לו באפו, ומיד הלך היהודי לביתו ושכב על מטתו ויגוע וימות, כן עשה לשש מאות וששים ושלשה אנשים יהודים.

ויתקבצו כל חכמי ישראל ויאמרו הן כולנו אבדנו האם תמנו לגווע ביד הכומר השחור הרשע הזה, ויוועצו ללכת יחד לצעוק אל הקיסר ויבואו לפניו ויאמרו לו אדוננו המלך המרומם והישר שמע קול צעקתינו לפניך והצילנו נא מיד הכומר השחור הזה אשר הרג ורצח רבים מאחינו על לא חמס באפם, וישלח הקיסר לקרא את הכומר ויבא אל המלך ויאמר לו המלך: היהודים צועקים עליך לפני, ויען הכומר: איפה היהודים אשר יתרעמו עלי, ויען הקיסר הנה הגם עומדים מאחוריק, ויפן אחריו ויראם ויאמר אליהם מה עשיתי לכם הלא רק נגעתו באצבעי בכם, וישלח ידו ויגע בשלשה מאתם ובזה משך את כוחם מהם ומצץ את לשדם והלכו לביתם וימותו:

ויצעקו היהודים אל הקיסר אדוננו המלך, אם בני מות אנחנו המיתנו אתה בחרב, וביד הכומר אל נפולה, וישלח הקיסר עוד לקרא לפניו את הכומר ויאמר אליו הנני נשבע בכתר מלכותו כי תחיה ותקים את שלשת היהודים ומעתה לא תעשה להם רעה יותר, ויען הכומר הן אעשה כדברך אכן אחת שאלתי מאת היהודים כי יבחרו מתוכם איש אשר יעמוד לנגדי להתחרות

בשנת תס"א לאלף החמישי בארץ אשכנז נתפשט הטומאה ומעשה האובות וידעונים מלאה הארץ כי היה אופן וגלגל אחד בארץ אשכנז אשר קראוהו אופן המזל ועל ידו יכלו ללמוד מהשדים כל אשר יחפוצו וזה הדבר אשר יעשו, על האופן ישבו עשרה אנשים ואחד מהם יקח לו השטן לחלקו, ואת התשעה הנותרים ילמד מעשה הטומאה וקסמים.

ויהי היום חשקה נפש יהודי אחד ללמוד חכמת קוסמים ומעוננים ויבא וישב על האופן בין תשעה גויים ועשו השבעות להשטן כי יבא לקחת לו אחד מהם לחלקו ועד מהרה בא וסבב את האופן עד בואו אל מקום מושב היהודי, וכראות היהודי את פני השטן לפניו אשר בחר אותו להיות לחלקו, חיל ורעדה אחזתהו ויירא לנפשו מאד, ויאמר איך אמסור את עצמי ביד השטן לאבד את עצמי מנחלתי משני עולמים, ומגודל פחדו החל לקרות קריאת שמע באימה וביראה ולא יכול השטן לשלוט בו ולעשות לו מאומה, ויקצוף השטן מאד ובחמתו הכה על האופן וינפצהו כפטיש יפוצץ את הסלע לאלפי רסיסים בכל זאת לימד את תשעת הגויים הנותרים חכמת הקסם והטומאה ובתוכם היה כומר אחד רע-לב וימלא חימה על כל היהודים וחפץ להנקם בם ובפגעו באיזה

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

בם יהודים חונים, בשאלתם ובקשתם כי ישובו אל ה' לקרא אליו עזרה בעת אשר צרה היא ליעקב. ויהי תלמיד חכם אחד באחת מערי ישראל איש תם וישר וירא אלקים אשר ישב ולמד תורה בחדרו וישן על ספרו וירדם ויבא אליו בעל החלום הממונה על החלומות וכן נגלה לחכמים וחסידים אחרים בחלום חזיון לילה לאמר, תשובתכם וצעתכם לשוא כי הכומר לא ימות בשנה זאת, אכן ככלות השנה ימות, לכן הבו לכם עצה בעוד מועד כי לא ימנע אלקים אותו מרשעתו, יען כי רבו עוונותיכם ופשעיכם, בכל זאת לא תתיאשו ולא תסורו מאחרי ה'. כי קרוב ה' לכל קוראיו והוא יושיעכם מכף הכומר הרשע הזה. אך שלחו מכם איש אחד להתיצב נגדו. איש אשר חכמת אלקים בקרבו יודע להשביע את מלאכי השרת לא ע"י קסמים וטומאה רק ע"י קדושה וטהרה ואז שום איש לא יוכל לנגוע בכם לרעה וטוב לכם.

ויקוצו כולם משנתם וישתוממו כולם על המראה לאמר, מה החלום הזה אשר חלמנו? וכן בלילה השני בנפול עליהם תרדמה ויחלמו את החלום פעם שנית כבראשונה, ולא יכלו עד לישן רק בחצות לילה קמו כל אחד משנתם ויאמרו לאמר: אולי דבר ה' הוא להודיענו כי ישמרנו ויצילנו מיד הקמים עלינו וניסים יעשה לנו כאשר עשה לאבותינו ויתפללו

אתי בחכמת הקסם והטומאה, ואם לאו אהרגם בלי חמלה ולא אשאיר מהם שריד אף כי תמות נפשי אתם, ויאמר לו הקיסר לך לביתך ומחר תשוב ואשיבך דבר, וילך הכומר לביתו, והקיסר אמר אל היהודים דעו כי ירא אנכי מהכומר לעשות לו מאומה פן ימיתני גם כן בכל זאת אדבר עמו שלא יעשה לכם דבר לרעה בכל השנה עד תום השנה. ובמשך הזמן תבחרו מקרבכם להציב כנגדו איש אשר רוח אלקים בקרבו ומבין בחכמה להפליא לעשות כמוהו.

ויענו היהודים בברכים כושלות בחיל ורעדה. כדברין אדוננו המלך כן נעשה. בחשבם כי יקראו צום ומספד כמנהג ישראל בכל עת צרה וישובו אל ה' בקראם אליו אולי יעשה בכל נפלאותיו שימות הרשע בשנה הזאת, והמלך שלח לקרא את הכומר להשיבהו דבר, ויבטיחוהו שבמשך שנה יעמידו היהודים נגדו איש חכם מפליא לעשות ברוב פלאות, דרש ממנו המלך אך השבע לי שלא תיגע בם לפני הזמן המוגבל, וישבע לו הכומר על הדבר הזה, והיהודים שבו לבתיהם עטופים ביגון ואנחה בפחד ודאגה וקראו צום בכי ומספד, ושבו כולם בלב ונפש אל ה' אלקינו ויצעקו אל ה' מושיענו הקטנים עם הגדולים בתשובה תפילה וצדקה, בתחנה שועה וצעקה, ושלחו מודעות לכל המדינות הקרובים והרחוקים אשר

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

אבנים מקרקעו ושובר את הספינות העוברות בתוכו. ואתם קחו לכם איש אחד משבטי ישראל החונים מעבר לנהר הזה. כי הם בעלי מופת והמה יבואו לכם לעזרה גם באחרית הימים בקץ הגלות כי הם יושיעו אתכם ועליהם נאמר: ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו, כלומר כי יבואו אלו הצדיקים ויושיעו אותנו בציון והמה ישפטו את גוג מלך המגוג כי אז יודע להם דרך אשר ילכו בחרבה שלא יצטרכו לעבור את הנהר, ויתחננו האנשים ההם החולמים את החלום לאמר, אם רצון ה' להושיענו ע"י אחד מאחינו היהודים הצדיקים אולי יעשה ה' מופת ככל נפלאותיו ולא נצטרך לחלל את יום השבת בגלל הדבר הזה, ויען להם בעל החלום היטבתם לדבר, אך אין אתם ראויין כדי לשנות סדרי בראשית בגללכם, ויענו האנשים ויאמרו מי מאתנו יחפוץ לשום נפשו בכפו למות ולהפסיד חלקו לעולם הבא כי יגרמוהו היהודים שמה בעברו חללו את השבת ויען בעל החלום אותם, זאת הניחו לבני מושיעים כי הם ידעו מה לעשות בה, ולמחרת ספרו האנשים את החלום הנפלא כל אחד בעיר מושבו ונשמע הדבר למרחוק כאלף פרסה שפה אחת ודברים אחדים לכולם, ויתיצבו כל ישראל לברור איש אחד כי ישים לדרך פעמיו ויעבור את נהר סמבטיון ונתנו

אל ה' בחשבם אולי החלום בא ברוב ענין והחלומות שוא ידברו, עד כי בא בעל החלום גם לכל יושבי מרחקים תלמידי חכמים וצדיקים עד אלף פרסאות ושלחו שליחים ויכתבו ספרים אז נודע כי אמת נכון הדבר ובעל החלום דובר אמת וצדק, ואז נאספו יחד כל הצדיקים והחסידים הקרובים והרחוקים ויחפשו בחפש מחופש ביניהם איש כזה חכם ונבון אשר רוח אלקים בו להתיצב נגד הכומר.

אמנם לדאבונם לא מצאו ביניהם איש אשר יערב לבו וירחיב עוז בנפשו לגשת מול הכומר הרשע הזה: ויקם אחד מתוך העדה ויען ויאמר שמעוני אחי ורעי אחרי הודיע ה' לנו כל זאת בחלום חזיון הלילה כי יציל אותנו מכף הקמים עלינו ע"י איש חכם אשר רוח בו, הנמצא בקרבנו, על כן נחלה פני ה' כי הוא יודיע לנו מי זה האיש ירא ה' ואיה מקום מושבו, וקראו כולם אל ה' ושבּו בלב ונפש בתשובה תפלה, וצדקה וישמע ה' את קולם ואז נגלה אליהם בעל החלום שנית לאמר בני האהובים, איש כזה לא תמצאו בארצות האלה ואף לא בארץ ישראל, אם לא תעברו את הנהר סמבטיון המלא חול ואבנים אשר לא ינוח בכל ששת ימי המעשה זולתי ביום שבת קודש וכל החפץ לעבור את הנהר בימות החול יהודי או גוי יטבע וישקע בתוכו כי הוא זורק

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

עיניהם כולם בהסכמה אחת על רבי מאיר ש"ץ החזן כי הוא איש צדיק חסיד ולמדן מופלג בתורה ויתנו לו כסף וצדה לדרך ושלושה אנשים חכמים מלומדים נסעו אתו ויבואו עד הנהר סמבטיון שמונה ימים טרם כלות השנה אשר קבע להם המלך על פי הכומר ויחנו שם עד ערב שבת.

3. ויהי בליל השבת ישב ר' מאיר בספינה לעבור את הנהר ויאמר אל שלשת רעיו ידידי שבו לכם פה וחנו לי בזה כי למה נחלל כולנו את השבת הלא די כי אני לבדי אשים נפשי בכפי כי יסקלוני האנשים בחללי את השבת, ויאמרו כן תעשה כאשר דברת, ויעבור רבי מאיר לבדו את הנהר וידבר אל היהודים הצדיקים היושבים מעבר לנהר בלשון הקודש, אחי ועמי, האהובים, הנה האגרות בידי מאחיכם בני ישראל ותיכף כאשר ראוהו, מיד תפשוהו ויניחו אותו במשמר. ורק לאחר שקראו המכתבים מאחיהם ומפתשגן הכתב הבינו הגזרה הרעה והצרה המרחפת על כלל ישראל כי הזמן קצר מהוחיל עוד ויוציאו את רבי מאיר מהמשמר ואמרו אונס ופקוח נפש דוחה שבת ויפילו תיכף גורלות ביניהם מי שיעבור את הנהר וישים לדרך פעמיו להציל את אחיהם מצרה ויפול הגורל על איש אחד ושמו רבי דן איש זקן ושפל קומה וחיגר.

ואחר כך אמרו אל רבי מאיר שלח נא אמרותיך ודברותיך ע"י רבי דן לבני ביתך מה שתרצה כי אתה תשאר פה עמנו למען לא תחלל עוד את השבת ואשתך תשב אלמנה חיה כל ימי חייה כי לכתוב גט פטורין בשבת אי אפשר, וכן אשת רבי דן עם בנו כולם ישארו פה עמנו, כי להמתין פה עד אחר שבת אי אפשר כי יעברו השמונה ימים בתוך כך ולא יוכל רבי דן לחזור לכאן אחרי עוזבו את העיר הזאת: על כן ישא כל אחד מכם אשה אחרת: וכן היה, ויאמר רבי מאיר ש"ץ לרבי דן בחפזון מה שרצה לצוות, ורבי דן עבר את הנהר סמבטיון בשבת ומצא מעבר לנהר את השלושה אנשים שבאו עם רבי מאיר ש"ץ וירעדו ויפחדו השלושה אנשים בראותם כי רבי מאיר איננו אך יהודי קטן ודל וצולע על ירכוראו נגד פניהם וישאלו אותו איה רבי מאיר? ויספר להם את כל אשר נעשה כנ"ל, אז נדברו איש אל רעהו איך הוא באפשרות שיהודי קטן וחגר יוכל לעמוד נגד הכומר הגבור הזה מה עשה לנו רבי מאיר הלא אבדו כולנו אבדנו, אבל רבי דן אמר להם ככתוב דבר אל בני ישראל ויסעו וינהג אותם בדרך קצרה עד כי בשני ימים חזרו לעירם בשלום ביום המוגבל מאת המלך, ובאותו יום היה ליהודים זעקה גדולה ומרה בתוך העיר צום ובכי ומספד, ותעל שועתם כל היום אל האלקים ובתוך כך

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

אחי בני ישראל, ואתם בני העמים ואתה כומר טמא יודע אני את סודך ואעפ"י שאתה השלכת את המוט מתחת לארץ, ואנכי בעז"ה אוציא את מוט הברזל, וישתוממו כל העומדים על דבריו, ויראו כי רבי דן עשה עם אצבעו הקטן חור בארץ ויוציא תיכף את המוט בלי יגיעה, ותעמוד המוט ברזל באויר, ויאמר ר' דן אל הכומר עתה הראני את חכמתך ומשוך את המוט לארץ, ובאם לאו כל העדה יראו כי היום יהיה ראשך תלוי על המוט, ומשם אגרש את ראשך אל מדבר שמם ציה וצלמות אשר לא ידרוך בה איש, וינסה הכומר בכח הטומאה להגיע אל המוט, ולא יכול, כי השדים לא היתה להם עוד שליטה, ויעמוד הכומר כהמן אבל וחפוי ראש.

ויאמר הכומר אל ר' דן אעשה חידוש אחר למען נשכח את הראשון, והביא הכומר בכח הטומאה שני אבני ריחיים גדולים וטחן אותם זה בזה בידי כמו קמח דק, ותחזירן מן הקמח הדק תיכף אל תבניתם הראשונה, ויאמר אל ר' דן עתה הראה לי כאשר עשיתי, ויען אותו ר' דן אינו פלא שלא נבראו האבנים אלא להיטיב לבריות, ואין לנו רק בורא עולם יחיד ומיוחד עושה שלום ובורא את הכל, ואני מאמין באמונה שלימה דהבורא יתברך שמו רק הוא יעזריני לעשות כן, ויקח אבנים ויטחנן זה בזה

בא רבי דן עם השלשה אנשים ויתמהו וישתוממו כולם על רבי דן אשר יהודי קטן ודל וחגר כזה יוכל ללחום עם הכומר הנורא, אחרי כן תיכף צוה המלך שיצאו כל היהודים על מגרש אחד במדבר ושאר העמים והכומר הנורא עמדו כנגדם, כי כן צוה המלך, וישא הכומר הנורא את קולו ויצעק לפני המלך, האם ללעג ולקלס ולצחוק אנכי בעיני ישראל? כי יעמדו כנגדי איש זקן קטן דל וחגר אשר באצבע קטנה שלי אעיפו למרחק עשר פרסאות, וישמעו ישראל את קולו ויראו ויפחדו מאד, אבל שלשת הבאים עם רבי דן הגביהו את קולם ויצעקו אל הכומר אל תדמה בנפשך להרים יד עוד על ישראל כי מרה תהיה אחריתך כאן, ומכאן אל ביתך חי עוד לא תלך.

4. ותיכף התחיל הכומר להשביע את השדים שיביאו לפניו מוט ברזל גדולה אשר שלשים אנשים לא יכלו להגביה אותה והכומר הגביה את המוט בידו ויתקעהו בגבורתו עמוק עמוק בתוך הארץ, ויאמר לרבי דן הוציאה לי את המוט הזה מן הארץ ובאם לא, אהרג פה את כל היהודים בלי חמלה, כי חמתי בערה בי, ואתה תהיה הגורם מיתת כל ישראל ויקרא רבי דן אל הכומר כמתלוצץ איך אוכל להוציא את המוט מעומק הקרקע? ותיכף הוציא רבי דן חמת מים ונטל את ידו ויאמר שמעו נא

שערי סמבטיון

מעשה הסמבטיון

מספר אהבת חיים

רבי דן את קולו ויאמר אל הכומר אל תעכבני הרבה אמור לי תיכף מה בררת לך? לשחות האילן לארץ או להחזיק בו? ויענהו הכומר אי אחזיק בו, ותיכף הוריד רבי דן את האילן לארץ ויקרא אל הכומר להחזיק ולא רצה הכומר לילך, ויקרא רבי דן אל המלך והשרים ראו נא את הכומר החזק הגבור השקן הזה כי איננו עומד בדבורו בפני המלך האדיר וכל השרים, כי הכומר היה מדמה בנפשו שרבי דן לא יוכל להשחות את האילן לארץ על כן הסכים שהוא יחזיק בו ובראותו כי ר' דן כן הורידהו לארץ היה נבהל ומשתומם וחזר לאחוריו ורק מחמת הבושה היה מוכרח הכומר ללכת לאילן להחזיק בו.

ויהי ברגע אשר הסיר רבי דן את ידו הקדושה מן האילן והכומר נשלך בכוח ובגבורת ענפי האילן למעלה למעלה וראשו נתלה על מוט הברזל באויר וכל גופו בין שני אבני רחיים אשר באויר, ותיכף אחרי כן המוט הברזל עם האבנים וגוף הכומר כולם כאחד פרחו מהאויר הזה למדבר ציה וצלמות ולא נשאר רושם מהם כמו שאמר ר' דן מקודם, ויראו כל העומדים את הנסים והנפלאות ויודו לה' חסדו אשר גאל את ישראל ויצילם מהרוצח הרע הזה. וישובו המלך וכל העם אל ביתם במנוחה ושמחה ואור ליהודים ושמחה וששון ויקר.

הדק היטב והחזיר אותם בעז"ה ע"י רוח חזק לתבניתם וחזרו לאבנים גדולים יותר בהרבה מהראשונים, אז נשתנה פני הכומר ככרום והתחיל להתחנן לפני ר' דן להשאיר אותו בחיים, והכומר הבטיח לר' דן כי יגמול לר' דן כל הטובות שבעולם, והשיבו ר' דן אנכי לא אהרגך ולא אקח את נפשך ואפילו בנגיעה באצבע לא אגע בך האף אמנם כי הרגת הרבה מאחי ומגיע לך מדה כנגד מדה להרוג אותך במיתות משונות, ויאמר רבי דן אל הכומר ראה נא פה את האילן הרם והעב הזה תדע כי האילן הזה עומד פה מימות נח איש צדיק תמים, ובשעה שבנה נח את התיבה קצץ עצים מן האילן הזה, עתה אשחה את האילן בידי לארץ ואתה תחזיק בו בחוזק ירך שלא יגביה את עצמו בחזרה למעלה או אתה תורידהו בידך לארץ ואני אחזיק בו שלא יחזור למעלה. ויחשוב הכומר גם עתה לעשות בטומאותיו כמקודם ע"י מעשה שדים אולם תוחלתו נכזבה ואין קול ועונה ואין קשב מהם כי כולם נשרפו באש כנ"ל ויאמר הכומר בלבו איה אתם מורי ומלמדי? למה עזבתם אותי? ויזעק זעקה גדולה ומרה: ויאמר אליו רבי דן מה תצעק? ומה קול בכייתך אולי מתו אביך ואמך היום? ויהי הכומר ללעג ולבזיון בעיני כל העומדים כי לא יכול לעשות כלום באילן הזה: וישא

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

תוכן הענינים

לה.....	הקדמה.....
לט.....	הקדמה.....
לט.....	בעל מגלה עמוקות.....
לט.....	התיקון להחטא של הכשלת אלפי יהודים בנבילות וטריפות.....
לט.....	יסורי יתומים.....
מ.....	רעב בין עיניהם.....
מא.....	מציאה.....
מב.....	תאות הבצע.....
מג.....	פרובוקצי'.....
מג.....	אטליז משלהם.....
מד.....	העסק מתפתח.....
מה.....	שומרי סוד.....
מו.....	החתן לומד.....
מו.....	הרהורי חרטה.....
מז.....	השותף מרגיע.....
מח.....	שותף לצרה.....
מט.....	מחליטים לפנות אל הרב.....
נ.....	זעקות שבר.....
נב.....	הרב נדהם.....
נג.....	נתיצת כלי הבשר.....
נג.....	הרב לא נסתכל בפניהם.....
נד.....	כינוס הרבנים.....
נה.....	דין תורה.....
נו.....	זעקת שבר.....
נז.....	אין חוטא שאין לו תקנה.....

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

- הקצבים מתכוונים לגזר דין.....נט
גזר הדין.....נט
השמדת הרכוש.....ס
גלות של שלש שנים.....סא
מחזה מחריד.....סג
זיכון הנשמה.....סד
גלות ארוכה.....סו
איתנים ברוחם.....סח
עם תום הגלות.....סח
חוזרים לקראקא.....ע
זכים וטהורים.....ע
נקיים מכל חטא ופשע.....עא
הכתב המפורש.....עג
מגילת הקלף.....עד
הזיקנה קופצת.....עה
בצל המות.....עו
השותף בחלום.....עח
מיהו הבעל מגלה עמוקות.....עט
בפני בית דין של מעלה.....פא
המקטרגים במלוא הקטרוג.....פב
הנשמות מיללות.....פד
אשריך בעל תשובה.....פו
עין לא ראתה.....פט

שערי הקדמה

הקדמת האדמו"ר מהאלמין שליט"א

הקדמה [להדפסת הספר בשנת תשל"ג]

מאחר וימי התשובה כבר בשעה, אנו רוצים בזאת לעורר את הלבבות הרדומים, ולכן אנו מדפיסים כאן מחדש את הסיפור "בעיר קראקא", שכל הקורא את הסיפור בוודאי נדהם, ואין ספק שיהיה הסיפור השפעה טובה על הקורא. מהסיפור הזה ניתן לראות בבירור מה הוא העונש החמור של מאכיל נבילות וטריפות, וגם רואים שבגלל זה מתים יהודים בגיל צעיר מאוד ובאופן פתאומי (כפי שאנו שומעים כאן לאחרונה ואיננו יודעים למה, אנשים מתים בגיל צעיר מאד ומשאירים משפחות של יתומים זועקים, ה"בית החיים" מלא בילדים צעירים שמתו בדמי ימיהם, קוראים לציבור במודעות לחזור בתשובה ולהגיד את כל התהילים וכדומה ואין יודעים היכן להתחיל לחזור בתשובה מרבים בתפילות, זעקות, תעניות, מפזרים הרבה ממון לצדקה ואין עונה, ידועה המקרה הנורא שהיה בארה"ב שמתו בתוך זמן קצר עשרים נשים תחת גיל ארבעים וכולן מכתה אחת, והשאירו משפחות של יתומים, כל אחת כ-עשרה ילדים, כ-300 יתומים זועקים "אמא, למה עזבתנו",

ולא מבינים על מה עשה ה' ככה, בפרט שידוע שאין בכל העולם חלוקת צדקה רבה כ"כ כמו בברא פארק ובוילימסבורג האם זה לא עוזר, כמו כן בארצנו הק' שומעים על צעירים וילדים שנפטרים וגם שם מרבים בתפילות וזעקות ומחלקים צדקה לעניים יש הרבה מפעלים של חסד האם כל זה לא מספיק, מה הסיבה שאין עונה לכל הפעולות? (ועוד יותר ניתן לראות מכאן שאפילו רב שהוא כל כך גדול כמו הבעל "מגלה עמוקות" זי"ע גם ניתן היה לרמות אותו כל כך הרבה שנים ותחת נשיאותו בעירו נתנו לכל בני העיר לאכול נבלות וטרפות רח"ל באין מפריע, ולכן על כל יהודי בימים אלה ליתבונן טוב במה שנעשה מסביבו, ויעשה חשבון במה והיכן אוחזים, ובכדי לערוך את החשבון בקלות יתר.

העתקנו קטע מהספר "ברית מטה" משה שהודפס בשנת תס"א שמשם ניתן לראות שאפילו בזמנים ההם מאחר ושחטו במהירות מסווגת זעק המחבר שזה ממש נבילות וטריפות, והוא כותב שהשוחטים מתעייפים ומאבדים את ההרגשה ועוד מכשולות, מכל שכן בזמנינו שהמכשולות הוכפלו חייב כל יהודי להזהר ולדעת מה הוא

שערי הקדמה

הקדמת האדמו"ר מהאלמין שליט"א

אוכל.

כמו כן אנו מדפיסים תשובה משו"ת בית הלל מהגה"צ ר' הלל מקאלאמייע זי"ע שם רואים שמחטא זה של אכילת נבילות וטריפות מתים ילדים קטנים רח"ל, ואינם קרואים יותר בניו של הקב"ה (אפילו כשהולכים למקוה וקובעים עיתים לתורה כל יום). גם הדפסנו מהרבה של שאמלוי זי"ע דברים מענינים בענין המכשולות בשחיטה, ובפרט מה שהוא מספר בשם רבה של צאנז זי"ע שע"י אכילת נבילות וטריפות ירדו קהילות רבות מדרך הישר, ושלא נרמה את עצמינו שאנו יותר טובים מהם, כי לא רק בדור הזה שחונך בארה"ב, אלא אפילו בקרב אלו שחונכו במולדת הישנה באירופה רואים הבדל ניכר אין נראו אז לעומת מה שהם היום, ועל אף שכאן הלבישו שטריימלים וקאפוטות, אף שבאירופה היו מגולחים, כל זה רק בחיצוניות, אך בפנימיות הם הרבה יותר גרועים.

וכל זה נובע מכך שאוכלים מאכלות אסורות כפי שכתוב בפרי חדש וכפי שהרמ"א כתב שם (ביו"ד סי' פ"א סעי' ז') שאשה המינקת שלא תאכל דברים שהם אסורים (והט"ז והש"ך אומרים שכל זה מדובר אפילו אצל

אשה שצריכה לאכול זאת בגלל פיקוח נפש, אסור לה להניק את הילד) ועל כך אומר הפרי חדש ז"ל שבגלל שבזמנינו לא נזהרים על אותם הדברים, לכן הילדים יוצאים לתרבות רעה, והרבה מהם הם בעלי עזות פנים של הדור הזה וכו' ואפילו כשאומרים להם מוסר הם אינם שומעים זאת. עד כאן מצוטט מספרו של הפרי חדש.

ובדיוק אותו דבר כותב הגאון החיד"א זי"ע בספרו "מחזיק ברכה" על הרמ"א המוזכר לעיל, כשרואים מלים כאלה של גאונים וצדיקים היו צריכים להסתכל האם אצלינו אין מצב דומה, שומעים מדי יום ביומו סיפורים על ילדים מבתים חרדיים דברים שלכאורה היו מתאימים לקרוא לילדים שנולדו אצל הורים המתגוררים ביערות, וזה מה שכתוב "רוב ילדים" ואילו אצלינו זה רק מיעוט תדעו שהמספר גדול יותר, כי לא כל המעשיות מגיעים לאנשים, וכשכל אחד יידע מכל הנעשה היה כבר מזמן חושך בעינים, אך לדאבון כולנו העינים כבר מזמן תועות ממאכלות אסורות ולא שומעים ולא יודעים, כפי שכתוב בס' "דגל מחנה אפרים" בפרשת עקב על הפסוק ומלתם את ערלת לבבכם בשם הרמב"ם בתשובותיו שהשיב

שערי הקדמה

הקדמת האדמו"ר מהאלמין שליט"א

עתה בכל ביקור בחנות היה צריך לעשות את אותו החשבון כשנכנסים לחנות לקנות משהו ורואים על המוצר חותמת של רב שהוא אינו מכירו כלל, ואפילו אם הוא כבר פעם שמע עליו הוא עדיין אינו יודע איזה סוג אדם הוא, ואז באמת הוא היה צריך לחשוב בלבו האם באותה שיטה עיוורת הוא גם היה מאמין לו בענייני כספים, ואותו דבר בכל הקשור לקייטרינג ומסעדות. כן צריך כל יהודי תמיד להעמיד לפני עיניו את מה שהחפץ חיים כותב בספרו "מחנה ישראל" שחייל יהודי שאל אותו מה עליו להעדיף, הוא יכול להיות במחלקה שהמפקד הוא אדם טוב וירשה לשחוט ולאכול כשר אך הוא יאלץ לעבוד שם בשבת, או שיעדיף מחלקה אחרת ששם הוא לא יוכל לאכול כשר אך לא יאלץ לעבוד בשבת, והחפץ חיים הורה לו ללכת למחלקה שמחללים שבת, והטעם שאמנם שבת הוא איסור סקילה אך כשהוא ישוב הביתה הוא יוכל לשמור הרבה שבתות, אך כשהוא יוכל נבילות וטריפות "הפגם ישאר בנשמתו לעולם" עד כאן דברי החפץ חיים. כשמתבוננים בדברים אלו של החפץ חיים חייב כל אדם לערוך חשבון נפש עד כמה חייבים להזהר מלאכול

לא לו שהיו להם ספיקות בתחיית המתים, הוא טען שספיקות כאלו נולדות אצל בן אדם רק על ידי אכילת מאכלות אסורות, עד כדי כך שיש להם ספיקות אפילו בי"ג עיקרים. גם צריכים לערוך חשבון הנפש על מה שהבאר מים חיים כותב בפרשת חיי שרה וז"ל: בדורותנו אנו שאם בה מישוהו וסכין בידו ואומר שהוא שוחט ובודק ומומחה מאמינים לו וכלל אין מבררים עליו, ואומרים שמן הסתם כל מי שמצוי אצל השחיטה מומחה הוא, ואותו דבר בין חלב ודגים א.ד.ג. דברים שיש עליהם חשש איסור כשקונים דברים כאלו שיש לבדוק שלא יהיו בהם חלילה תולעים, אז הוא אומר לעצמו שמן הסתם הוא יהודי חרד ולא יתן לאכול משהו שאסור באכילה, אך כשמגיעים לענייני כספים כאן הוא מפסיק להאמין עד שהוא לא ישאל ויחקור היטב מי הוא אותו אדם האם הוא נאמן, האם ניתן להאמין לו או לא, ולבסוף כשהוא נותן לו כבר את הכסף הוא מביא עדים וחותמים ונותנים, והוא עדיין רועד כל הזמן האם הוא יחזיר לו את הכסף. עד כאן דברי הבאמ"ח. (יש לעיין בפנים הספר היכן שהוא מאריך יותר בענין).

שערי הקדמה

הקדמת האדמו"ר מהאלמין שליט"א

נבילות וטרפות כי זה נשאר עד עולם ואף אחד לא היה מכניס את עצמו לספקות בענין זה בגשמיות וכל שכן ברוחניות. ועל כן החי יתן אל לבו כל זמן שעוד ניתן בימי התשובה ושלא ירמו את עצמם בתירוצים שונים, ושכל אחד יידע שעל כל כזית של בשר בהמה שאוכלים פה בארצות הברית משחקים בספק נבלה וטריפה, ואין כל חילוק איזה חותמת יש לבשר הבהמה. ובעופות חייבים גם כן לדעת מי הוא השוחט וכמה הוא שוחט לשעה מבלי שהוא נח, והאם לא מדובר בשחיתת מכונה, ובשום אופן לא לסמוך על השם שיש על החותמת, ובזכות התשובה כולנו נזכה לישועה ונתברך בברכת כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל אמן.

חדש

למבט מצד אחר קראקא

הערה להוצאה חדשה שהדפיסו את הספר בעיר קראקא במונסי - זה לא דוקא במונסי - זה בכל העולם כולו. אנו כותבים "מונסי", כי שם נתפרסם ביותר. כי בעיר מונסי ישנם הרבה יראים ושלמים והייתה התעוררות גדולה בצומות וזעקה אל ה' לשוב בתשובה שלימה, ולא ידעו מה לעשות כשנתגלה להם המכשול

הגדול הזה. והיה תלמיד אחד מהחפץ חיים שסיפר שמאז בואו לארצות הברית ושמע מה שהולך בכשרות, לא טעם טעם בשר כל ימי חייו, וכעת הוא במושב זקנים וכולם צחקו עליו למה אינו אוכל, ועכשיו שנתגלה הדבר, כולם אמרו עליו, אם היה לך רבי כזה כמו החפץ חיים ניצלת כל ימך מאכילת נבלות וטרפות, וענה להם, אצלנו בישיבה היה החפץ חיים זי"ע אומר לכל הבחורים שיגמרו את כל הפרשה של הזהר הקדוש בכל שבת ושבת, ואמר, "הזהר הקדוש ישמור אתכם כל החיים". ועל כן ניצלתי מאכילת הנבלות במונסי. כי כשבאתי לארצות הברית הלכתי לכמה צדיקים אמיתיים ושאלתי אותם על כשרות הבשר, וסיפרו לי איך שהצדיק רבי יעקב יוסף זי"ע נלחם עם הקצבים שותפם של עמלק (קידושין פב) ורצו להרוג אותו על שמוכיח אותם, חשבתי בשר כזה צריך לבא לפי? הלא החפץ חיים זי"ע הזהיר אותנו מאוד שלא לאכול בשום מקום עד שיברר עד מקום שידו מגעת שלא יכשל בנבלות וטרפות חלב ודם, וכך עשיתי וב"ה שניצלתי. (ועיין בספרו "נדחי ישראל" באריכות על המכשולים של שחיטה וניקור).

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הקדמה

גם מי ששקע בעמקי הטומאה, והוא עמוס בחטא ושרוי בתהום השפלות, יכול לפרוץ לו דרך תשובה, להטהר ולהזקק, להמריא עד שמי שמים ולהגיע למעלות קדושים וטהורים.

בעל מגלה עמוקות

הגאון ר' נתן נטע שפירא נולד בשנת שמ"ה. הוא הי' נכדו של ר' נתן נטע שפירא הקודם, שניהן ברבנות בעיר הורודנא וחבר פירוש על הספר שערי דורא וגם פירוש על רש"י על התורה בשם "אמרי שפר".

בשנת שע"ז התחיל לכהן כרבה של קראקא, שם החזיק ישיבה גדולה ועל תלמידיו הרבים נמנה גם הגאון ר' שבתי כהן (הש"ך). בנוסף לגאונותו בנגלה היה גם מפורסם בתור גאון בתורת הקבלה, וידוע כאיש קדוש וטהור.

חידושויו על הרי"ף בשם "חדושי אנשי שם" מודפסים בכל השסי"ם. אולם הוא ידוע בעולם בעיקר בגלל ספרו "מגלה עמוקות", אשר בו הוא מפרש את הפסוק "ואתחנן" במאתיים חמשים ושתיים פנים. גם פירושו על התורה נושא את השם "מגלה עמוקות".

נתבקש לישיבה של מעלה יום ד' אב שנת שצ"ג, בהיותו רק בן ארבעים

ושמונה שנים. על המצבה שלו חרות בין השאר: "הוא שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים", זי"ע

התיקון להחטא של הכשלת אלפיהודים בנבילות וטריפות מאורע מסעיר שהתרחש בתקופת הגאון הצדיק ר' נתן נטע שפירא זצ"ל בעל "מגלה עמוקות"

יסורי יתומים

בשנת שמ"א לאלף הששי נפטר בקראקא קצב אחד והשאיר אחריו יתום קטן כבן ארבע. על יתום זה נכמרו רחמיו של אחד מדודיו, קצב גם הוא, והכניס אותו לביתו. הדוד הזה היה אדם קשה מאוד, בור וגס רוח, ונוסף לכך גם גידל בביתו עוד יתום שני. המילה "גידל" באה רק לתפארת המליצה. למעשה העמיס על כתפי היתומים הרכים את העבודות הקשות ביותר, ויחד עם זאת לא נתן להם מספיק לחם לאכול ולא בגד ללבוש ולא נעלים לרגליהם.

השכם בבוקר, בעוד בחוץ שוררת אפלה, נאלצו היתומים להנתק מהשינה המתוקה, לקום מהמיטה וללכת לאיטליז, שם הוטלו עליהם עבודות שחורות.

בחורף היה הכפור "חותך" באצבעותיהם

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

כי הם נראו כמו ילדי זשאנגל: מלוכלכים ומגודלי פרע, יחפים, קרועים ובלואים. באותם הימים היו הרשויות בקראקא גובים מס כבד מבשר כשר, כך שמחירו היה גבוה מאוד, ורק אנשים אמידים היו יכולים להרשות לעצמם את התענוג לאכול בשר בימות החול. אנשים בעלי הכנסות נמוכות היו טועמים בשר רק בשבת. כיון שמרבית הלקוחות באיטליז היו מהשכבות הגבוהות, בעלי הממון, היו שולחים להם את מנות הבשר הביתה. מלאכה זו הוטלה כמובן גם היא על כתפי היתומים. היתה להם איפוא עבודה כפולה: השכם בבוקר היו עובדים עבודת פרך כמה שעות באיטליז עצמו, ולאחר מכן החל משעה שמונה-תשע בבוקר היו יוצאים לחלוקת הבשר בבתי הנגידים.

בסיימם את עבודות-הפנים של האיטליז: להפשיט את העורות, לגרם, לחתוך ולנקר, לנקות ולשטוף היו מעמיסים על כתפיהם הרכות סלים עם עשרות קילוגרמים של בשר ומריצים אותם למרחקים של פרסאות על פני כל העיר. אם העיזו לבקש שיתנו להם מקודם לאכול, היו הדוד והדודה מפליאים את מכותיהם בגלל "חוצפה שכזו!" ומכריחים אותם לצאת

כמו בסכינים, בעת שהם ניקו את הכלים במים קרים כקרח. אילו היו ישנים יותר ומקבלים יותר מזון, לא היה הקור גורם להם סבל כה קשה. אך הם אף פעם לא ישנו שינה מספיקה ואף פעם לא אכלו לשובע. תמיד היו סובלים מקור וחיוורים מחמת חוסר שינה וחרפת רעב.

הדודה לא היתה יותר טובה מהדוד. "קדחת" נתנה להם לאכול... וכאשר אחד מהיתומים היה נופל אין אונים מרעב ומקור, היו "מחזירים אותו לתחיה" על ידי מכות ומהלומות ומזהירים אותו לעבוד במרץ ולא להתעצל.

רעב בין עיניהם

היתומים גדלו ללא תורה ולא לימדו אותם שום דבר. הם היו רחוקים מכל זיק של יהדות: לא ידעו מהי תפלה ומה זה מנהג יהודי, ואף לא לקרות את האלף בית. כשהם הגיעו לתקופת ההתבגרות, הם התחילו להבין עד כמה עלובים חייהם ומה קשה גורלם. הרגישו את עצמם מושפלים ונחותים, מוזנחים ובודדים ללא אח וריע שיריבו את ריבם. תנאי חייהם המרים הפכו אותם למין ארחי-פרחי מסרבליים ומגושמים. הרעב הציץ תמיד מבין עיניהם כמו מעיני זאבים ביער. כולם התרחקו מהם,

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לשליחויותיהם, כשבטניהם מתכווצות מרעב.

"כאשר תביאו את הכסף מחלוקת הבשר, נלעיט לכם את הכרס באוכל..." קבעה הדודה.

לא היתה להם איפוא שום ברירה, והם נאלצו לציית.

בלילה, על משכבי הקש הצוננים היו בוכים על מר גורלם, ומרטיבים את הקש בדמעותיהם, דמעות של יתומים חסרי ישע אך לבכיים לא היתה אוזן קשבת.

מציאה

פעם מצא אחד היתומים מטבע בעלת ערך ניכר, בתחילה רצה היתום לקנות תמורת המטבע מנה הגונה של אוכל, כדי לאכול פעם בחיים לשבעה, אך לאחר הרהור נוסף, עלה במוחו רעיון לעשות עסק כלשהו עם המטבע, וברוח שיפול בחלקו לקנות לחם!

הוא הלך לרובע הנוצרים וקנה שם נתח גדול של בשר טרף. ולמחרת בבוקר, כאשר מסר לו הדוד את הסל עם מנות הבשר לחלוקה בין הקונים ולהביא כסף תמורתן, הוא מכר גם את נתח בשר הטרפה שלו בתור בשר כשר, וקיבל מחיר גבוה בהרבה מזה ששילם, את הכסף שהרויח הסתיר הסתר היטב,

וכאשר אחיו לצרה חזר גם הוא מסיבובו בין הלקוחות, הוא לקח אותו והלך אתו לרחוב נידח, ושם קנו לחם, גבינה ובירה, ושניהם ערכו סעודה כדת...

הכסף מנין? שאל השני.

מצאתי! היתה התשובה.

והאח-לצרה לא שאל שאלות נוספות... כעבור זמן מה קנה שוב נתח בשר טרף, שם אותו, למחרת, בין מנות הבשר הכשר ושוב נפל בחלקו רוח ניכר אחר הצהרים התחמק שום עם עמיתו לרחוב הנידח, קנה דברי מאכל בשפע, שהספיק להם לסעודה דשנה.

היכן השגת כסף, היום? הקשה החבר היתום שוב.

גם היום נפלה לידי מציאה בא המענה. כך התנהל הענין כמה ימים: רכישת בשר טרף, עירבובו עם הבשר הכשר ומכירתו במחיר גבוה. צרכני הבשר היו קונים אצלם את הבשר ללא פקפוק, בהיותם בטוחים שהבשר כשר למהדרין. האיטליז של הדוד עמד תחת השגחה מעולה, ואף אחד לא העלה את החשד שעלולים להביא להם בשר ממקום אחר...

נתחי בשר הטרפה הלכו וגדלו מיום ליום, ובד בבד גדלו גם הרווחים. וכך מיום ליום יכלו שני היתומים להרשות

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לעצמם לבזבז יותר ויותר כסף על ארוחות יקרות ומעדנים משובחים. החבר התחיל לפקפק בקשר למקורות הכסף ויום אחד הטיח בפני מאכיל הטריפה:

"אל תפטם אותי יותר בתירוץ השקוף שאתה מוצא מציאות! קורה שמוצאים פעם, פעמיים, אך לא יום יום! עזוב אותי עם השקרים שלך אמור לי את האמת, מנין אתה משיג את הכסף? אך הלה החריש וסירב לגלות את האמת.

"שנינו הננו יתומים באותה מדה!" לחץ עליו החבר "לשנינו אין לא אב ולא אם, לא אח ולא אחות... שנינו שקועים באותו בוך וגורלנו גורל אחיד, האם אינך יכול לבטוח בי?."

מאכיל הטרפות נתרכך:

הב לי את ידך בתקיעת כף שלא תספר לאף אחד ואז אגלה לך..."

השנים תקעו כף, ולאחר שהחבר נשבע לשמור על הסוד "עד עולם" סיפר לו הלה על מעשי הנבלה אותם הוא מבצע יום יום כדי להרוויח את הכסף.

תאוות הבצע

כדי להגדיל את ה"עסק" הוא לימד את עמיתו לעכב אצלו סכומי כסף מהפדיון היומי עבור הבשר שהוא מחלק, לקנות

בכסף בשר טרפה ולמכרו בתור בשר כשר במחיר גבוה יותר, ולמחרת להחזיר לדוד את הקרן, ולהמשיך לסחור בכספי הרווח, שילכו ויגדלו מיום ליום.

בהיותם בורים גמורים וחסרי חינוך לחלוטין, לא יכלו כלל להעריך את גודל הפשע שהם מבצעים. חוץ מזה היה בכך מעשה שטן כדי להכשיל יהודים מאכילי טריפה, כי ה"עסק" התקדם בצעדי ענק והתפתח והתרחב ללא מעצור. בזה אחר זה הפכו המטבחים של משפחות חרדיות לאין ספור למטבחי טריפה.

במשך שנה שלמה המשיכו שני החברים בתרמיתם הנפשעת: עירבוב בשר טריפה בתוך הבשר הכשר, וכך להגדיל את הפדיון ולשלשל את ההפרש לכיסם. תאוות הבצע שלהם לא ידעה מעצור, ולמרות שחסכו כבר סכום הגון ע"י מעשיהם המבישים, חיפשו דרכים כיצד להגדיל את ה"עסק". הם נדברו ביניהם שאחד מהם יתחיל בכוונה תחילה לריב עם הדוד ולהחריף את החיכוכים עד כדי שהדוד יסלק אותו מהעבודה, ואז הוא ילך ויציע את עצמו לעבודה באיטליז אחר באיזור מרוחק, אפילו בשכר נמוך ביותר, ולו רק תמורת אוכל בלבד. אין דבר, זה ישתלם! כי על ידי כך תינתן להם האפשרות להפיץ את בשר

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הטריפה בין הלקוחות החדשים ולגורף רווחים נוספים.

פרובוקצ'י

אומר ועושה: היתום המבוגר יותר פתח בכוונה בשורה של פעולות פרובוקטיביות כדי לעורר את חמתו של הדוד. הוא עבד באיטיות משגעת, רטן כל הזמן ועשה "משגים" על כל צעד ושעל. כשהדוד היה מעיר לו על כך, היה עונה בחוצפה ובהתרברבות ובצפצוף ארוך... לבסוף נתמלאה הסאה, והדוד סילק אותו מהעבודה ושלח אותו "לכל הרוחות"...

הוא השאיר איפוא את כל הקונים בשביל חברו והוא עצמו הלך לקצב השני של קראקא והצליח להתקבל לעבודה אצל קצב אחר, שגם באיטליזו מכרו רק בשר כשר למהדרין...

כאן חזר מחדש התהליך המביש. כאשר שלח אותו ה"בוס" החדש לחלק כמות של כך וכך קילוגרמים בשר כשר, הוסיף משלו כמה נתחים של בשר טרפה שרכש לפני כן אצל הגוים במחיר זול, ומכר גם אותן בתור בשר כשר במחיר יקר ואת הרווח הנקי מהפרשי המחירים היה משלשל לכיסו.

שני החברים, למרות שעבדו באיטליזים רחוקים זה מזה, המשיכו בחשאי להיות

שותפים בעסקיהם השפלים. הם נשבעו זה לזה בתקיעת כף לא להעלים זה מזה אף פרוטה אחת. הם היו נפגשים לעתים קרובות, במקומות מיועדים, נסתרים מעין זרים, כדי לספור את צורות כספיהם ולסכם את הרווחים, וכן ללבן "בעיות עסקיות": כיצד לתכנן את הענינים, והיכן להשיג בשר טריפה והאיטליז שלנו ילך וישגשג, עד שנהפוך שנינו לקצבים גדולים! אם נשקיע אותם מאמצים ואותו עמל ויגע, שאנו מבזבזים עכשיו בשביל אחרים, כדי לבנות את עצמנו נגיע לבסוף לעושר רב!"

בהתאם לתכנית שתוכננה מראש, השאיר היתום הצעיר את הרגל באמצע הניסור, ובהכריזו שהוא עוזב את העבודה ברגע זה כדי להיות שותף עם חברו, הסתלקו שניהם מהאיטליז.

אטליז משלהם

הם שכרו להם חנות בשביל איטליז, קנו להם עגל והביאו אותו לשחיטה בבית המטבחים, שילמו עבור השחיטה והבדיקה המהודרת למהדרין מן המהדרין, וכן את כל ההיטלים והמסים הגבוהים, שייקרו מאוד את הבשר, ובעת ובעונה אחת שכרו מחסן במרתף של בנין באיזו סמטה נדחת באיזור

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

העסק מתפתח

העסק הלך והתרחב משבוע לשבוע. בערבי שבתות ובערבי חג היו כבר צריכים לשחוט כמה בהמות, כי הביקוש הלך וגבר. עקרות הבית ידעו שאצל שני הקצבים החדשים אפשר לקנות את החלקים הטובים ביותר במחיר הזול ביותר. הודות למוניטין שיצאו לאיטליז שלהם הצליחו לחדור לבתים האמידים ביותר, רכושם הלך וגדל מיום ליום, הם רכשו מיבנה גדול עם רפתות וכן קנו להם דירה בשבילם. סוחרים נכבדים ופריצים מהסביבה היו מבאי ביתם ועשו אתם עסקות גדולות בראשי בקר, צאן וכבשים.

אצל הקצבים האחרים ירד הפדיון במידה ניכרת, והיו כאלה שנאלצו לסגור את עסקיהם בגללם. אף אחד לא היה יכול להתחרות בהם. הם הפכו לבעלי המקצוע המומחים ביותר בענף. קצבים ותיקים היו מצפים ביראת הכבוד למוצא פיהם. השנים התחילו להתלבש יפה ובכל ההידור. שדכנים התדפקו על פתחיהם והציעו להם את השידוכים הטובים ביותר, הם פיזרו נדבות ותרומות לצדקה ולמטרות צבוריות ביד רחבה. בשעות הקטנות של הלילה הפכו להיות

מרוחק ברובע הנוצרים, מקום שם שחטו בעצמם עגל נוסף, שבשרו עלה להם בזיל הזול, ואח"כ עירבבו את שני סוגי הבשר, מכרו הכל בתור בשר כשר והרויחו כפליים.

קונים היה להם לרוב, הם המשיכו לספק בשר ללקוחות של מעבידיהם לשעבר, ואף רכשו לקוחות חדשים באיזורים המרוחקים ביותר העניקו הנחות על ימין ועל שמאל, השכילו להמציא לצרכנים השונים את החלקים המתאימים, וחילקו עצמות כתוספת חנם, וכולם היו מרוצים, אף אחד לא יכול היה להעלות את החשד הקל ביותר, שיש להם עסק עם מאכילי טריפות מהסוג הגרוע ביותר. היתכן? הרי כל כך הרבה שנים קונים אצלם בשר ואף פעם לא אירעה שום תקלה?.

הם עבדו בזהירות רבה. הקפידו להחזיק באיטליז רק כמויות בשר כאלה שיתאימו לכמות שנשחטה בשבילם בהשגחה המעולה. בכל פעם שהמשגיחים באו לערוך ביקורת, הם מצאו שהכל בסדר ללא כל דופי, את בשר הטריפה החזיקו במחסן נסתר, ומשם היו מוציאים אותו ובאין רואים משווקים ללקוחות.

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

החזיקו דירות פאר גדולות, שתפסו בנין שלם. המשפחות גדלו נולדו להם ילדים, שפוטמו במותרות ובתפנוקים. כשהגיעו לגיל חינוך לקחו בשבילם את המלמדים והמחנכים הטובים ביותר. היה להם מספיק חדרים בשביל מורים פרטיים, ומקומות איכסון בשביל בני ישיבה ותלמידי חכמים. הם רכשו להם כלים נאים ורהיטי פאר. המזנון התמלא יותר ויותר בכליכסף ובכליזהב ואגרטלי יקרי ערך.

את הילדים השיאו בגיל צעיר מאוד, והתחתנו עם המשפחות המיוחסות והמכובדות ביותר, כי הכסף היה בשפע רב והם יכלו להבטיח נדוניות גדולות, וגם החזיקו את הזוגות הצעירים על שולחנם, שנים רבות אחרי החתונה, כדי שכספי הנדוניא יושקעו ב"משכנתאות" שהניבו רבית ורבית דרבית... הונם ורכושם גדלו מיום ליום. העסקים הכשרים בלבד הביאו להם הכנסה די והותר כדי לחיות חיי עושר ורוחה, ואילו העסקים השחורים השפלים הכניסו להם הון תועפות.

אחרי שנים רבות בא עליהם כחטף המשבר בעסקיהם המתועבים, הדבר התרחש באופן בלתי צפוי לגמרי.

שוב "שוליות" של קצבים, בעמלם קשה, במחסן הסתר שלהם בסמטת הנוצרים, לשחוט, לפשוט את העור, לגרם, לנסר ולחתוך ולהפריד את החלקים של בשר הטריפה: בשעות הבוקר שוב עבדו באיטליז שלהם בבשר הכשר. אך אחר הצהרים, לאחר שגמרו את השיווק והחלוקה של הבשר הכשר והטרף, וכסף הפדיון הגדיש את כיסיהם, התקשטו בבגדי הפאר וצעדו על פני רחובות העיר עקב בצד אגודל ברוב הוד הדר וחשיבות ...

שומרי סוד

הם חיו חיי רווקים, ללא אשה וללא ילדים, גם משרתים לא היו להם, כך שאף אחד לא ידע על מעשיהם הנפשעים, ואף צל של חשד לא נפל עליהם.

ברבות הימים נשאו להם נשים, אך גם אז השכילו בתחבולות מתוחכמות, להעלים ולהסתיר את מעשיהם הנתעבים, כך שאף נפש חיה לא ידעה על כך. אחרי החתונה ניהלו את אורח חייהם ביד רחבה כיאה לגבירים בעלי מעמד. ביתם היה פתוח לרווחה, וכל אורח חשוב שהגיע לעיר התאכסן אצלם ונהנה מידם הנדיבה.

הם התגוררו באחד הבתים היפים ביותר בקראקא. שני השותפים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

החתן לומד

פעם חזר אחד מהשותפים מנסיעה מסחרית בעיצומו של החורף. ובהיותו עייף מהדרך וקופא מקור, נכנס בלי משים לאחד מחדרי הבית, מקום שם ישב חתנו הצעיר על יד שלחן עמוס ספרים ולמד בהתמדה. הוא השתהה בחדר כדי להתחמם ותוך כדי כך נמשך כבחבלי קסם אחרי ניגון הגמרא הערב, שהשתפך בחלל האויר, בקולו הדק והצלול של חתנו עול-הימים, בנעימה לבבית, שהקסימה אותו כל כולו.

לפתע הוא שומע מבין צלילי המנגינה, קטעי מאמרים שחתנו משנן מתוך הספרים:

"האוכל חלב או בשר טריפה חייב כרת! על עבירה זו אפשר לכפר ע"י תשובה, אך אם לא עשה תשובה הריהו נכרת מהעולם ואינו מגיע למחצית שנותיו, ברם גם מיתה אינה מעבירה את העוון כליל, והוא חייב לרדת לגהינום ולהישרף במדורים השונים כדי להיטהר מהחטא ולזכות לכפרה מלאה".

"במה דברים אמורים?" המשיך החתן "אם אכל את המאכלות האסורות בשוגג, בלי כוונה, אבל אם חטא במזיד וגם החטיא את האחרים טרפות בזדון, הרי גם התשובה אינה מועילה, אין לו

חלק לעולם הבא ואינו קם בתחיית המתים. הוא נידון להיקלע בכף הקלע לנצח נצחים! גיהנום כלה והם אינם כלים..."

הרהורי חרטה

זעזוע עמוק עבר בלבו של החותן הבור והעם הארץ, מאכיל הטרפות, בהאזינו לדברים שחתנו ציטט מתוך הספרים הקדושים, הוא שקע בכורסה כשפניו סמוקים מרוב בושה, והרהורים כבדים מילאו את מוחו, הוא התחיל לתאר לעצמו מה צפוי למאכיל טריפות כמוהו כשיבוא בפני בית דין של מעלה, יורידו אותו לאלתר לשאול תחתיות כדי להיצלות לנצח באש הגיהנום. תשובה אינה קיימת בשבילו, גם לאחר ביאת המשיח, כאשר כל המתים, ואפילו הרשעים והפושעים (שכבר מירקו את עוונם) יקומו מקבריהם בתחיית המתים, אבל הוא יוסיף להיקלע ללא הרף בכף הקלע. אש הגהינום יכלה, ואילו הוא, ימשיך להיות נידון לייסורי תופת לעולמי עולמים.

אימה חשכה ירדה עליו, הוא הרגיש שמררתו נשפכת בקרבו ונפשו מרה עליו מאד, הוא קם מכורסתו בפיק ברכיים וברגליים כושלות ונכנס למעונו, כשהוא נמצא על סף התמוטטות.

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

גם אשתו ניסתה שוב לדובב אותו בהרעיפה עליו במתק לשון דברי הרגעה מרכי לב:

"הרי לא חסר לנו שום דבר: נתברכנו ב"ה בעושר, כבוד, גדולה, וכלות לשם ולתפארת! דירת פאר עם כל המותרות שאין כמוהו בכל העיר! האנשים הנכבדים ביותר גאים להיות מבאי ביתנו, אוכלים אצלנו ומבלים אצלנו, ואף מקבלים אצלנו את התרומות הגדולות ביותר למוסדות ולמטרות צדקה... אם כן מדוע נפלת פתאום

לתוך תהום כזה של יאוש ושברון לב?" עברה שעה ארוכה עד שמאכיל הטרפות יכול להירגע ולהפסיק את בכיו, כשהרים את פניו היה קשה להכירו, הוא רמז לאשתו שתצא מהחדר, הוא רוצה להמתיק סוד עם שותפו כאשר יצאה אשתו מהחדר והוא נשאר לבדו עם חברו לפשע, פרץ מחדש בבכי תמרורים ללא הפוגות, הוא הרעיד כל גופו אחוז עוית ומתפתל בייסורים, והיה נדמה שהנה יתקוף אותו השבץ...

השותף הסתכל במחזה כשהדם קופא בעורקיו, וציפה בכליון עיניים לשמוע מילה כלשהי שתבהיר את סיבת הבכי האיום הזה.

לבסוף הצליח מאכיל הטרפות

אשתו כמעט הוכתה בהלם למראה דמותו השבורה והרצוצה. פני הקצב שלו, שזרחו תמיד באדמימות שופעת בריאות, היו עתה חוורים כסיד וחרושים קמטי אימה ומועקה, הוא הפיל את עצמו על הספה, עם הפנים למטה ופרץ בבכי מר, צמרמורת עברה בכל גופה לשמע בכיו. הקולות פרצו מפיו בצרימה איומה כמו מתוך גרונו של פר שחוט.

"מה קרה לך?" שאלה אשתו כשהיא רועדת מפחד, "מדוע אתה כל כך בוכה?"

אולם היא לא קיבלה כל מענה. הוא המשיך לבכות ולילל ללא הרף, נחלי דמעות זרמו מעיניו, והוא הלם בשתי אגרופיו עד שמוחו חישב להתפוצץ. הוא צעק בלי הפסק: "אוי לי ואוי לחיי!!!"

השותף מרגיע

האשה רצה לקרוא לשותף, אולי הוא יצליח להציל מפיו מה קרה, השותף בא בריצה וגם הוא נדהם למראה שותפו, השרוע על הספה, מטיח אגרופיו בראשו, ומשמיע יללות כשל חיה פצועה.

"מה אירע לך?" הפגיע בו השותף בטלטלו את כתפיו "אמור מלה!! האם מישהו שדד אותך? האם הסתבכת בענייני כספים? אל דאגה! נוכל לעמוד בכך... יש לנו מספיק..."

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בדמי ימינו! ואם תאמר שהמוות אינו מפחיד אותך, שהרי רק פעם אחת מתים ולא פעמיים, ולא חשוב לך מתי זה קורה? אם כן ידוע תדע שרק אז, דווקא אחרי שנסתלק מן העולם, מוכנים ומזומנים בשבילנו ייסורי תופת כאלה שאי אפשר להעלותם בדמיון אנוש! אלף אלפי מיתות משונות נכונות לנו!..."

וכאן חזר בפניו על הדברים ששמע זה עתה מפי חתנו, שקרא אותם לפי תומו מתוך ספרי הקודש: כל גזר דינו של מי שמאכיל נבלות וטריפות ומחטיא את הרבים, שגם התשובה אינה מכפרת עליו ושאין לו תקנה עולמית, והוא הוסיף בקול דווי מרירות וייאוש:

"הגע בעצמך, זה שלשים שנה אנו מציפים את העיר בבשר טריפה, וכמה מאות ואלפים יהודים תמימים נכשלו על ידינו בעבירות חמורות ביותר! ראה מה גדול כוחו של השטן! עיר כמו קראקא המלאה סופרים וחכמים, צדיקים וחסידים, רבנים ואנשי מעשה, ואף אחד אינו מעלה נגדנו אף חשד קל שבקלים! כולם מבשלים ואוכלים את בשר הפיגול שאנו שוחטים לילה לילה! בני המשפחות החרדיות ביותר קונים אצלנו בשר ללא כל פקפוק, בחתונות

במאמצים מרובים להתגבר על התקפת היגון ולשלוט קצת על עצמו, ובגייסו את שארית כוחו, לחש לעבר שותפו: "אנא תמוך בי, ונצא לגן... נלך הרחק הרחק, כדי שאף אחד לא יקשיב לשיחתנו..."

השניים יצאו לגן הנאה והמטופח, שהושקע בו הון רב, ואשר היה נושא לקנאה גם בין הפריצים העשירים ביותר, הם נכנסו עמוק לתוך חורשת עצים צפופים, ושם מצא מאכיל הטריפות את לשונו:

שותף לצרה

"דע לך, שותפי היקר, שהשטן הוא היצר הרע, לכד אותנו ברשתו... הוא סינוור את עינינו בתאוות הממון ועל ידי כך המיט עלינו שואה שלא ניחלץ ממנה לנצח נצחים! כי נגזר עלינו להיות לדראון לעולמי עולמים! כל כספנו וזהבנו, כל היהלומים ואבני החן, הוילות המפוארות והגנים הפורחים לא יחלצו אותנו מצרה זו, ולא יוכלו לגרוע במאומה מהסבל האיום המצפה לנו... ויום הדין אינו רחוק! כבר עברנו כמעט את מחצית שנותינו ואין לנו כל סיכוי להאריך ימים... כי שנינו חייבים כרת! זה העונש הראשון בסדרת העונשין שיחולו על ראשינו: להיכרת מן העולם

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

המפוארות ביותר, בסעודות בר-מצוה, בסיומי הש"ס, ב'קידושים' של שמחת תורה, שבהם משתתפים יהודים עם שטריימלאך וקפוטות של משי וקטיפה, מעלים על השלחנות נתחי בשר הפיגול שלנו, נבלה וטרפה, חלב ודם! מה יתרון לנו מכל העושר שלנו? האם אנו אוכלים בשתי כפיות בבת אחת? האם הבטן אינה שבעה מלחם ובצלים באותה מידה שהיא שבעת מעוגות קרם ומאומצות בשר הודו? שנות חיינו המעטות חולפות כצל עובר וכענן כלה... ואז נצטרך להתייצב בפני בית דין של מעלה למסור דין וחשבון על מעשינו! ושם לא יועילו לנו שום תירוצים ושום תחבולות! מלאכי חבלה לאין ספור כבר מצפים לנו כדי לענות אותנו בגהינום, בעינויים קשים ונוראים שאין לתארם, כל הסבל והמצוקות של ילדותנו אצל הדוד, יתומים רעבים ויחפים, ייראו כגן עדן לעומת רגע אחד במדורי התופת אשר בשאול תחת־ת!!..."

לשמע תיאורי זוועה אלה נתקף גם השותף בחרדה עמוקה. גם עליו נפלה אימה חשכה והוא לא ידע את נפשו מרוב פחד מפני העתיד האיום הצפוי לו, ואשר נראה לו ברגע זה מוחשי מאד, ושאין ממנו מנוס.

שעה ארוכה צעדו השניים, בשבילי הגן המפואר, כשראשיהם רכונים, פניהם חרושי יגון ומעיניהם מציץ היאוש, הם החרישו מרוב הלם, כשמחשבות כבדות ונוגות מתרוצצות במוחם. כל אחד ניסה לתאר לעצמו את הסערה שתתחולל במדורי השאול כשהם יובאו לשם לאחר מותם: דודים מיוחדים מלאים זפת רותחת יהיו מוסקים בשבילם, שפודים ענקיים לזהים ייתחבו לתוך גופותיהם הטמאות, ובהם יקלעו אותם לתוך היורות הרותחות. יגמרו בדוד אחד יוכנסו לדוד שני וכן הלאה בלי סוף ובלי קץ. זעקת השבר שלהם לא יישמעו, אנקת ייסוריהם תפולנה על אזניים אטומות. כל השערים יהיו נעולים בפניהם ושועתם לא תגיע אל כסא הכבוד. כי הם הגרועים ביותר מבין עוברי העבירות. דומה שהרשע המרושע ביותר בעולם, לא ביצע במשך כל ימי חייו פשעים כל כך חמורים כפי שהם עשו. יותר משלשים שנה רצופות האכילו יום יום טרפות לעיר שלמה, בהכשילם אלפי יהודים שומרי מצוות, להיגעל בבשר תועבה ולעבור על איסורים חמורים ביותר!

מחליטים לפנות אל הרב

הם המשיכו לצעוד בדממה כשהם

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

שני השותפים שפכו לא מעט דמעה במשך אותה שיחה של חשבון הנפש ולבסוף קיבלו את ההחלטה האיתנה, ששניהם ביחד ייכנסו באותו ערב אל הרב של קראקא, להתוודות בפניו על הכל ולבקש ממנו להורות להם דרך לתשובה שלימה, שתכפר על חטאיהם הכבדים.

זעקת שבר

באותה תקופה, בה התרחש הפשע המביש של הפצת בשר הטריפה, ישב על כס הרבנות בקראקא הצדיק והמקובל הקדוש רבי נתן שפירא, מחבר ספר הקבלה המפורסם "מגלה עמוקות". הוא היה איש אלקים, קדוש וטהור, שכל רז לא אניס ליה. עיניו הפקוחות והצלולות חדרו כליות ולב וידעו כל מה שמתרחש בסתרי סתרים, הוא היה בקי בחכמת הפרצוף, ובהסתכלו בפני איש יכול לקרוא את מחשבותיו הנסתרות ביותר, כל הסודות והרמזים הכמוסים הכלולים באותיות התורה הקדושה, היו גלויים וברורים בפניו.

אך במקרה זה כאילו העביר השטן דוק של ערפל על פני עיניו הטהורות של הרב, כדי שהוא לא יבחין במעשים הנוראים המתרחשים סביבו, בעיר שבה כיהן

עושים את חשבון נפשם, בודקים ומנתחים את מעשיהם וטובעים בים של חרטה. אחרי הרהורים מרובים וחיטוים עמוקים בתוך נפשם פנימה, קרע אחד השותפים את הדממה באמרו אל חברו: "אתה יודע מה? הבה ניכנס אל רב העיר ונגלה לפניו את כל לבנו. נתודה לפניו וודוי מלא על כל עוונותינו ופשעינו ונספר לו על כל המעשים הנתעבים והשפלים שביצענו מאז עמדנו על דעתנו ועד היום הזה, לא נכחד ממנו מאומה! אולי בכל זאת יוכל הרב למצוא בשבילנו פתח לחזור בתשובה.

"אני מוכן לקבל על עצמי כל 'תיקון' שיוטל עלי: לחיות חיי עוני ומצוקה, לענות את נפשי בתעניות, לסבול השפלות ובושות ובלבד להינצל מהגזר דין הנורא הצפוי לנו כשנסתלק מן העולם. כי איזה ערך יש לסבל ולבזיונות בעולם הזה לעומת ייסורי התופת האין סופיים במדורי השאול בעולם הבא? כאן בעולם הזה יש קץ לכל צרה. שום סבל אינו נמשך ללא סוף. ואילו בעולם הבא נמשך כל דבר לנצח נצחים!

"אין לנו שום עצה אחרת! אנו חייבים להפסיק מיד את העסק הנתעב, ולנסות בכל הדרכים לעשות משהו לתיקון נפשותינו..."

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

על כל העיר. אך לגלות, מי, מה, איפה דבר זה נבצר ממנו, השטן הפעיל את כל כוחות הטומאה כדי להעלים את הפשע מעיניו הבהירות של בעל "מגלה עמוקות".

עוד באותו לילה, בו הופיעו בפתח הבנין של בית דינו, שני הנגידים הגדולים ביותר בעיר, שני הקצבים השותפים, שבידם הרחבה הם החזיקו ותמכו במוסדות צדקה רבים, תלמודי תורה וישיבות.

"ברוכים הבאים!" קיבלו המשמשים את פניהם בכבוד רב, וחשו מיד להודיע לבעל מגלה עמוקות על בואם של שני הגבירים החשובים והנכבדים...

ללא שהיות יתירות הוכנסו תיכף שני הקצבים השותפים לתוך החדר הנאה ביותר בדירת הרב: הושיבו אותם בכורסאות פאר, והרב בעל "מגלה עמוקות" קידם את פניהם בכבוד רב כיאה לנגידים בעלי צדקה כמותם. הרבנית הביאה כיבוד והגישה אל השולחן אך האורחים לא רצו לטעום מאומה, הם לחשו לרב שהם באו לדבר אתו בענין חשוב ביותר, וביקשו להשאר אתו לבד בחדר, כי הם רוצים לגלות לו סוד גדול...

כמרא דאתרא, והוא לא חש ולא הרגיש בפשעים האיומים המבוצעים על ידי שני בעלי בתים חשובים ונכבדים, החוטאים ומחטיאים את הרבים, ומכשילים את היהודים החרדים ביותר באיסורים החמורים ביותר של נבלה, טרפה, חלב ודם.

במשך אותה העת פרצו הרבה פעמים מגפות בקראקא, פעם בין המבוגרים, שנתקפו פתאום במחלות, נפלו למשכב לימים ספורים ונסתלקו מהעולם בדמי ימיהם: ופעם בין ילדים רכים, שעוד לא הספיקו לטעום טעם החיים, וגוועו לפני זמנם.

בעל "מגלה עמוקות", הרב של העיר, היה מכריז לעתים קרובות על ימי תפלה וצום לבטל את רוע הגזרה, ואז חלה הפוגה במכת המגפה לזמן מה, אך כעבור תקופה מסויימת, היתה המגפה מתחדשת ומפילה חללים במספר רב. בית העלמין היה צר מלהכיל את הקברים החדשים לבקרים, שלמבוגרים ותינוקות רכים שניספו במגפה.

בעל "מגלה עמוקות", הרועה הנאמן של צאן עדתו הרגיש בחוש, שאי שם במקום סתר לוחשת אש זרה... שחטאים נוראים מתבצעים במיסתרים, ובגללם נשפך חרון אף ה'

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

נכס... והעסקים הנתעבים נמשכים ללא מעצור...

בעל מגלה עמוקות הקשיב לסיפורם כשדמו קופא בעורקיו. תחילה לא יכול להאמין למשמע אזניו, תועבה כזו לא תיתכן! אך ככל שהפרשה נגולה בפניו על כל פרטיה ודקדוקיה, נוכח לדעת שאמנם אמת נכון הדבר! נעשתה הנבלה הזאת בישראל!!!

החדר עם שני הקצבים התחיל להסתחרר לנגד עיניו, מעיו נתהפכו בקרבו וכל גופו נתכסה בזיעה קרה, ואז הליט את פניו בשתי ידיו, כשהוא רועד כולו ושיניו דא לדא נקשן... באמצו כל כוחותיו, התמלטה מפיו זעקת שבר קורעת לב:

"אוי לנו ואבוי לנפשנו! מה רבים הם האנשים הכשרים, קדושים וטהורים, תינוקות של בית רבן ועוללים ויונקים חפים מפשע שנגדע פתיל חייהם בגלל מעשים מתועבים אלה! כמה תעניות גזרתי, כמה ימי תפלה קבעתי, כמה השגחנו בשבע עיניים, בדקנו וחקרנו ודקדקנו שלא ידבק בנו שום עוון או חטא, שלא ימצא בתוכנו שורש פורה ראש ולענה, שהשי"ת יסיר מעלינו את חרון אפו והמגפה תיעצר! ומי היה יכול לחלום שהנה פשעים איומים ונוראים

הרב ציוה מיד על כל הנוכחים לעזוב את החדר, הדלת נסגרה, ושני הקצבים נשארו לבד עם הרב.

הרב נדהם

בראש מורד ובפנים להוטים מבושה ובקול רוויי דמעות, גולל אחד מהשותפים את כל הפרשה המבישה, בהתוודותו בפני הרב שזה עשרות שנים שהם מאכילים טרפות לתושבי העיר, וכי כמעט אין בית בקראקא שמטבחו לא נטרף בבשר פיגולים.

הם סיפרו לרב את כל סיפור חייהם על כל פרטיו, את חוויותיהם הקשות של ימי ילדותם כשנשארו יתומים מאב ואם וסבלו חרפת רעב ועד שהעפילו לפסגת העושר. הם תיארו כיצד התחילו להגניב נתחי בשר טריפה קטנים לתוך השקיות של הבשר הכשר; ואין התקדמו אח"כ והפכו לקצבים עצמאיים, שחטו עגל אחד ע"י שוחט כדת וכדין ועגל שני שחטו בעצמם במחסן סתר בסמטא נידחת, ואז עברו לשחיטת פרה אחת ואחר כך הרבה פרות, חלק כשר וחלק טריפה, ומפיצים יותר ויותר בשר פיגול ומכשילים מאות ואלפים בעבירות חמורות, וכן הם גורפים הון תועפות, וממלאים את בתיהם בכסף וזהב, קונים קרקעות ורוכשים נכס אחר

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

ופליט, גם את הכלים להשריית הבשר וגם את לוחות המליחה יש לשרוף באש! שלא ישאלו למה ומדוע, אלא יעשו כפי שהרב מצווה, מבלי לחוס גם על הכלים היקרים ביותר.

למחרת בבוקר פורסמה פקודת הרב בכל בתי הכנסת ובתי המדרש ובכל השווקים היהודיים בקראקא, הוכרז גם על איסור חמור לקנות בשר מאיזה סוג שהוא, יש לאכול רק מאכלי חלב עד להודעה חדשה. דברי הרב חוזקו על ידי הטלת חרם על מי שימרה את פי הרב ויחוס על כליו.

האוכלוסיה היהודית בקראקא פתחה איפוא באותו יום במיבצע השמדת כלי הבשר; שיברו, כיתתו, שרפו והתיכו ללא רחמים. על כל צעד ושעל התגוללו ערמות של שברי כלים, ובכל רחוב ובכל פינה דלקו מדורות, ולשונות האש ליחכו כלים לאין ספור. היה זה מחזה נורא: אנשים נשים וטף עמדו וזרקו, והטיחו בארץ קערות וצלחות חרסינה יקרות ומערכות כלי אוכל שלמות, שנשברו והתנפצו לרסיסים. בדקו וחיטטו במגירות חבויות ובמטמוני סתר ושלפו משם כלים שלא השתמשו בהם מזה שנים ארוכות, ואף הם הפכו לגל של חרבים מנופצים, בכל קראקא

כאלה מתבצעים יום ויום ושעה שעה ממש מתחת לאף ואין שומע ואין רואה!!!

"מן השמים העלימו ממני את דבר התועבה! עיני כאילו כוסו בערפל סמך, כדי שלא אראה ולא אדע".

כאשר שמעו שני השותפים את דברי הרב, שיצאו מתוך לב קרוע ומורתח, וראו כיצד הוא מתפתל ומתייסר מרוב צער ומועקה, פרצו שניהם בבכי תמרורים. גם הצדיק בעל מגלה עמוקות בכה ללא הפוגות, מבלי יכולת להשלים עם המחשבה שדבר איום כזה קרה בתקופה בה הוא מכהן כרב העיר. לאחר שעיניהם כבר היו תפוחות מרוב בכי, ומעיין דמעותיהם כבר היה יבש, התאושש הרב ונחלץ לפעולה.

"לכו מיד הביתה" צווה על השותפים "ותשברו ותבערו את כל כלי הבשר שלכם, כי הכל טרף! אחר כך תחזרו לכאן!".

נתיצת כלי הבשר

כשהם יצאו הזעיק הרב מיד את השמשים ואת כל בני ביתו ושלח אותם לכל קצווי העיר כדי לפרסם ולהודיע, שלפי פקודת הרב יש לבער ולשבור את כל כלי הבשר, הן כלי החמץ והן כלי הפסח, מבלי להשאיר להם שריד

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לא נשאר אף כלי בשר אחד לרפואה.

הרב לא הסתכל בפניהם

ואז חזרו שוב שני השותפים אל הרב, בגו שחוח, בראש מורד ובפנים מלאים בושה וכלימה, כדי לשמוע מה יוטל עליהם לעשות הלאה.

הרב לא הסתכל יותר בפרצופם, בהתאם להלכה ש"אסור להסתכל בפני אדם רשע", בצדדו את פניו לעבר הקיר הוא פתח ואמר:

"אני לבד אינני מסוגל להוציא לכם פסק דין של תשובה! כי גדולה אשמתכם עד רום שמים! אני מוכרח לכנס לשם כך בית דין מיוחד של גדולי הרבנים, והם יוכלו אולי להורות לכם דרך כיצד לחזור בתשובה ולכפר על פשעיכם! בינתיים לכו הביתה ואל תאכלו ואל תשתו אלא כדי לקיים את נפשותיכם. אל תטעמו בשר ואל תשתו יין אלא בשבת בלבד לצאת ידי חובה! עד שיתאספו גדולי הרבנים בקראקא וירכיבו את בית הדין ואז אשלח לקרוא לכם!"

השנים יצאו מבית הרב שבורים ורצוצים, כשעיניהם כבושות בקרקע ופניהם שחורות כשולי קדרה...

בכל קראקא לא העיז אף אדם לשאול מדוע ציווה הרב לשבור את כל כלי הבשר. כולם קיימו וקיבלו את פקודת

הרב במלוא המשמעות וללא כל פקפוק, הם ידעו שאם הרב מצווה לעשות כן אין להרהר אחריו.

בעל מגלה עמוקות התחיל לשלוח מכתבי הזמנה לגדולי הרבנים, שבהם נתבקשו לבוא לקראקא במועד שנקבע מראש, כדי להתכנס יחד לדון ולפסוק בשאלה קשה ביותר.

כינוס הרבנים

בקראקא, עיר מלאה חכמים וסופרים, לא היה זה חזון בלתי נפרץ, שרבנים וגדולי תורה יתכנסו מפעם לפעם כדי לדון ולהתייעץ בענייני הכלל, כי קראקא היתה אז מרכז של תורה ויהדות. שמם של גאוני התורה מקראקא היה לשם ולתהלה בכל רחבי העולם היהודי. ורבים היו מתלמידי החכמים שנהרו לקראקא כדי לשאוב ממעיין התורה והחכמה של גאוניה וגדוליה. אך ההתכנסות הזאת, הפעם של כל כך הרבה גדולי תורה בבת אחת, ומבלי להודיע מראש במה מדובר, האם זהו ענין של גזירה קשה מצד המלכות, או בעיה מסובכת של היתר עגונה וכדומה היתה בשביל כולם הפתעה גמורה ועוררה סקרנות רבה וניחושים שונים.

מה קרה?

ביום המיועד, כאשר כל גדולי התורה

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

כסיד, וקרא אליהם בקול מעורר פלצות: "עליכם לחזור כאן עתה בפני בית הדין הגדול על כל סיפור הזוועה כפי שסיפרתם לי".

דממה כבדה רוית אימה השתררה בבית המדרש. שני הקצבים השותפים הורידו את ראשיהם בבושה וביגון. הם לא יכלו יותר לבכות. כי לבותיהם כאילו התאבנו ומקור דמעותיהם היה יבש. בקול חלול כשל בר מיין שיצא מקברו ומבקש תיקון עבור נשמתו החוטאת, פתח אחד מהם את דבריו והשני החרה החזיק אחריו:

"מזה עשרות בשנים אנו משווקים ומפיצים בשר טרף בכל רחבי קראקא! בגלל תאוות הבצע הכשלנו את יהודי העיר בעבירות חמורות ביותר!

"היינו נוחרים בהמות ומנבלים עגלים ומוכרים את בשרם בתור כשר למהדרין מן המהדרין! בשר הטרפה שלנו מצא את דרכו בכל בית יהודי בקראקא! אין בית אשר מטבחו לא נתגעל במאכלי פיגול שסופקו על ידינו. הודות לכך הגענו לרכוש עצום. קנינו לנו בתים, ווילות הדורות הטובלות בגני נוי מטופחים להפליא, מילאנו את דירתנו בכל שכיות החמדה שנפשנו חשקה בהם: רהיטים יקרים כמו בארמונות

המוזמנים, כבר התכנסו בביתו של בעל מגלה עמוקות, רבה של קראקא, וכולם מתאמצים לשוא לשלות מה "הולך כאן"... שלח הרב את השמש של בית הדין לקרוא את שני הקצבים השותפים, ועד שאלה הגיעו נתבקשו הרבנים האורחים להיכנס לאולם הגדול של בית המדרש, ולתפוס שם את מקומות הישיבה שהוכנו בשבילם.

שני הקצבים השותפים הגיעו מיד כפקודת הרב, בלווית השמש של בית הדין, ולעיניהם נתגלה מחזה נורא הוד: למעלה בכותל המזרח ישבו בחצי גורן עגולה, רבנים בעלי הדרת פנים, עטורי זקנים ארוכים ופיאות מסוסלות, עם מגבעות עגולות או שטריימלים וגלימות קטיפה רחבות שרוולים וחגורות משי, כשהבאים בשנים שביניהם נשענים על מקלות עם ידיעות מוזהבות או מוכספות, וכל דמותם אומרת כבוד והדר. בשעה זו עטו כולם ארשת של רצינות וצפייה דרוכה לקראת הנושא הבלתי ידוע, שעומדים להעלות לפנייהם.

דין תורה

בעל "מגלה עמוקות", שבתור מרא דאתרא ישב בראש הקרואים, פנה אל שני הקצבים השותפים, כששפתיו רוטטות מהתרגשות ופניו חיוורים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

סיימו את דברי הווידוי שלהם, כבר עברה חלחלה בין שורות הרבנים, שבקושי יכלו להאמין למשמע אזניהם, ופה ושם פרצו התייפחויות של בכי ולחש רחש של תמהון ותדהמה, אך לאחר שכל הפרשה כולה נגלה בפניהם על חומרתה, הקיף היגון והכאב את כולם. חלק מהרבנים קרעו קריעה.... ירדו לשבת על הרצפה כאבלים ופתחו בנהי וקינה כמו על חורבן בית המקדש. "שוד ושבר!" קוננו הרבנים "כל המאבד נפש אחד מישראל כאילו אבד עולם מלא!" כמה נפשות נגדעו מן העולם בטרם עת! בעון ההסתאבות במאכלי נבלה וטרפה וחלב פרצו המגפות, ועוללי ימים ותינוקות של בית רבן ניספו בה, ופתיל חייהם ניתק!!".

"האם ישנה בכלל אפשרות תשובה בשבילם?" נזרקה שאלה מפיו של אחד הרבנים.

"אין להם תקומה! אבדה תיקוותם!" קבעו רבנים אחרים בסערת רוחם.

"גם כל הארבע מיתות בית דין אינם עונש מספיק בשביל פשעים כאלה" קרא מישהו ברתיחה ובזעם עצור "שום תשובת משקל לא תוכל לצרף את נשמותיהם החוטאות, נגזר עליהם להתהפך ולהתגלגל בכף הקלע לעולמי

מלכים, כלי כסף וכלי זהב, תכשיטי פז ויהלומים נוצצים. באנו בקשרי חיתון עם המשפחות המיוחסות ביותר, חילקנו גם סכומי כסף גדולים לצרכי צדקה וכל זה בא לנו מהרווחים של הפצת בשר התועבה והכשלת אלפים ורבבות יהודים תמימים שהתפטמו במאכלות אסורות!

"עתה נפקחו עינינו לראות ונוכחנו לדעת מה עוללנו מאז ימי נעורינו ועד היום! אנו בושים מעצמנו ומלאים ייסורי חרטה. אנו יודעים שעבור חטאים כאלה לא יוצאים אף פעם מגיהנום! עד כה לא עמדנו על חומרת הפשע. אנחנו עמי הארצות ובורים: מעולם לא לימדו אותנו מאומה! מאז היותנו ילדים קטנים היינו יתומים מאב ומאם, ולא היה מי שיחנך אותנו. עתה נודע לנו כמה אנו צריכים להכות על חטא! אנו מבקשים איפוא ממעלתכם להוציא בשבילנו תשובת המשקל כדי שנוכל לכפר על עוונותינו. אנו מוכנים לקבל על עצמנו סיגופים קשים ביותר, שיבזו אותנו, שירמסו את כבודנו עד עפר ובלבד להגיע לעולם האמת כשאנו ממורקים ומצורפים מהעבירות שבידנו..."

זעקת שבר

עוד לפני ששני הקצבים השותפים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

ע"ד!..."

שני השותפים הקצבים עמדו פיק ברכיים כשעיניהם כבושות בקרקע, ודברי הזעם של הרבנים שהוטחו כלפיהם בלהט רק ברגעים החמים של הגילוי המדהים, נחתו על ראשיהם כמהלומות עזות ופגעו בהם כמדקרות חרב. מעיהם נתהפכו בקרבם ומררתם כאילו נשפכה והרוק בפיהם היה מר כלענה.

הם הטילו את עצמם על הארץ בשארית כוחותיהם ופתחו בלילה צרחנית כשל חיה פצועה:

"רבנים קדושים! רחמו על נשמותינו! אל תחוסו על גופינו כלל וכלל! תצוו אפילו לסרוק את בשרנו במסרקות של ברזל ולזרות מלח על הפצעים ואנחנו נקבל את היסורים מבלי לפצות פה ובלבד שנציל את נשמותינו מדראון עולם בשאול תחתיות!!"

כאשר בעל מגלה עמוקות התבונן בפניהם הזועמים של הרבנים שבקושי יכלו לשלוט ברוחם, ולאזניו הגיעו יללות הרפאים המחרידות של הקצבים השותפים, שבקעו מלבותיהם השבורים והרצוצים, נתעוררו רחמיו על שתי הנשמות האבודות, והוא פנה אל בית הדין, בקול רך ומשיב חמה, בהתאמצו

לשדל את הרבנים להטות אוזן קשבת לתחנוניהם של החוטאים המבקשים לפתוח להם שערי תשובה ולנסות בכל זאת למצוא מוצא...

אין חוטא שאין לו תקנה

"מורי ורבותי, רבנים ודיינים מומחים!" פתח הרב את דבריו "ידועים ומקובלים עלינו דברי רבותינו בעלי התלמוד ונושאי כליהם, אין חטא שאין לו תקנה! התשובה בוקעת ועולה דרך כל הרקיעים ופורצת כל השערים הנעולים! ואמרו בגמרא על מנשה מלך יהודה, אשר העמיד צלם בהיכל ה', כאשר ביקש לחזור בתשובה, נעלו המלאכים בפניו את כל השערים, כדי שתשובתו לא תתקבל ואז גברה מדת הרחמים על מדת הדין והקב"ה כביכול עשה לו כמין מחתרת ברקיע כדי לקבלו בתשובה! ואם השי"ת ריחם על חוטא גדול כזה שהכניס פסל בבית המקדש, מדוע לא יכמרו רחמינו על שני האנשים האלה המתפלשים בעפר לרגלינו ומתחננים ומבקשים סליחה וכפרה מדוע לא ננסה למצוא מרפה לנפשם ולחתור בשבילם דרך לתשובה?"

דבריו הנרגשים של בעל מגלה-עמוקות שיככו במקצת את סערת הרוחות והפיגו במידת מה את הריתחה והזעם

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

שהופנו נגד השניים, כשכילו מעשי הנבלה שביצעו, בהכשילם עיר שלמה במשך שנים בעבירות חמורות ביותר. גם המראה של השניים ששכבו עתה על הרצפה בהכנעה ובהשפלה כשפניהם כבושות בקרקע ויללת היאוש שלהם ממלאת את חלל האולם, עורר בכל זאת את רגשי הרחמים שבלב חברי בית הדין והם התחילו להתלחש ביניהם ולטכס עצה כדת מה לעשות.

כמה רבנים ניגשו אל בעל מגלה-עמוקות והציעו לו שיצוה על שני הקצבים ללכת בינתים הביתה, כדי שבית הדין יוכל לדון בענין בשקט ולחפש דרך כיצד להציל את נשמותיהם מדינה של גהינום.

לאחר ששני השותפים מאכילי הטריפה עזבו את האולם, פתחו חברי בית הדין בהתייעצות קדחתניות בינם לבין עצמם, דנו והתוכחו במרץ, במאמץ לקבוע את המעשה ואת הדרך אשר לפיה ילכו ויתנהגו החוטאים כדי להגיע לתשובה שלמה ולבוא לעולם האמת כשהם מנוקים ומצורפים מעוונותיהם הכבדים.

לא בנקל הגיע בית הדין לסיכומים בקשר לדרכי התשובה. הדיונים וה"שקלא וטריא" נמשכו שעה ארוכה.

המצחים הגבוהים של הרבנים נחרשו קמטים עמוקים מרוב מאמץ לצלול בים הש"ס והפוסקים, ראשונים ואחרונים, וכל המקורות שיש להם שייכות לסוגיות של חוטא ומחטיא, הכשלת הרבים, חייבי כריתות וחייבי לאוין, נבלה וטריפה, חלב ודם.

כשנתעוררו ספקות וחילוקי דעות ניגשו לעיין בספרים. עד מהרה התמלאו כל השולחנות בספרים פתוחים שהוצאו, הרבות שהקיפו את הקירות. גם הרב בעל מגלה עמוקות הביא מביתו ספרים עתיקים יקרי ערך, שמהם צידד להוכיח, שתשובה מתאימה יכולה לכפר גם על החטאים הנוראים האלה.

הדיונים והוויכוחים החריפים נתמשכו עד שעה מאוחרת בלילה, כשכולם סחוטים מרוב עייפות. החליטו להפסיק את הישיבה, ולחדש אותה למחרת בבוקר.

הרבנים חברי בית הדין סודרו למנוחת הלילה אצל הבעלי הבתים החשובים בקראקא, אם כי אלה לא ידעו כלל "מה הולך כאן" ובשל מה כל הפעילות האינטנסיבית הזו.

הרבנים חברי בית הדין הקדימו לקום בהשכמת הבוקר, התפללו, סעדו בחפזון את פת השחרית, ומיהרו לבית

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בית הדין, והלה הוזהר באזהרה חמורה לשמור את לשונו ולא לספר לשום אדם שבעולם דבר וחצי דבר בקשר לגילוי השערוריה האיומה של האכל בשר טרפה לעיר שלמה במשך עשרות שנים על ידי שני השותפים הקצבים, העשירים ובעלי העמדה הנכבדים ביותר בעיר עד שתגיע השעה שאפשר יהיה לפרסם את הדבר ברבים.

בני הבית של הקצבים השותפים, נשיהם וילדיהם, חתניהם וכלותיהם, לא ידעו את נפשם מרוב תדהמה. הם הפגיעו בבעליהם ובאביהם, והתחננו לפנייהם:

”אבא! חותני! מה קרה? דבר! אמור מילה!”

אך לא קיבלו כל מענה...

הם התענו והתייסרו כל העת, לא סידרו את הבית, לא הציעו את המטות אך שום דבר לא הועיל, השנים היו דוממים כאבן.

גזר הדין

לבסוף הגיע היום בו נפלה ההכרעה, נוסחת ההחלטה המוסכמת שנתקבלה ע”י בית הדין בבית הכנסת הגדול נרשמה בקולמוס של נוצת אווז על פני גליון נייר ארוך, ובה סעיפים רבים בדבר דרכי התשובה עבור שני השותפים

הכנסת הגדול כדי לחדש את הדיון שהופסק אמש, במטרה לחרוץ את כללי התשובה עבור הקצבים מאכילי הטריפות.

כך עברו כמה ימים של ישיבות ודיונים, ועדיין לא יכלו חברי בית הדין להגיע לידי החלטה אחידה בדבר דרכי התשובה עבור שני הבעלי העבירה, הרוצים למרק את עוונותיהם בעולם הזה ולהגיע זכאים לעולם הבא.

הקצבים מתכוננים לגזר דינם

בינתיים נשארו שני הקצבים השותפים סגורים בדירותיהם, קפואים ודוממים, פניהם רעים ונפולים לבלי הכר, כמעט ללא אוכל וללא שינה, רק בוכים ומקוננים, מזמן לזמן, כאשר מלאי הדמעות התחדש...

עם כל זאת, לא ידעו המוני היהודים בקראקא אף שמץ קל על מה המדובר, לשם מה התכנסו ובאו לכאן כל כך הרבה רבנים וגדולי תורה, ואין כל זה מתקשר עם שני הקצבים השותפים, כי הרב בעל מגלה עמוקות השכיל לנהל את כל הישיבות וההתיעצויות בסודיות מוחלטת. אף איש, חוץ מחברי בית הדין, לא היה רשאי להימצא בבית הכנסת הגדול בימים אלה. האדם היחיד שנתנה לורשות כניסה היה שמש

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

מאכילי הטרפות.

אז שלח בעל מגלה עמוקות את השמש לקרוא לשני השותפים שיבואו להתייצב בפני הרבנים חברי בית הדין הגדול.

הרבנים כמעט שלא הכירו את שתי הבאים, שראו אותם רק לפני ימים מספר. שניהם השתנו פלאים במשך ימים ספורים אלו, כאילו החליפו צורה. פניהם היו כפני אדם הנוטה למות, חלשים ותשושים כאילו אזלה מגופם טפת דמם האחרונה... בקושי יכלו לעמוד על הרגליים...

חזותם המזעזעת של שני מבקשי התשובה אשר מקצבים גברתנים, שהדם כמעט פרץ מפניהם מרוב אונים ובריאות, הפכו תוך ימים ספורים לצל אדם, אך ורק עקב הצער ויסורי החרטה על מעשיהם בעבר, נגעו מאד ללב חברי בית הדין, ובעיני רבים נצנצו דמעות של רחמים וחמלה.

"אם הם מתייסרים ביסורי חרטה כאלה, הרי הם בעלי תשובה ממש!" קרא אחד הרבנים, שלבו נתכווץ בקרבו מרוב רגש.

"הרי מיעוט חלבם ודמם, צריך להתקבל כאילו הקריבו קרבן עולה על מזבח התשובה!" החרה החזיק אחריו רב שני בקול רווי דמעות.

הרב בעל מגלה עמוקות קם ממקומו ובבית הכנסת הושלך הס, הוא פנה אל שני הקצבים, שנשארו עומדים ליד הפתח כשעיניהם נעוצות ברצפה, ושאל אותם בקול רם:

"האם מוכנים ומזומנים אתם לקבל על עצמכם לשמור ולעשות ולקיים את כל מה שבית דין זה יטיל עליכם?"

"כן!!!" ענו שניהם כאחד בכל כוחם. "אפילו אם תצוו שיגזרו אותנו לגזרים בעודנו בחיים, נקבל את העונש באהבה! לא יצטרכו לעקוד אותנו! נשכב בשקט ונסבול את היסורים בדממה, מבלי להוציא הגה! אנחנו רק נקדים ונאמר: יהי רצון שיהא זה לכפרה על כל עוונותינו..."

השמדת הרכוש

"ובכן הקשיבו היטב!" אמר בעל מגלה עמוקות "לכו הביתה וכה תעשו: תאספו את כל החפצים של הבנים והבנות, הגרים אצלכם, את כל הריהוט, המלבושים והתכשיטים ותמסרו לכל אחד חלקו ועליהם לעזוב מיד את הבית ולחפש להם מקומות מגורים אחרים. לעומת זאת בשביל נשיכם תשאירו את דברי הלבוש וכלי המטה אך לא את התכשיטים! בשבילכם עצמכם אל תשאירו אפילו את המלבושים, פרט

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הנשאר אספו לערימה גדולה ברחבת החצר, שפכו עליה נפט והציתו את האש... וכשכל הערימה הענקית הפכה למאכולת אש, שכילתה את הנכסים יקרי הערך, שהם רכשו במשך עשרות שנים, לא הרגישו שני השותפים שום עצב בלבם. להיפך, רגש של שמחה מילא את כל ישותם.

"יהי רצון שכך יישרפו וייעלמו כל עוונותינו וחטאינו" נשאו השניים תפלה בכל הלב "מוטב שרכושנו יעלה באש, ובלבד שנשמותנו ימצאו את תיקונן וינצלו מדינה של גיהנום!".

לא במהרה בוצעה משימת החיסול וההשמדה של כל הרכוש. הנכסים היו כל כך מרובים שהדבר ארך ימים על ימים. וכאשר נסתיימה המשימה, ומכל הרכוש לא נשאר אף שריד באו השניים שוב אל הרב בעל מגלה עמוקות והוא נתן להם הוראות נוספות בקשר לחלק הבא של דרך התשובה.

גלות של שלש שנים

"עכשיו" אמר בעל מגלה עמוקות לשני הקצבים השותפים בעלי התשובה "לאחר שהעליתם באש את כל הונכם ורכושכם והשאתם לעצמכם רק את כסותכם לבשרכם עליכם לכתת את רגליכם ברחובות העיר ולחזר על

לסחבות על מנת לכסות את בשרכם, וערדליים מרופטות להגן על רגליכם. את כל הרכוש הנשאר תערימו לערימה גדולה במרכז הרחבה של חצר ביתכם ותעלו הכל באש! אל תחוסו על שום דבר: בגדים, תכשיטים, חפצי בית, רהיטים, מרכבות, מגלשי שלג, וכל דברי הערך היקרים ביותר הכלחייב לעלות על המוקד ולהיהפך לאפר, מבלי שיישאר מהם שריד ופליט! אח"כ תמכרו את כל בעלי החיים שבמשק ביתכם ואת כל הנכסי דלא ניידים: את הסוסים, הבהמות והעופות ואת הבתים, הגנים השדות והיערות ואת הכסף שתקבלו תמורתם תשרפו באש! אל תשתמשו בכסף אפילו למטרות צדקה, כי זה אסור בהנאה! נשיכם יתגוררו בינתיים אצל הילדים!

"ואחרי שתבצעו את כל זה בדיוק לפי ההוראות". סיים הרב את דבריו "תבואו אלי ואני אומר לכם מה לעשות הלאה!" שני הקצבים השותפים מיהרו לרוץ הביתה ועשו את כל אשר ציוה עליהם בעל מגלה עמוקות. הם חילקו לילדיהם את החפצים וכל האביזרים שהיו שייכים להם והשאירו בשביל נשותיהם את המלבושים החיוניים ביותר וכלי מיטה מינימליים, ואת כל הרכוש

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הפתחים! תלכו מבית לבית ותבקשו נדבות! אתם חייבים להתגבר על רגש הבושה ולדפוק על כל דלת, אפילו של המכרים והקרובים ביותר, ולהושיט יד כקבצנים לכל דבר! תצרפו פרוטה לפרוטה, וכאשר יהיה בידכם מספר זהובים, תלכו אל שוק הסמרטוטים, מקום שם מוכרים דברי לבוש ישנים ומשומשים, ותקנו לכם מכנסי כותנה ישנים, כתונת טלאי על גבי טלאי, טלית קטן ישן נושן, זוג נעליים מרופטות וקרועות וכובע חרפי מקומט ומשופשף...

את הבגדים האלה תלבשו על גוכם ואילו את הבגדים שאתם לובשים כעת תשרפו גם כן באש, שכן הם שארית מהרכוש שלכם, שבא לכם ע"י הכשלת יהודים בבשר טריפה, ולכן גם הם אסורים בהנאה! במלה אחת: אסור שיישאר על גופכם אפילו חוט אחד שנקנה בכסף שהרווחתם מבשר הטריפה, תלבשו רק מה שתקנו בכספי הנדבות שאנשים טובי לב יעניקו לכם! לכו איפוא ועשו מה שאני מצוה עליכם! כאשר תבצעו את הדבר, ועל גופכם לא יישאר שום שריד ופליט מרכושכם האסור בהנאה, תחזרו שוב אלי כדי לקבל הואות נוספות בדבר צעדי

התשובה הבאים.

"רבי קדוש!" קראו השניים בבת אחת "נעשה ונקיים ברצון ובשמחה בדיוק נמרץ כפי כבודו מצווה עלינו! מוטב לנו לסבול בזיונו בעולם הזה מאשר לבוא בבושת פנים לעולם האמת..."

כאשר שני הנגידים הגדולים מאתמול, נראו בסמטאות קראקא כשהם לבושים בבלויי סחבות, ומחזרים על הפתחים, עורר הדבר תדהמה והשתוממות שקשה לתארן. אם כי דמותם היתה זוועתית וחזותם השתנתה כליל, הצליחו האנשים בכל זאת לזהות אותם, והתחלחו למראיהם.

הדבר עורר את רחמי הבריות, ורבים רצו לתת להם נדבות גדולות יותר, אך הם סירבו לקבל מטבעות גדולות יותר, אלא הקפידו לקבל מכל אחד לא יותר מפרוטה אחת.

הם לא רצו שאיסוף הנדבות בשביל מלבושיהם הדלים יעלה להם בנקל.

"אסור לנו להיות יותר מיוחסים מאשר כל קבצן זר המגיע לעיר כדי לקבץ נדבות" אמרו אחד לשני. "אם יתייחסו אלינו אחרת, הרי נפיק טובת הנאה מהעובדה, שלפני כן היה לנו מעמד של עשירים גדולים ונכבדים, עקב גריפת הון תועפות מהפצת בשר טריפה בתור

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בשר כשר".

ולכן זה לקח להם כמה ימים, והם נאלצו לדפוק על הרבה פתחים, לקבל פרוטה פרוטה, עד שהצליחו לקבץ סכום של כמה זהובים.

מחזה מחריד

לבסוף חזרו אל בעל מגלה עמוקות, כשהם מלובשים בחולצות בלויות ובמכנסי כותנה עבים, שלא לפי מדתם, מקומטים ומטולאים טלאי על גבי טלאי בחוטים גסים; על רגליהם נעלו מיני כפכפים מעץ עבה ומחוספס, גדולים מאוד ובלתי מהוקצעים, ובלכתם הדהדו צעדיהם כשל אסירים הגוררים ברגליהם כבלים כבדים, ועל ראשם חבשו כומתות צמר עקומות, מרופטות ומלוכלכות כאילו הוצאו ישר מהזבל. וכתוספת לתלבושת מחרידה זו, היה מראה פניהם צהוב כשעווה מחוסר מזון וממיעוט שינה, והלכלוך ביצבץ מכל קמט בגלל העדר הרחצה.

"עם סיום התפלה, לפני שהקהל יוצא מבית הכנסת, תשכיבו את עצמכם על מפתן פתח היציאה, וכל מי שיצא מבית הכנסת יצטרך לדרוך עליכם ולירוק בפניכם..."

"כל אותה שעה בעת שתהיו שטוחים על הארץ וקהל היוצאים מבית הכנסת

יעבור וידרוך עליכם, תגידו ויידויו כמו ביום הכפורים ותכו על לבכם ב"על חטא!"

"כך תעשו בכל בתי הכנסת בעיר, וכשתגמרו לעבור את כל בתי הכנסת ובתי המדרש, מבלי להחסיר אף בית תפלה אחד, תצאו לבית העלמין, להשתטח על קברות הצדיקים ועל קברותיהם של אלה שנפטרו זה לא כבר ושל אלו שמתו במגפות. תבקשו מחילה מהצדיקים הקדושים ושאר הנפטרים, שאולי ניספו בעוונותיכם, ותעוררו את רחמיהם שהם יתפללו בעדכם וימליצו טוב בעדכם בפני בעל הרחמים.

"לאחר כל זאת תעזבו את העיר קראקא ותלכו לערוך "גלות" לתקופה של שלש שנים. עליכם לנדוד רק ברגל, תמיד להיות נע ונד, אל תתעכבו במקום אחד יותר ממעת לעת, חוץ משבתות וחגים, תמשיכו בנדודיכם בכל מזג אוויר שהוא. אל תתעכבו לא מחמת גשם ולא מחמת ברד, לא מחמת שלג ולא מחמת רוחות סוערות. במקום בו תלונו היום אל תלונו מחר. ובכל ישוב יהודי שאליו תגיעו, תלכו, ראשית כל אל בית הכנסת, תעלו על הבימה ותחזרו על ההכרזה:

"יהודים! להוי ידוע לכם, שאנחנו פושעי ישראל! במשך עשרות שנים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

היינו מאכילי טרפות והכשלנו אלפים ורבבות בעברות חמורות ביותר! עתה אנו מתחרטים על כל זה ורוצים לחזור בתשובה! אנא, במטותא ממכם, התפללו בעדנו ובעד נשמותינו שנזכה לסליחה ולכפרה!.

”במשך כל ימות השבוע בל יבוא אל פיכם שום מאכל בשרי, רק בשבתות וימים טובים יהיה מותר לכם לטעום בשר, אך רק כזית, כדי לצאת ידי חובה. לישון תישנו רק על הארץ עם אבן למראשותיכם. במשך כל אותה תקופה, תחזרו על הפתחים כקבצנים. אך תקבלו נדבות רק כדי קיום בדוחק ובצמצום ליום אחד בלבד, ורק כדי להחזיק את הנשמה, אל תשאירו שום דבר בידכם עבור יום המחר.

”לאחר שתתנהגו בצורה כזו במשך שלש שנים, תחזרו לקראקא ברגל, ואם הקב”ה יתן לי חיים עד אז, אמשך להורות לכם אי”ה כל צעדי התשובה הבאים! אם חס ושלום כבר לא אהיה אז בחיים, תמצאו אצל ממלא מקומי מכתב סגור וחתום שיכיל את כל ההוראות על דרך התנהגותכם בדרך התשובה בעתיד.

זיכון הנשמה

ישר מאולם בית הדין של בעל ”מגלה

עמוקות” יצאו שני השותפים בעלי התשובה לעבר בתי הכנסת של העיר למלאות את פקודת הרב. תושבי העיר נדהמו ושערות ראשם סמרו לשמע וידוים של שני הקצבים העשירים, בתחילה לא האמינו למשמע אזניהם. לא קל היה להם לעכל את הידיעה המדהימה כי אכן העיר כולה הוגעלה במאכלות אסורות משך רבות בשנים. אולם וידוים של שני הקצבים, שברון לבם ובכיים הקורע לב אישר את פסקו של הרב. עתה נודע להם פשר הכרזתו של הרב ופקודתו החמורה לנתץ את כל כלי הבשר של תושבי העיר ולנפצם לרסיסים מבלי השאיר מהם שריד ופליט.

העיר כולה רעשה וגעשה. רבים מלאו את בתי הכנסיות ובתי המדרש ושפכו את לבם כמים נוכח פני ה’, לכפר על עוונם שנכשלו בשגגה בעברות כה חמורות.

אווירה של תשובה רחשה בכל תושבי העיר והם קבלו עליהם להזהר במשנה זהירות בכל הבא אל פיהם, לבדוק בשבע עינים ולהתייחס ברצינות מרובה לכל השייך לכשרות. הוסיפו לכך גם שני בעלי התשובה, שעוררו את הקהל על ידי סיבובם בבתי הכנסת ווידוים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בשקט ובאין מפריע, העובדה שמעתה יכול כל שעל אדמה לשמש להם כמקום משכב בלילה וכל אבן יכולה להיות כר למראשותיהם, פקחה את עיניהם לראות ולהבין איזה כסילים היו כל ימיהם ברדפם אחרי העושר ובהתמכרותם לתאוות הבצע במדה כזו עד כדי לעבור את העברות החמורות שבתורה. הנדידה בחיק הטבע, כאשר צרכי הקיום שלהם היו כמעט אפסיים, עוררה בהם שוב ושוב את ההכרה כמה טוב לו לאדם לחיות חיי צנע עם מצפון נקי, מאשר לשאוף לחיי מותרות ועל ידי כך להיסחף למעשים נפשעים, לחטוא ולהחטיא את האחרים.

בשאפם עידוד מהחלטתם הנחושה לקבל על עצמם יסורים באהבה, צעדו השניים בדרך לא דרך, מבלי לדעת לאן יובילום רגליהם. הם פסעו בדממה, בשפתיים חשוקות, הראשים מורדים והעיניים נעוצות בקרקע, וכל אחד שקוע במחשבותיו.

מה השעה כעת? האם קרובה שעת הערב? מה יהיה מזג האוויר? האם מתקרבת סופה? האם יבוא גשם? כל השאלות האלו לא עניינו אותם כלל. בכל פיסת קרקע, בה תדרוכנה רגליהם עם בוא השמש, שם ישארו לשכב

הנורא, בהשכיבם עצמם על מפתן הפתח, כמדרש לכל עובר.

לאחר ששני הקצבים קיימו את פקודת הרב בכל הנוגע לעיר קראקא, ואחר שהשתתחו על בית העלמין ובקשו סליחה ומחילה משוכני העפר, יצאו שני השותפים בעלי התשובה לדרך נדודיהם, כדי להתחיל מיד לסגף את עצמם בסבלות ה"גלות" ככפרה עבור חטאיהם. הם אפילו לא הלכו להיפרד מנשיהם וילדיהם לפני צאתם לדרכם הארוכה ורבת הסבל, מבלי לקחת אתם מאומה פרק לכסותם לעורם, עזבו מיד את עיר מולדתם, והחלו לכתת את רגליהם בדרכי נכר לא נודעות.

הם הלכו ללא מטרה וללא כיון, לא היה חשוב בשבילם מתי יגיעו למקום זה או אחר, ולא חקרו לדעת אין קוראים למקום ומה טיבו, האם זה כרך, ישוב או כפר, להיפך, הם העדיפו להיטלטל בשבילים הרחוקים ממקומות יישוב, להתגורר בשדות עזובים או ביערות תחת כפת השמים, לשבור את רעבונם בצמחי בר ובגידולי פרא ולהשקיט את צמאונן במי מעיין ובלבד שלא יצטרכו למתנת בשר ודם.

בהרחיקם מן העיר ובצעדם לבד על פני שדות ויערות דוממים יכלו להרהר

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

מים מהבאר היה מספיק בשבילים. הם סירבו לקבל חלב או תבשיל מכל מי שלא יהיה. ואם קרה שאיש מושב, מכניס אורחים, היה מפציר בהם מאד להצטרף אל שלחנו לארוחת צהרים או לסעודת הערב ולהישאר ללון אצלו על ספסל השינה במטבח היו מצהירים בפניו בקול רווי כאב ויגון:

"יהודי יקר! להוי ידוע לך, שאנחנו עוכרי ישראל! עשרות שנים היינו מאכילים טרפות ליהודים יראים ושלמים והכשלנו אותם בעברות חמורות ביותר! אין אנו ראויים אפילו שתתנו לנו דריסת רגל בצל קורתכם! גם את פרוסת הלחם היבשה ואת המים במשורה אין לנו זכות לקבל! אך אין לנו ברירה, כי אחרת נגווע ברעב!"

ובעוד המארח טוב הלב נשאר בפה פעור מתמהון, היו סובבים על עקבם ועוזבים את המקום.

ואם אירע שבדרך הנדודים שלהם, חסרה המטרה, נקלעו לעיר או עיירה, היו פונים מיד לבית הכנסת של הקהילה ומחכים שם עד שקהל המתפללים התאסף לתפלת מנחה ומעריב. ואז היו עולים על הבימה, מבקשים שיהיה שקט, וחוזרים על ההכרזה:

"יהודים! כאן עומדים לפניכם שני

למנוחת הלילה. וכאשר יתפוס אותם הגשם או תפגע בהם הסופה, רק אז יחפשו מחסה כדי למצוא מגן מהקור והרטיבות.

מפעם לפעם היו מחליפים ביניהם מילה או שתיים, אך אלה יצאו מפיהם בנחת ובענווה והכנעה בלתי רגילים, רחוק כרחוק מזרח ממערב מדרך דיבורם של שני סוחרים גדולים כמוהם, שרק לפני שבועות מספר ניהלו עיסקות ענק. החזרה בתשובה שהם קיבלו על עצמם בכל לבם ונפשם, הפכה אותם בבת אחת למיני יצורים שלא מעלמא הדין, שאין להם שייכות לחיי אנוש רגילים.

גלות ארוכה

כשגברה עייפותם, ורגליהם פקו מרוב הליכה, היו מטילים את עצמם על האדמה הצחיחה, בשוחה כלשהי, אחד על יד השני ושוקעים בשנת ישרים. כשהיו מתעוררים בלילה הם לא התענינו לדעת מה השעה. ומיד כשהאיר השחר היו קמים מ"משכבם" וממשיכים בדרכם.

כאשר הרעב התחיל להציק להם, היו סורקים בעיניהם את הסביבה עד שמבטם נפל על מיבנה כלשהו, וצעדו לעברו כדי לבקש שיתנו להם לקיים את נפשם. פיסת לחם יבשה וספל

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

מאתמול, ואכלו אותה בעמידה בחצר הבית או בפתח הדירה, ומיד אח"כ הלכו ל"הכנסת אורחים", מקום שם שכבו לישון על הארץ עם אבן למראשותיהם (אם כי היו שם מטות ושמיכות בשביל עוברי אורח עניים) שיכנעה את כולם שאין להם עסק עם אנשי מרמה, אלא עם חוזרים בתשובה באמת, המפקירים את עצמם לסבל ולעינויים על מנת לזכות למחילה ולכפרה, ואז היו הבריות מרחמים עליהם וכל אחד איחל להם שתשובתם תעלה ותגיע עד כסא הכבוד ותתקבל ברצון "כקרבן עולה וכקטורת כליל..."

רק בליל שבת ובשבת בבוקר היו נענים בחפץ לב להזמנתם של בעלי בתים להתלוות אליהם ולהיות אורחיהם לסעודת השבת. בשבת קיבלו פחות או יותר צורה אנושית, כי לקראת שבת מלכתא היו מנערים את האבק מעל בגדיהם ונעליהם ורוחצים את הפנים ואת הידים. כל שעת הסעודה היו יושבים בקצה השלחן, על חודו של כסא, ומכל המאכלים שהיו מגישים לפנייהם היו רק טועמים משהו על קצה המזלג כדי לצאת ידי חובה בלבד לכבוד שבת. הם ביקשו בעיקר רק פרוסת לחם וספל מים להשקיט את רעבונם.

פושעי ישראל שבמשך עשרות שנים הכשילו אלפים ורבבות במאכלות אסורות! אנו מתרחטים עתה על כל מה שעוללנו ומבקשים לחזור בתשובה כדי לכפר על עוונותינו! אנא יהודים רחמנים בני רחמנים, בקשו רחמים עלינו! הפילו תחנונים לפני רבון העולמים שתשובתנו תתקבל ברצון ולתקן את נשמותינו שלא נאבד לעד בשאול תחתיות!"...

את דבריהם היו מסיימים בכי תמרורים, כשהם מטיחים את אגרופיהם בלבם. ועם גמר התפלה היו מטילים את עצמם על המפתן שליד פתח היציאה, ומתחננים יחד בקול קורע לבבות:

"אנא אחים יקרים, עשה עמנו חסד ותגמלו לנו טובה ותדרכו ברגליכם על גופינו ותריקו בפרצופינו, כדי למרק את חטאינו ופשעינו!"...

פה ושם נמצאו כאלה שהטילו ספק בכנות דבריהם ונטו לראות בכך מין הצגה מבויתת של נוכלים, שכל חפצם הוא לזכות לאהדת הצבור כדי להנות ממתנות יד הגונות. אך העובדה שהם סירבו בעקשנות לקבל שום נדבת כסף. ורק לעתים נדירות היו מסכימים לקבל אצל מישהו תבשיל חלבי שנשאר

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בגמרם לאכול ולברך ברכת המזון היו חוזרים ל"הכנסת אורחים" כדי לתת מנוחה לעצמותיהם העייפות מטלטולי הדרך של כל השבוע בנדידתם המייגעת חסרת היעד.

איתנים ברוחם

כך, לפי סדר חיים זה, ללא כל שינויים, ומבלי לנסות להקל על עצמם במאומה את סאת הסבל והעינויים, עברו עליהם ימים, שבועות וחדשים. תקופת השנה התחלפו, מזג האוויר השתנה, אך אצלם לא חל כל שינוי. אותם המלבושים שימשו כסות לגופם הכחוש בין בקור ובין בחום, בין ביום ובין בלילה, בין בחול ובין בשבת.

כל מי שהסתכל בהם ראה לפניו שני עניים מרודים, מצומקים ומקומטים, גבם שחוח, ומעיניהם נשקפת ההכנעה ונמיכות הרוח של פושטי יד מימים ימימה, מעל פניהם נמחק כל זכר לאותה שביעות רצון של חיי העושר והרווחה בעבר. הם נראו כקבצנים מדורי דורות, בהבדל היחידי, שהם לא נשאו על כתפם שום תרמיל, כי לא היה להם שום דבר להכניס לתוכו.

אך על אף הסבל הקשה הקור, הרעב וטלטולי הדרך המפרכים נשארו איתנים ברוחם ללא חת, נאמנים להחלטתם

לקבל יסורים באהבה. הם לא ניצלו שום הזדמנות לתת קצת מנוחה לגופם היגע, ביום חול, או להרשות לעצמם נגיסה טעימה או לגימה של תענוג. לעתים קרובות היו מציעים להם ארוחה דשנה ויותר מקורטוב משקה מחמם עצמות. ולא פעם עלו לנחיריהם ריחות הניחוח של תבשילי הדגים ושל צלי הבשר וכוסיות היי"ש, בעת שעמדו ליד דלת מטבח, כשידם הכחושה מושטת בבקשה לחתיכת לחם ישנה, או שארית של אוכל חלבי מאתמול או משלשום. הם היו איתנים כסלע ולא זזו כמלוא נימא מדרך התשובה כפי שהותווה לפנייהם על ידי בעל מגלה עמוקות בהתאם לפסק הדין של בית הדין הגדול, רק בדרך זו יעלה בידם לכפר על חטאיהם.

עם תום הגלות

כך עברו על שני השותפים בעלי-התשובה שלש שנים תמימות. שלש שנות סבל בל יתואר. הדמויות הגבריות של שני הקצבים שופעי המרץ ובריאות היו עתה מצומקות ורזות, שבורות ורצוצות ומדוכאות עד עפר. במשך שלושת השנים הללו לא נהנו מעולם הזה אפילו הנאה קלה שבקלות. להיפך, הם ברחו כמטחוי קשת מכל דבר שעלול

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לתקן את נפשותיהם לעולם הבא. ברם, בינתיים נתנו האבק והזיעה את אותותיהם עמוק עמוק בעור בשרם ובקמטי פניהם. כי במשך כל שלושת השנים, אף פעם לא התרחצו כהוגן, לא הסתפרו ולא עשו את צפרניהם. שערותיהם גדלו פרע ופרצופיהם כשולי קדרה. נוסף לכל זאת היו תמיד עייפים וסחוטים, סחבו את רגליהם הכושלות, לא בכוחות עצמם, אלא בכוח הרצון העז וההחלטה הנחושה, לא להרפות מן המאמץ לבצע את משימת התשובה שהוטלה עליהם כדי לטהר אותם מפשעיהם.

רק בהתקרב החדשים האחרונים של שלש שנות התשובה, התחילו להתעניין לאן נקלעו בדרך נדידתם הארוכה ורבת התלאות, מה שם המקום בו הם נמצאים, מה המרחק ממנו ועד קראקא עיר מולדתם, וכמה זמן צריך לקחת כדי להגיע לשם ברגל. לפי זה ידעו מתי עליהם להתחיל לעשות את דרכם חזרה לקראקא, ובאיזו מהירות עליהם ללכת כדי להגיע לשם בתום שלשת השנים. ככל שהתקרב המועד לסיום משימתם, שאפו יותר ויותר עידוד וחזק מהעובדה שהם מילאו אחרי תנאי התשובה, שנגזר עליהם ע"י בית הדין

לגרום להם תענוג כלשהו, כדי שלא לבוא לידי נסיון. השמחה וההנאה היו רחוקים מהם כרחוק מזרח ממערב, ואף פעם לא עלה החיוך על פניהם. במקום שם ישנו היום לא ישנו מחר. תמיד היו נעים ונדים, ללא כל הפוגה. בקיץ צעדו יחפים תחת קרני השמש החמות שהכו על ראשם וליהטו על בשרם הכחוש. עקבות רגליהם נתקשו ונתחסנו ע"י כך כמו סוליות של עור. היה בכך לפחות יתרון שזה הגן עליהם בדרכם על צורות וחודי אבנים ובבוססם בבוץ ובשלוליות מים. בחורף לא עצרו בעדם, לא גלי קור מקפיאי עצמות ולא סופות שלג כבדות ביותר, מלהמשיך בנדודיהם בדרך לא דרך, על פני שדות פתוחים, חשופים לפגעי הטבע הקשים וצפויים לסכנת מוות משלג ומקור.

לא פעם אירע שאחד מהם, זה או זה, נתקף במחלה, חום גבוה, צמרמורת, כאב ראש איומים, אפיסת כוחות, כל אוכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מוות אך גופם, שהתחסן על ידי יסורים וכאב, ורוחם העשויה לבלי חת, סייעו להם להתגבר גם על כל המחלות, ואולי היתה זאת זכותו של בעל מגלה עמוקות שעמדה להם, שיוכלו לעבור את מבחן היסורים של שלש שנות התשובה, כדי

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

התשובה, בהרגישו ובהשתתפו בכל סבלותיהם ועינוייהם חיכה באותו יום, יום השנה השלישי לצאת לנדודיהם, בצפייה דרוכה לבואם בחזרה. מאז שעות הבוקר המוקדמות עמד ליד החלון, צופה החוצה בכליון עיניים ובמתיחות רבה.

זכים וטהורים

ובראותו מרחוק את שתי הדמויות המוזרות ומעוררי הסלידה, ידע מיד שאלה הם בעלי התשובה. הוא אץ החוצה בחלוק השניה ובלי מגבעת, ורץ לקראתם כאילו היה נער עול ימים, ובפרשו את ידיו לרווחה הכריז בקול רוטט מהתרגשות:

”ברוכים הבאים, צדיקים וקדושים! בעלי תשובה זכים וטהורים!”.

הוא נתן להם שלום ברוב חדוה, לחץ את ידיהם בחמימות בהריחו את ריחם בתענוג רוחני עילאי:

”הרי אתם מפיצים סביבכם ריח של גן עדן!”

הוא הכניס אותם לביתו ברוב כבוד, כשהוא מפזז ומכרכר סביבם בחיבה רבה, משמש אותם בעצמו, מביא לכבודם את הכורסאות הנאות ביותר ומבקש מהם לשבת, ותוך כדי כך הוא נופל על צווארם ומחבק אותם ולוחץ

הגדול, בשלמות ובדייקנות, מבלי לגרוע אפילו כחוט השערה ממנת הסבל והעינויים שנקבעה בשבילם. להיפך, לעתים קרובות עוד החמירו על עצמם בהגבירם את סיגופיהם מחמת החשש שמא אינם יוצאים ידי חובתם...

כך נקפו וחלפו הימים, בדרכם חזרה ובדיק עם סיום שנת הנדודים השלישית הגיעו לקראקא.

חוזרים לקראקא

שתי בריות משונות, מלובשות בבלויי סחבות, שעשו רושם זוועתי כרוחות רפאים שלא מעלמא הדין, כדמויות של שני מתים שיצאו מקבריהם, לאחר שבשרם נמק מזמן, ורק שלדיהם קיבלו שוב כושר תנועה נכנסו לקראקא ופילסו להם דרך ישר לעבר ביתו של רב העיר.

אנשים הביטו אחריהם בתדהמה, אף אחד לא זיהה אותם, כי בצאתם היו גברים נאים במיטב שנותיהם, ואילו עתה בחזרם מגלותם, נראו כזקנים, שברי כלים, מגודלי פרע, וקרעי סמרטוטים עוטפים את גופיהם אכולי הרזון.

בעל מגלה-עמוקות, אשר במשך כל שלשת השנים לא הסיח אפילו יום אחד את דעתו משני הקצבים בעלי-

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

אותם אליו באהבה ובהערצה.

"אשריכם ואשרי חלקכם!" מביע הרב את רחשי לבו "הרי אתם בעלי תשובה גמורים! אפילו גדולי הצדיקים לא ינחלו בעולם הבא כבוד וגדולה כמוכם! במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד!"

הוא הביא לפניו כיבוד מכל טוב, ובראותו את מבטי השאלה על פניהם, אם כבר מותר להם לאכול מזון משובח, הרגיע אותם בדברי עידוד ונחמה:

"אכלו, בני, אכלו! מעתה הכל כבר מותר לכם! מהיום והלאה לא תוסיפו להיות נעים ונדים בעולם ולא תענו יותר את נפשותיכם ביסורי הגלות! תוכלו להישאר לגור בקראקא יחד עם נשותיכם! ברם, יהיה אסור לכם לעסוק במסחר, אלא להתפרנס ביושר מעבודת כפיים! תוכלו להיות סבלים, חוטבי עצים, שואבי מים, שומרי לילה וכדומה, מה שיזדמן לכם! ואני יכול להבטיח לכם שעבודה לא תחסר לכם! אבקש מבעלי הבתים, תושבי העיר, שידאגו לכך שתוכלו להרויח את לחמכם, ושאיך אחד לא יעלה על דל שפתיו ולא יזכיר לכם את מעשי החטא שלכם בעבר! כי חטאיכם אינם קיימים עוד! הם נשטפו ונמחקו בדם ובזיעה ובמוח עצמותיכם

המעונות! לא יזכרו ולא ייפקדו ולא יעלו על לב לעולם!"

יהודי קראקא כבר כמעט שכחו את המאורע של שני הקצבים, שהכשילו את העיר במאכלי טריפה במשך שנים רבות, ואשר בית הדין הגדול גזר עליהם להשמיד את כל רכושם ולהיות נעים ונדים בעולם. מאז עברו כבר שלש שנים והענין ירד מסדר היום.

נקיים מכל חטא ופשע

אך לפתע הכריז השמש של בית הדין בכל בתי המדרש ובתי התפלה, בפקודת הרב דמתא את ההודעה הבאה:
"מכריזים ומודיעים בזה לכל בעלי הבתים בעיר, ששני הקצבים בעלי התשובה חזרו לקראקא לאחר שלש שנות גלות וקיימו בשלימות את גזר דין התשובה שהוטל עליהם! מהיום והלאה הרי הם צדיקים גמורים ונקיים מכל חטא ופשע! הרב שליט"א מטיל איפוא חובה על כל בעלי היכולת לתמוך בהם ולעזור להם להשיג עבודה, כדי שיוכלו לפרנס את עצמם ואת נשיהם. יש לעשות את כל האפשר על מנת למצוא עיסוקים בשבילם: חטיבת עצים, העברת חבילות, שליחויות, שמירה בלילות ולשלם להם שכר הגון!
"וכל אחד ואחד מוזהר בזה באזהרה

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לשעבר הופיעו בשוק, בבגדים פחותים וגסים, חגורים בחבלים של סבלים מסביב למתניהם, והתחילו לתור בעיניהם מסביב, לאן לפנות כדי להרויח כמה פרוטות עבור לחם לאכול, נמצאו מיד קופצים רבים, שהתחרו ביניהם בשפע של הצעות עבודה בשבילם:

"בואו אתי! יש לי בשבילכם עבודה!"
"לא! יותר טוב שתבואו אתי! אצלי תהיה לכם עבודה קלה יותר!"
"לכו אחרי! אצלי תקבלו שכר יומי יותר גבוה!"

"ואצלי לא תצטרכו לעבוד כלל! תמלאו רק תפקידי שמירה, ותוכלו לתת מנוח לעצמותיכם היגעות!"

נדיבי הלב ממש משכו אותם בשוליהם זה לכאן וזה לכאן, ושני בעלי התשובה נתנו להם לעשות בהם כחפצם מבלי לפצות פה, כאילו היו יצורים ללא כח רצון כלל. הם לא התעניינו לדעת איזו עבודה מציעים להם ולא שאלו מה יתנו להם תמורתה, מיד עם הגיעם למקום העבודה, התחילו ללא שהיות לעבוד במלוא המרץ, מה שאחרים שעשו במשך כל היום, גמרו הם בשעה שעתיים, ודרשו עוד ועוד עבודה, ובלבד להיות בטוחים שלא יקבלו חס וחלילה תשלום שלא יהיה לו כיסוי מלא בעבודה

חמורה לא להזכיר להם עוונות ראשונים ולא לפגוע בכבודם בכל צורה שהיא! אדרבה, יש להתייחס אליהם במלוא האהדה, להקל עליהם ככל האפשר ולחפש בשבילם רק עבודות נוחות, לאחר שעינו את נפשותיהם במשך שלש שנות גלותם בסיגופים קשים ביותר! כולם חייבים לדאוג לכך שלא יחסר להם פרנסה ושלא יקפחו אותם! הם, שני בעלי התשובה עצמם, שלמדו להיות נכנעים ומושפלים עד דכא, הרי לא יגיבו ולא יתקוממו נגד עול וקיפוח, לכן יש לנהוג כלפיהם במשנה זהירות שלא יפגעו בהם אפילו פגיעה קלה שבקלות!"

בעל מגלה-עמוקות הלווה להם סכום כסף קטן מקופת הקהלה, שהספיק בשבילם כדי לקנות מלבושים פשוטים וזולים מאוד, אך לא קרועים, וכדי לשכור דירות ישנות בשבילם ובשביל נשיהם. הם התחייבו להחזיר את כספי ההלוואה בתשלומים קטנים, שיצליחו לחסוך פרוטות פרוטות משכר עבודתם, ובלבד שלא יהנו ממתנת בשר ודם, אלא מהכסף שיכול בחלקם מעמל כפיהם.

יהודי קראקא הוכיחו נכונות רבה לקיים את פקודת רבם הדגול. כאשר שני בעלי התשובה העשירים המכובדים ביותר

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

חרוצה ויעילה.

רבים היו באים למקום עבודתם כדי לחזות בתופעה הנדירה, וללמוד מוסר השכל משני בעלי התשובה, שלמרות שנשאר מהם עור ועצמות בלבד, ידעו להפעיל את כח רצונם ולדרבן את עצמם לעבוד בלהט ובמרץ נעורים שעות על שעות ללא הפוגה. אלה שזכרו את מראה פניהם מתקופת העושר שלהם מלפני שלש שנים, כאשר הבריות והאון שפע מכל ישותם, לא יכלו שלא להתרגש עמוקות בהסתכלם עתה על שני הסבלים, שעורם הצהיב כמו קלף מיובש ועצמות לחייהם החדות בלטו החוצה, ולא אחד הוריד דמעה מרוב רחמנות והשתתפות בצערם.

כדי לא להביא אותם במבוכה, היו האנשים מציצים בהם מבין סורגי הגדר שמסביב למבנה שבעלי התשובה עבדו שם והיו מסתלקים מהר כשהבחינו שהם מרגישם שמסתכלים בהם.

לאט לאט התאקלמו שוב בעיר, הפכו לאנשים שהצבור נזקק לשרותם והרויחו את לחמם ביושר ובנאמנות. הם מצאו להם מגורים מחוץ לעיר, כי התביישו לגור בשכנות עם יהודים, שאולי יזכירו להם עוונות ראשונים. הם גם לא רצו

לגרום אי נעימות לילדיהם ולנכדיהם.

מדוע יסבלו עבור עוון אבותיהם?

הכתב המפורש

ערב אחד, אחר יום של עמל מפרך, באו שני בעלי התשובה אל בעל מגלה עמוקות, כשפניהם מביע דאגה עמוקה. הם עמדו בהיסוס ליד הלדת וחיכו שהצדיק ישא את עיניו ויזמין אותם להיכנס.

"ברוכים הבאים, בני היקרים!" קרא בעל מגלה עמוקות כשהבחין בהם "אתם נראים לי מודאגים מאד... מה הסיבה? האם חסר לכם משהו? האם מישוהו העליב אתכם, אוגרם לכם עוול? ספרו נא לי ואעשה כל מה שביכלתי כדי לעזור לכם".

"רבינו הצדיק!" געו שניהם כאחד בבכי תמרורים "אנו מלאי פחד מיום הדין הנורא המשמש ובא! ימי הזיקנה מתקרבים והולכים, ולא רחוק היום בו יופיע מלאך המוות בעל אלף העינים ויביא אותנו בפני בית דין של מעלה, ושם יהיה עלינו למסור דין וחשבון על כל מעשינו בעולם הזה! אמנם סיגפנו את עצמנו במשך שלש שנים וקיבלנו באהבה את הסבל והעינויים של הגלות, אך מי יערב לנו שדי בכך? מי יודע אם זה מספיק כדי לכפר על הפשעים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הרב, בראותו שאחרת לא יוכל להרגיע את רוחם "אמסור בידיכם כתב מפורש שיניח את דעתכם!".

מגילת הקלף

למרות השעה המאוחרת, התיישב בעל מגלה עמוקות ליד שלחנו, נטל לידו את נוצת האוּז, טבל אותה בדיו, ורשם על הקלף את השורות הבאות:

"אני החתום מטה, רבה של קראקא ואב בית הדין הגדול שהוציא את פסק הדין נגד שני הקצבים השותפים, וגזר עליהם את תשובת המשקל החמורה, כדי לכפר על פשעיהם העצומים, ושהם קיימו אותה בשלימות לכל פרטיה ודקדוקיה. הריני גוזר בזה, שכשם שקבענו בבית דין של מטה, כך יקיימו בבית דין של מעלה. והשנים יהיו מנוקים מכל עוון ואשמה ורשע".

כאשר סיים הרב את כתיבתו, הקריא את הכתב בפני בעלי התשובה, ושניהם הושיטו את ידיהם לקבלו מידיו. בעל מגלה עמוקות לא ידע למי מהם למסור את הכתב המפורש. לבסוף מסר אותו לידי זה, שנתעורר ראשונה ועורר את שותפו לפתוח בדרך התשובה. רק אז חזרו השניים הביתה בלב קל יותר.

מגילת הקלף שנמסרה לידם ע"י בעל

החמורים שביצענו במשך עשרות שנים? צמרמורת תוקפת אותנו כשאנו נזכרים במה שצפוי להם לרשעים בעולם הבא, ומתעורר בנו הרצון לצאת שוב לגלות ולהמשיך לסגף את עצמנו בעינויים יותר גדולים ובלבד להיות בטוחים שנוכל לתקן מה שפגמנו ברוב חטאינו ופשעינו!".

"הירגעו נא, בני, ואל תכרסמו את לבכם בהרהורי דאגה!" השתדל הרב להשקיט את בכיים "אין כל ספק בדבר שאתם כבר עתה צדיקים גמורים! אני מאחל לעצמי "לזכות" להגיע לעולם הבא כה נקי מחטא ועוון כפי שאתם תגיעו לשם לאחר מאה ועשרים, נקיים וטהורים מכל סייג ופגם! חלקכם בגן עדן יהיה למעלה מחלקם של צדיקים גמורים, כי השב בתשובה "זדונות נעשות לו כזכיות".

"אבל רבינו הקדוש והטהור, אנו בכל זאת זוחלים ורועדים, ולבנו חושש ודואג מה יהא בסופנו..." לא יכלו השניים לעצור בעד מעין דמעותיהם "אילו היינו זוכים לפחות לקבל אות או מופת או אישור בכתב, שיחזק בנו את הבטחון שאכן יש לנו חלק בעולם הבא..."

"הריני נעתר לכם גם לזאת!" השיב

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הזיקנה קופצת

כך עברו עליהם שנות חייהם האחרונות, כשהם חיים חיי עמל קשים, וכל רגע פנוי היה קודש לעבודת הבורא.

בעלי הבתים בקראקא, שידעו על עברם של שני הקצבים השותפים, על חיי העושר שלהם משכבר הימים, ועל שנות התשובה הרבות, שעברו עליהם מתוך צער ויסורים שאין לתארם, לא ניסו אף פעם לבקש מהם שריות כלשהו בחינם, או לנהוג כלפיהם בפחיתות הכבוד. אך למרות זאת היו שני הבעלי התשובה עומדים בפני כל אחד ואחד בהכנעה, כעבד לפני רבו, והיו מסתכלים לכל אחד בעיניים, כשהם מנסים לנחש אם היה זקוק למשהו, ומיד מזדרזים למלא את מבוקשו הסמוי במירב המהירות והיעילות. למרות גילם המתקדם ועל אף עייפותם מעמלם הקשה, היו רצים כמו נערים צעירים כדי להשביע את רצון הבריות, ופניהם מביעים סיפוק בלי גבול.

ברם השנים והגיל עשו את שלהם; על אחד מהם קפצה הזיקנה במפתיע. הרגליים התחילו כושלות. הגב כפוף, הידים רועדות... כוחותיו נידלדלו והלכו, ולא היה מסוגל יותר לעסוק בעבודה פיזית. עד שיום אחד לא יכול

מגלה עמוקות נסכה לתוכם הרגשת בטחון במקצת וחזקה בהם את התקוה שאכן כיפרו על חטאיהם בשלש שנות סיגופיהם, ושוב לא יענישו אותם בבית דין של מעלה בעוון הכשלת הרבים במאכלי טריפה, הם המשיכו להתנהג בהכנעה ובשפל ברך, עבדו בפרך בעבודות השחורות ביותר, שסופקו להם ע"י בעלי הבתים בעיר, והרוויחו את לחמם ביושר ובעמל כפיים.

כל ערב, אחרי העבודה, ובשבת כמעט כל היום, היו יושבים בבית המדרש של הקהילה, מקשיבים בדומיה לשיעורי תורה וסוגים לתוכם דינים ודברי מוסר ויראת שמים שהחיו את רוחם והביאו מרפא ללבם השבור ולנפשותיהם הדואבות.

הם זרחו ממש מאושר כאשר ניתנה להם הזדמנות לעשות שרות כלשהו עבור לומדי התורה, להגיש כוס תה למגיד השיעור או למלא כל מיני שליחויות עבור תלמידי החכמים חובשי בית המדרש. אין לתאר את שמחתם כשהיו רצים לקיים איזו מצוה. הקפידו להרבות בעניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבה", ועמדו על המשמר לשמוע "קדישים" וברכות ו"לחטוף" עוד ועוד "קדושות", ובייחוד בשבתות ובימים טובים.

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

לקום ממיטתו, ונשאר שוכב באין אונים ובאפיסת כוחות. היה נראה בעליל שהמוות מתקרב אליו בצעדי ענק. לא יארכו הימים והוא ילך בדרך כל בארץ. היה זה הבעל תשובה השני, לא זה שקיבל את מגילת הקלף, שנכתבה בידי בעל מגלה עמוקות, ככתב אישור עבור בית דין של מעלה.

כשנודע הדבר בעיר, שאחד מבעלי התשובה חלה, באו לבקרו, בחדרו הדל, הרב וכל נכבדי העדה. החולה התרגש מאד למראה המבקרים רמי המעלה שבאו לחלוק לו כבוד, והוא פרץ בבכי, חשב הרב שהחולה בוכה מחמת הפחד מהמוות המתקרב ובא, ומאימת ההתייצבות למשפט בפני בית דין של מעלה, והוא ניחם אותו ודיבר על לבו שאל לו להיות מודאג כלל וכלל.

"הרי אתה צדיק גמור! הגעת אפילו לדרגה גבוהה מצדיק גמור!" הרגיע אותו הרב "נשמתך זכה ונקייה כזהב וכפז, ללא כל רבב קל שבקלים! כסא של זהב משובץ ביהלומים מוכן בשבילך בגן עדן! כי את כל העונש עבור חטאין כבר קבלת די והותר בעולם הזה!"

"אך מגילת הקלף אינה נמצאת בידי אלא בידי חברי!" קונן החולה שעמד על סף המוות "אוי, מה גדול פחדיו מיום

הדין! אני ממש מתפתל מאימה, וכל הזמן אני רואה לנגד עיני את מלאכי החבלה הנוראים, המתקרבים אלי בשפודיהם הלוהטים, מצפים לרגע של יציאת נשמת, כדי לתקוע אותם בגופי ולהטילני בדודי הזפת הרותחת של הגהינום!"

שוב הרעיף הרב על החולה דברי עידוד וחיזוק והסביר לו בטוב טעם ודעת, שבשמים אין זקוקים למגילת הקלף, וכי הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב, יודע כל הנסתרות ואין דבר נעלם ממנו.

החולה האזין בדומיה לדברי הרב ושאר הנכבדים, אך הרגשתו לא השתפרה והפחד המשיך לכרסם בלבו.

בצל המוות

עברו ימים אחדים, ומצבו של החולה הורע מאד, צל המוות כבר היה פרוש על פניו. הוא שכב במטתו כשכולו פקעת אחת של צער ויסורים, וכל הזמן לא הפסיק לבכות ולקונן, מתוך הזיות וסיוטים, על מלאכי חבלה לאין ספור הממלאים את כל חלל החדר, שפודים ארוכים שלופים בידיהם, והם מחכים בחוסר סבלנות לרגע של יציאת הנשמה...

אנשי ה"חברה קדישא", שהובהלו למטתו, לא יכלו לחזות בעינוי הנפש

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

ומסר את מגילת הקלף לידי חברו הגוסס. כתמורה לכך נתן לו הגוסס תקיעת כף, שמיד שיגיע למנוחתו, יבוא אליו בחלום וימסור לו בפרוטרוט כל מה שהתרחש אתו בעולם האמת.

רק אז נרגע בעל התשובה הנוטה למות, וכעבור יום נוסף הוציא את נשמתו מתוך שלוה מלאה, כשעל פניו נסוך חיוך רחב של קדושה ושביעות רצון כמתוך חוויה של תענוג רוחני עילאי הנשגב מהשגת אנוש...

ההלוויה נערכה ברוב עם, הרב שלח את השמש לכל בתי הכנסת להכריז על ביטול מלאכה, כל החנויות ובתי המסחר נסגרו, וכל תושבי העיר, מנעד ועד זקן, מהאיש הפשוט ועד פרנסי הצבור, נהרו להלוויה כדי לחלוק לבעל התשובה את הכבוד האחרון.

המונים הצטופפו בבית הקברות, והארון הוטמן בקבר, כשבידי הנפטר מגילת הקלף לבית דין של מעלה.

בעל מגלה עמוקות השמיע דברי הספד נרגשים בקול חוצב להבות אש, שהרטיט את הלבבות, וכל הקהל פרץ בבכי.

בדבריו גולל הרב את פרשת העינויים והסיגופים הנוראים שהנפטר קיבל על עצמו באהבה וברצון כדי לכפר על

הנוראים של הגוסס, והם שוב הזעיקו את הרב בעל מגלה עמוקות, אולי יעלה בידו להשקיט את רוחו ולסלק מעליו את סיוטי הגהינום.

"רבי"... הפליט בעל התשובה הגוסס, בסננו את המלים בקושי רב מתוך שפתיו המכחילות, כשדמעותיו זורמות ושוטפות את פניו הצהובים כדונג "רבי"... לבי מתפוצץ מאימה, ואף לרגע לא מרפה ממני הפחד שמא לא נתקבלה תשובתי בשמים! ואזי אוי ואבוי לנשמת החוטאת ואני אנה אני בא? הרי לעולם לא אצא מהגהינום! אהיה אבוד בכף הקלע ובעינוי התופת לנצח נצחים!...

לבו של הרב בעל מגלה עמוקות נשבר בקרבו למראה הסיוטים הקשים הפוקדים את החולה, והוא שלח לקרוא לבעל התשובה השני ופקד עליו למסור את מגילת הקלף לידי הגוסס, שיקח אותה אתו אל הקבר... ואילו על הגוסס הנוטה למות צויה לתת תקיעת כף לשותפו ולהבטיח לו, שלאחר מותו יבוא אליו בחלום וימסור לו דיווח מלא ומפורט על כל מה שאירע לו מהרגע של יציאת נשמתו ועד שהגיע למקום מנוחתו.

שמע בעל התשובה השני בקול הרב

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

השותף בחלום

בעל התשובה השני, שותפו של הנפטר, שאת מגילת הקלף שלו לקח אתו אל הקבר, חיכה בחוסר סבלנות במשך כל ימי השבעה, שחברו יבוא אליו בחלום ויספר לו כלמה שאירע לו בעולם האמת. אך לשוא! שום איתות לא הגיע מהמת. עבר עוד שבוע ועוד שבוע. השותף היה כבר מלא דאגה וצער. לבסוף, אחרי שבועיים נוספים של צפייה מתוחה, הופיע המת בחלומו...

זה היה בלילה הראשון שאחרי השלושים. כאשר בעל התשובה שנשאר בחיים, נרדם על משכב הקש שלו, לאחר יום של עבודה מפרכת, הופיע בחלומו השותף המת. הוא ידע היטב ששותפו כבר הלך לעולמו ולא יותר בין החיים, ובדמיונו ראה אותו כדמות מעונה ורצוצה עוד יותר מכפי שהיה בעודנו בחיים. ביחוד בימים האחרונים שלפני מותו, כשתוארו היה ממש שחור משחור וכל צורתו נשתנתה ונתעקמה מרוב בכי ויללות, חרד ורועד מאימת יום הדין.

אך בהופיעו בחלום כמעט ולא הכיר את שותפו, שבילה אתו ביחד את כל שנות חייו, בתקופות של שמחה ואושר ובתקופות של יגון וכאב. כולו היה קורן

חטאיו ולטהר ולזכך את נשמתו מכל סיג ופגם.

"צאו וראו מה גדול כוחה של תשובה שהיא מגעת עד כסא הכבוד!" פנה הרב אל הנאספים. "אפילו החוטא הגדול ביותר, שדומה שאין לו תקנה כלל, גם הוא יכול לעשות תשובה כל זמן שהנשמה בקרבו ולהגיע לעולם הבא נקי מכל חטא ועוון!"

והוא סיים את ההספד בהרעימו בקול אדיר, כשמבטו מופנה כלפי מעלה: "כנו מקום! כרצו דרך! צדיק גדול מגיע עתה למנוחתו! נשמה של פז וסנפירים עולה וחוזרת למקור מחצבתה, זכה וטהורה בדיוק כפי שהיתה בעת ירידתה לעולם!"

במשך ימי השבעה בא הרב ועמו נכבדי העדה להתפלל בבית בו הוציא בעל התשובה את נשמתו, ולנחם את האלמנה והיתומים. החדר הצר וכל החצר היה צר מלהכיל את כל הבאים, והתפללות נערכו ברגש רב. לאחר התפילות למד הרב פרק משניות יחד עם כל הקהל לעילוי נשמת הנפטר, ובמשך כל היום המה המקום ממבקרים מכל העיר והסביבה שהפגינו את אהדתם והוקרתם למנוח.

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הקטיפתי והרך של הנפטר. "אצלכם בעולם השפל לא יודעים כלל מיהו הבעל מגלה עמוקות, מה גדולה מעלתו בשמים, בתוך הפמליא של מעלה, ובאיזו מידה מתחשבים שם בדעתו! כל השערים של העולמות העליונים עומדים פתוחים לפניו, והריהו שם בבחינת בן בית, יוצא ונכנס, כמו בביתו הפרטי! כולם נשמעים למוצא פיו וששים למלא את רצונו מה שהוא גוזר הרי זה שריר וקיים!"

ואז התחיל הנפטר לספר את כל הקורות אותו מאז יציאת נשמתו: "פחדי אמנם לא היה פחד שוא! רע ומר היה לנו ולנשמותינו לנצח נצחים, אילמלא היינו חוזרים בתשובה בעודנו בחיים, כי כאן, למעלה, אי אפשר יותר לתקן מה שקלקלו למטה!"

"ובכן הסכת איפוא ושמע, חברי היקר! "בו ברגע שנשמתי פרוחה מגופי, מיד הקיפו אותי מפנים ומאחור, מלמעלה ומלמטה כתות כתות של מלאכי חבלה, משחיתים וקליפות כחול אשר על שפת הים! מראיהם היה כל כך איום ומעורר חלחלה ופלצות, שמהפחד בלבד אפשר היה למות אלף פעמים! חלק מהם הגיעו בדמותם של זאבי טרף רעבים וחלק בדמות נחשים ארסיים

אור, וכל דמותו הבהיקה באור יקרות. הוא הפיץ סביבו זיוו של קדושה וזוך, שסינוור את העינים, כנוגה השמש בצהרים עד שהיה קשה להסתכל בו. גם התכריכים שלו היו צחורות מצחור, כלובן של שלג קטיפתי בהשתקפו באור השמש שמעל, ללא כל צל או רבב, כל ישותו אמרה הוד והדר של צדיק הנהנה מזיוו השכינה בגן עדן העליון...

והקול של דמות הפלאים של מי שהיה שותפו לשעבר! קול מלטף ומעודד כצלילי פעמוני כסף! במשך שנות התשובה, הוא שכח כבר שאי פעם היה שותפו מסוגל לדבר בקול נמרץ ועירני. כל הזמן היה קולו עצוב ולאה, מחריש יותר מאשר מדבר. וגם מעט המלים שהיה מוציא מפיו פה ושם, היה להם צליל צרוד וחורק, כאילו בקעו מקברו של מת חי. ואילו עתה היה הקול צלול, מלא עדנה ומתיקות ושופע אושר ונחת רוח. רחוק כרחוק מזרח ממערב מקולו של קצב בור ועם הארץ, שקופה של שרצים עונות ופשעים חמורים תלויה לו מאחוריו. היה זה קולו כשל אברך משי, שעודן ונזדכך ע"י שקידה נמרצת בלימוד התורה ובחיי קדושה וטהרה.

מיהו הבעל מגלה עמוקות

"חברי האהוב!"... הגיע אליו קולו

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

ופתנים ענקיים, שהתכתלו סביב במחול שטנים מקפיא דם... ואחרים עטו עלי בדמויות זוועתיות ביותר של בריות שונות ומשונות, מין תערובת של איש הפרא וחית היער, עם פרצופים שחורים משחור ועינים לוחטות צמאות לדם, ובידיהם פגיונות שלופים, דרוכים ומוכנים לתקוע אותן בלבי ולטלטל אותי בתנופה אחת אי שם לתוך גיא צלמוות באיזו ארץ ציה ושוממה, אשר משם לא אחלץ עוד לעולם, ואהיה אבוד לנצח נצחים!...

"אך האימה החשכה שנפלה עלי היתה רק להרף עין, כי מיד ניצבו לידי ארבעה מלאכי רחמים, בדמות כרובים צחורים, שופעי עדנה ורוך לאין קץ. הם תפסו מקום, אחד למראשותי, אחד למרגלותי ושניים משני הצדדים, הם לא זזו ממני אף לרגע עד אחרי שגמרו את הטהרה. כך חסמו את הגישה בפני כל מלאכי החבלה ולא היתה להם כל שליטה עלי. הם חרקו בזעם בשיניהם וירו זיקי אש, מוכנים לקרוע אותי לגזרים, לעשות אתי כלה ולא להשאיר ממני שריד ופליט... אך ארבעת מלאכי הרחמים הקיפו אותי כבחומה בצורה, והמשחיתים לא יכלו להתקרב אלי בשום פנים. כשהכניסו אותי לארון כדי להובילני

לבית הקברות, ניגלו לעיני עוד מלאכי מעלה, שהצטרפו לארבעת מלאכי הרחמים, וגוננו עלי לאורך כל הדרך. ולמרות שמלאכי החבלה השחורים ארבו לי כל הזמן בלהיטות עצומה, נדחפים ונדחקים לעברי במאמץ רצחני לפרוץ פרצה בחומת המגן שמסביבי ולתפסני ולטלטלני אל מעבר להרי חושך, ועל אף מספרם האין סופי לא יכלו לנגוע בי ולעשות לי כל רע.

"כשהורידו את ארוני אל הקבר, לפני שכיסו אותי בעפר, עשו מלאכי החבלה מאמץ נועז אחרון, בהידחפם אל הארון ברוב רעש והמולה, והתעקשו דוקא לחטוף את גופי בכל מחיר. אך המלאכים הקדושים ניצבו סביבי איתנים כצור וגוננו עלי כל הזמן מבלי להסיר ממני את מבטם הרחום אף לרגע.

"גם לאחר סתימת הגולל כאשר הקבר היה כבר מכוסה לגמרי, וכל המלווים, עם הרב הקדוש שלנו, כבר עזבו את המקום וחזרו העירה, גם אז לא זזו ארבעת מלאכי הרחמים מקברי ונשארו עומדים שם, סוככים עלי בכנפיהם שלא יאונה לגופי כל רע.

בפני בית דין של מעלה

"ואז הופיעו ארבעה מלאכים אחרים, עוטים הוד והדר, כדי להביא את נשמת

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

בפני בית דין של מעלה.

"התרוממתי אל על וזינקתי למרומי השמים בהרגישי עצמי כל כך קל, כשאני מרחף בקלות כזו כאילו הייתי מלאך בעל שש כנפים..."

עד מהרה הגעתי לתוך עולם מלא אור נגוהות, זוהר ומבריק, במדה כזו, שאתם שם למטה, בעולם הגשמי, אינכם יכולים אפילו לתאר בדמיון אפס קצהו. מיד מילאה אותי הרגשת אושר ותענוג רוחני עילאי שאין לתארה ולבטאה במלים, כל תענוגי עולם הזה במשך כל ימי חיי אנוש הם כאין וכאפס לעונת העונג של שנייה אחת בנהורא עילאה זו.

ארבעה מלאכים, השושבינים שלי, הובילו אותי לעבר ארמון רם ונשא, שכתליו עשויים כולם בדולח טהור, והעמודים והקשתות מזהב ומפז. החלונות שובצו ביהלומי ענק, שנוצצו והפיצו אור יקרות למרחקים בצבעי קשת מרהיביעין, שנשארתי עומד נפעם ונרגש נרוב קסם. מעל השער הענקי בפתח הארמון מתנוססות המילים "מקום המשפט" חרותות באותות של אש לווהטת וליד הכניסה רובצים אריות ונמרים שמרחרחים אחרי כל נשמה המוכנסת פנימה, ובהתאם למדת

החטאים של הנשמה, הם משקיעים קולות נהמה מחרידים.

"ארבעה המלאכים נשאו אותי על כנפיהם והכניסוני למקום המשפט. כאן נתגלה לפני מחזה מרהיב עינים כזה, שלא ידעתי על מי להסתכל קודם, את גדלו של האולם אי אפשר לתפוס אפילו במבט מקצה אחד אל משנהו. נוסף לכך משובצים התקרה והרצפה באבני חן מבריקים, המפיצים סביבם קרני אור כאלה, שזיוום יכה את עין השמש המאירה שם למטה על פני כדור הארץ..."

"באמצע האולם עומד שלחן ענקי שסביבו מסובים חברי בית הדין של מעלה כולם מלאכי אש אוכלת: בראש השולחן לוחשות מלמעלה באותיות של אש המלים: "תורת משה אמת", ועל פני השלחן מונח ספר תורה פתוח, שאותיותיו בורקות כגחלי אש..."

"לכאן, אל השלחן הזה, מביאים את הנשמות שהועלו זה עתה מעמק הבכא, כדי לחרוץ כאן את משפטן לשבט או לחסד.

"בעת המשפט, פותחים את הדף של הנשמה הנידונה, בספר הזכרונות העבה העשוי מקלף, וקוראים מתוכו את כל המעשים הטובים ואת כל המעשים

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

למלאכי החבלה והם חוטפים אותה ומוציאים אותה אל המקום המיועד לה. הנשמה מקוננת ומייללת, מביעה את חרסתה ומבקשת רחמים אך בעולם העליון שוב אין מקום לחרטה ולתשובה על העבירות שהאדם עבר עליהן בימי חייו עלי אדמות".

המקטרגים במלוא הקטרוג

החלום של הקצב בעל התשובה שנשאר בחיים נמשך שעות על שעות, ושותפו הנפטר המשיך בדיווחו על מהלך הדברים באולם בית הדין של מעלה, אליו הובא כדי למסור דין וחשבון על מעשיו בעולם הזה:

"קורה גם, שנשמתו של אדם מגיעה לכאן לבנה כשלג וצחה כבדולח, ללא כל כתם או רבב, והיא יוצאת זכאית בדין, ואז נשמעה הכרזה: לגן עדן! מיד קמים מלאכי מעלה ממקומם וקוראים בקול רינה וצהלה: "אשריך וטוב לך! אשריך שזכית לחיי העולם הבא!" כתה של מלאכים קדושים עם כנפיים לבנות מקיפות את הנשמה כמין משמר של כבוד ומפנים לה דרך בהכרזם בקול חגיגי: "כנו דרך ישרו מסילה, כי צדיק בא! אמרו לצדיק טוב, כי פרי מעלליהם יאכלו!"

בכבוד ובפאר בל יתואר מובל הצדיק

הרעים שבעל הנשמה עשה במשך כל שנות חייו עלי אדמות, ושהוא כתב אותם במו ידיו. לכל משפט מתייצבים מלאכי רחמים ומלאכי דין, מליצי יושר ומקטרגים. הנשמה עצמה נאלמת דום בדרך כלל מרוב חרדה ופחד, ואינה מסוגלת ללמד זכות על עצמה לבד, ולהתגונן נגד דברי האשמה על עבירות וחטאים המוטחים נגדה על ידי הקטגוריה.

על פי רוב מזמינים גם עדים למשפטים אלה, בעת שחכיתי לתורי להיקרא לכס המשפט, התנהל שם משפט של נשמה אחרת, ובמהלך הדיון נקראו קירות ביתו של אותו אדם להעיד נגדו על עבירה שעשה שם בסתר, בהיותו בטוח שאף אחד אינו רואה אותו.

"פסקי דין שונים נחרצים לכל נידון ונידון. חלק נידונים לגיהנום, אך יש לקבוע גם לאיזה מדור ולכמה זמן. על אחרים גוזרים לרדת לשאול תחתית ולכף הקלע. יש גם כאלה שחותכים את דינן לרדת שוב לעלמא דלתתא ולהתגלגל בגוף של בהמה, או בצמח דומם, ולעמוד ולחכות ימים ושנים לאין קץ עד שיגיעו לידי תיקון.

"מיד עם מתן פסק הדין, כשהנשמה יוצאת חייבת בדין, ניתנת הרשות

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

ותענוגים רוחניים ללא גבול!!
"לקול דברי התוכחה האלה של חברי בית הדין של מעלה, היורדים על הנידון כמהלומת פטיש, נזעקים כתות לאין ספור של מלאכי חבלה שחורים הפורצים לאולם בסערה וסופה, כרוחות ושדי שחת, עטים על הנשמה הרועדת כעלה נדף. אלפי ידיים נוחתים עליה בבת אחת והיא נסחבת באכזריות מדוכן המשפט ונדחפת בגסות החוצה, בדרכה אל הגהינום, או אל איזה גיא צלמות אי שם במרחבי שממה אין סופיים, אשר משם אין חוזרים לעולם..."

"אני עצמי" המשיך הנפטר לספר לשותפו בחלום, "נדחקתי לתוך קרן זווית, כדי שלא יראוני ושלא ירגישו בי, וכל כולי רועד מפחד ובעתה. לבי היה מר עלי מאד מאימת הדין. מי יודע איזה גזר אכזרי מצפה לי? האם הגיע לכאן אי פעם רשע כמוני אשר רוב שנות חייו עלי אדמות היה שקוע במ"ט שערי הטומאה והזהמה, חטא והחטיא אחרים והכשיל רבבות יהודים יראים ושלמים בעבירות חמורות ביותר? האם יהיה לי פתחון פה בפני בית דין של מעלה? התכווצתי בתוך פינתי כשאני כואב ודואב, וכל אותה שעה נצמדתי למגילת הקלף

למקום מנוחתו בגן עדן, כל הצדיקים יוצאים לקראתו ומקבלים בשמחה גדולה ובחיבה יתירה את עמיתם החדש, השמש והירח והכוכבים מאירים את דרכו בהזרימם אלומות אור בצבעי הכסף והזהב וברק של יהלומים ואבני חן. כל המזלות וכוכבי הלכת משתחווים לפני הצדיק בהגיעו לשערי גן העדן, כל הבריאה כולה אומרת שירה ומשמיעה בקול בכל כלי הזמר: "אשרי לו ואשרי חלקו!"

"אך דברים כאלה קורים רק לעתים נדירות, בדרך כלל יוצאות נשמות חייבות בדין, ואז אוי ואבוי לה. חברי בית הדין של מעלה מטיחים בפניה דברי תוכחה ונזיפה קשים ביותר, ומרעימים עליה בקולות צעקה נזעמים, המזעזעים את כל העולמות:

"רשע! פושע ישראל! באיזו עזות מצח התמרדת נגד מצוותיו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא!? נתנו לך נשמה זכה וטהורה והזהירו אותך לשמור עליה מכל סיג ופגם ולהחזיק אותה בקדושה ובטהרה ולבסוף טמאת אותה וזיהמת אותה בחטאך ובתאוותך הנפשעות! אוי לך ואוי לנפשך! בגלל הנאות שעה מדומות נמוגות כעשן, ויתרת על ש"י עולמות של חיי נצח

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

איזה מין דיבורים הם אלה של בעל מגלה עמוקות? שהוא יגזור עלינו לפטור נשמה כזו מכל עונש? אין לו כל סמכות לתת לנו הוראות שנקבל את התשובה של הפושע לעיר שלמה של יהודים במשך עשרות שנים, למען בצע כסף!!!

באורח פלא הופיעה במהירות הבזק מאי שם קבוצה גדולה של מלאכים, מליצי יושר, שפתחה ב"התקפת נגד" בתקיפות דקדושה:

"מדוע אתם עוד נטפלים לנשמה מעונה זו?! האם לא מספיקים בשבילה היסורים שסבלה בחייה?! באיזה אומץ וגבורה גילתה היא בעצמה את פשעיה ברבים והודתה עליהם ללא כל סייג בפני עם ועדה, מבלי להירתע מלהיות צפוי לבזיונות ולחרפות בלי סוף זרקה מאחרי גווה את כל חיי העושר והרווחה והשמידה במו ידיה את כל הונה ורכושה את כל אוצרות החמדה שאספה במשך כל שנות חייה, מבלי להשאיר מהם שריד ופליט! וויתרה מרצונה הטוב ובנפש חפצה על כל תענוגי העולם הזה, עברה סבל ועינויים קשים ומרים במשך שלוש שנות גלות ונדודים, קור וחום. בושות והשפלות, יסורי גוף ונפש שאין לתארם! והכל קיבלה באהבה

של בעל מגלה עמוקות, שהחזקתי בה בחזקה בשתי ידי בתור המיפלס היחידי והאחרון...

הנשמות מיללות

"הנשמות עברו בפני כס המשפט כבני מרון. אחת אחרי השנייה נידונו הנשמות מי לעונש חמור ומי לעונש קל יותר. אף אחת לא יצאה חפה מפשע לגמרי. והנה אני שומע את קולו של הכרוז קורא בשמי ובשם אבי... ארבעה מלאכי הרחמים הוליכו אותי בעדינות אל שלחן המשפט, ואחד המלאכים פתח את הדף שלי בספר הזכרונות הגדול...

לפתע פתאום רעדו אמות הספים מקול צעקה איומה שהדהדה בחלל האולם הענקי:

"מי הביא לכאן את הרשע המרושע הזה?! כל מדורי הגהינום לא יספיקו בשבילו!!!"

"קפאתי על מקומי מרוב בעתה ופלצות אך המלאכים השושבינים שלי, עוררו אותי מקפאונם בנגעם בי בקלילות בכנפי המשי הרכות שלהם. נזכרתי במגילת הקלף של בעל מגלה עמוקות שהיתה צמודה ללבי, והנחתי אותה במהירות על פני השלחן...

ואז נשמע שנית הקול התקיף:

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

אחת הנשמות "מפני שרשע זה הכשיל אלפים ורבבות במאכלי טריפה!.

"היינו ילדי חדר, תינוקות של בית רבן!" יללו נשמות אחרות "לא ידענו טעם חטא! היו לנו סיכויים להיות גדולי תורה ויראה ובגלל עוכר ישראל זה גווענו בעודנו באבנו!"

"ואנחנו היינו נשים צעירות" נשמע קול נהי ובכי תמרורים, מסמרי שערות "ילדנו ילדים בקדושה וטהרה, קוינו לגדל אותם לתורה ולחופה ולמעשים טובים, אולם בגלל עוונותיו של זה, נפחנו את נשמותינו בשעת הלידה או בתקופת הההנקה, התינוקות הרכים נשארו יתומים פעוטים ללא אהבת אם וללא טפול אמהי מסור, ועתה אין לנו מנוחה בקבר, קול בכי הפעוטים המסכנים בעריסותיהם אינו מרפה מאתנו! כצפרים המקננות על גוזליהן כן אנו מרחפות תמיד על עריסותיהם ומיטותיהם של פרי בטנו שנשארו לאנחות. וכשהם סובלים תחת יד המטפלות או בידי האמהות החורגות, אנו נשרפות ממש מרוב צער למראה הדמעות של מחמלי נפשנו חסרי הישע... בשבילנו אין צורך בגיהנום! הסבל והצער של היתומים העזובים, שאין להם מי שיגן עליהם, הם בשבילנו

ובהכנעה גמורה! אילו הייתם אתם מתלבשים בגופות של בני אדם ויורדים לאותו עולם לחיות חיי אנוש לא הייתם מסוגלים בשום פנים לשאת ולסבול עינויים כאלה! הייתם נשברים מיד ולא הייתם יכולים להמשיך בתיקוני התשובה! ועתה אתם רוצים גם להטיל אותה לתוך אש הגהינום?! הרב הקדוש והטהור בעל מגלה עמוקות הבטיח לה בעל פה ובכתב שהיא צורפה כבר מספיק בכור היסורים וכי כל עוונותיה ופשעיה מורקו ושוטפו בדם ובדמעות ויצאה זכה ונקייה ללא רבב יותר מצדיקים גדולים, כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד! ולבסוף אתם מטיחים בפניו את המלה 'רשע'!?

אך מלאכיהדין, המשטינים והמקטרגים, השיבו מלחמה שעה בצעקם בחמת זעם בקול מרעיש עולמות:

"בואו וראו את השואה שנשמה זו חוללה ברוב פשעיה!"...

ותוך שנייה הגיעו מכל הצדדים אלפים ורבבות נשמות, מייללות ובוכות ופוקעות צרה:

"הוא גרם למותנו במגפה בגלל עוונותיו!"

"אני עברתי מן העולם בדמי ימי" קוננה

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

יותר גרועים מעינויי התופת, כבר חכינו ליום, שבו יגיע לכאן הרשע האכזר הזה, כדי לראות כיצד יתנקמו בו על צערם של עוללינו וטפינו, כיצד יתלקח באש הגיהנום! ולבסוף רוצים למחול לו ולסלוח לו על הכל! לא! בשום פנים ואופן לא!"

בעוד הנשים שופכות את מרי לבן בצווחות זעם וכעס ותובעות נקמה עבור עוללהין ויונקיהן, התחילו לפלוש לתוך אולם המשפט עדרים עדרים של בקר וצאן, עגלים וגדיים, כשהם פועים וגועים, בוכים ומקננים בלשונם האילמת, ושוטחים את טענותיהם בפני בית הדין של מעלה:

"היינו גלגולים וזקוקים לתיקון נשמותינו בעולם של מטה. יכולנו לזכות למנוחה רק על ידי זה ששוחט ירא שמים ישחוט אותנו בשחיטה כשרה ויעשה עלינו את הברכה! כל הזמן היינו מלאי חרדה שלא ניפול חלילה בידיים של גוי ונשחט שחיטה טרפה. וכשכבר זכינו שיהודי יקנה אותנו וצפינו שיובילו אותנו אל השוחט שישחוט אותנו בברכה, בסכין כשרה ללא פגימה לקח אותנה פושע ישראל זה, הביא אותנו לתול מחסן סתר נידח, ושם קטל אותנו במהלומות קרדום על הראש, כפי

שנוחרים חזירים טמאים! כל תקוותנו וצפיותינו לתיקון ולמנוחה, נופצו ונהיו לאל בידיו הגסות של מאכיל טריפות זה, ועכשיו אנו שוב נעים ונדים בעולם התוהו מבלי למצוא מנוחה!"

אשרין, בעל תשובה

"בתוך כל הרעש והמהומה הזו עמדתי כאילו לשוני ניתקה בפי, מבלי למצוא אף מלה אחת לזכותי" המשיך הנפטר לספר בחלום לשותפו הקצב. "כאשר ראה הסניגור שלי שכף המאזניים עומדת להכריע לרעתי, הוא לקח ממני את מגילת הקלף של רבינו בעל מגלה עמוקות, באמרו אלי:

"אל תירא ואל תפחד! המתן לי כאן!" המלאך מליך היושר שלי התנשא במעוף בזק מעלה מעלה, לגבהי מרומים, ולאחר שהות קצרה חזר בלווית מחנה שלם של סניגורים, מלאכי עליון בעלי כנפי כסף צחור, שפתחו בנאומי הגנה בדברים כדרבונות:

"אמנם חטא הנידון חטאה גדולה, עוונותיו רבו משערות ראשו| זאת עובדה שאין להכחישה... אך אף אחד אינו יכול להכחיש את העובדה שהוא נשאר יתום בגיל פעוט וגדל בתנאים קשים ביותר אצל דוד קשוח ואכזר, שהעביד אותו בפרך, ולא לימד אותו לא תורה ולא

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

הרבי הקדוש בעל מגלה עמוקות, הקובע ומאשר שהנידון כבר כיפר על כל חטאיו על ידי הסבל והעינויים ותיקוני התשובה בשארית שנותיו עלי אדמות! והרי דין מפורש הוא בגמרא: 'כיון שלקה הרי הוא כאחין! ולאחר שכבר קיבל מרצונו הטוב את מנת היסורים בעולם של מטה, הרי הוא נקי עתה מכל חטא'...

נאומי הסניגוריה השאירו רושם עז, וחברי בית הדין של מעלה, התחילו מחדש לנתח את העובדות, לבדוק ולשקול שוב, והדיונים נמשכו שעה ארוכה. לבסוף נפלה ההכרעה: כשם שקבעו בבית דין של מטה כך קובעים ומאשרים בבית דין של מעלה! פסק הדין של בעל מגלה עמוקות שריר ובריר וקיים! הקצב בעל התשובה נקי מכל חטא ועוון כתינוק שנולד!...

"בד בבד עם פסק הדין שלי הוציא בית הדין של מעלה עוד פסק דין שני" המשיך הנפטר לספר לשותפו בחלום "כל הנשמות שבגלל עוונותי הלכו לעולמם ללא עת, וכן כל הגלגולים של בעלי החיים שקטלתי אותם וע"י כך כיפחתי את חלקם בשני העולמות, יקבלו עתה את תיקונם, ושערי גם העדן ייפתחו לפניהם..."

חכמה, לא יהדות ולא יראת שמים. וכיון שהיה בור ועם הארץ הוא נתפס לתאוות הממון ושקע ביוון החטאת מבלי לתת דין וחשבון לעצמו עד היכן הדברים מגיעים. ועוד עובדה שאין להכחישה, שמיד כשעמד על חומרת הדברים, מיד כשנודע לו שאשמתו גדולה עד רום שמי שמיים לא היסס אף לרגע מלהתוודות על פשעיו ברבים, להביע חרטה בלב נשבר ונדכה ולבקש דרך לתשובה! ואיזו דרך תשובה היתה זאת! איזה סבל ויסורים קשים ומרים קיבל עליו באהבה וברצון במשך שנים רבות לאחר מכן, כדי לכפר על עוונותיו! אין לתאר את העינויים הגופניים והנפשיים של שלשת שנות הגלות, בדרך הנדודים מלאת החתחתים, ברעב ובקור וכל מיני פגעים, בהשפלות ובבזיונות, בחרפות ובבושות, ובהכרזות פומביות בכל אתר ואתר: "אני הוא החוטא והפושע! אני הוא העוכר ישראל! אנא תבזו אותי! תריקו לי בפרצוף! תרמסו אותי ברגלים!" והכל מפני שנודע לו עד מה כבדה אשמתו, ובגלל ההחלטה הנחושה לעשות הכל כדי למרק את עוונותיו ולהגיע לתשובה שלמה, כפי שהבית הדין הגדול בקראקא הטיל עליו! והנה כאן מונחת לפניכם מגילת הקלף של

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

"מיד באו במעוף-בזק מחנות מחנות של מלאכים, והחילו להוביל, כל נשמה לחוד, ברוב פאר והדר בדרך לגן עדן, כל אחד למקום היכלה בהתאם למאזן מעשיה הטובים. חלק מנשמות אלו החלו בו ברגע להקרין סביבם קרני אור מבהיקים בזוהר כזה שאצלכם למטה אי אפשר לתאר דבר כזה, כל נשמה זכתה לכבוד ויקר כזה אשר עין לא ראתה כמותם.

"כשגמרו עם כל אלה, נפנו לטפל בי. העמידו אותי על דוכן גבוה כשמסביבו מלאכי מרום זוהרים כזוהר הרקיע, וכולם כאחד משמיעים בקול ומנגינה שמימית שאין דומה לה: "פלוני יצא זכאי בדין!" בקראם שמי ובשם אבי.

ואז נבקעו ונפתחו רקיעים ללא ספור ולעיני נתגלה מחזה מרהיב כזה של הוד והדר, פאר ותפארת שאין לתארו ואין להשיגו בתפיסת אנוש.

מכל הצדדים הדהדה שירת המלאכים:

"זכאי הוא! בעל תשובה גמור הוא!" הכל אומר שירה! גם ספר התורה המונח על השלחן השתתף בשמחה, ואותיותיו הלוחשות כגחלי אש כאילו הכריזו גם הן: 'זכאי הוא! צדיק הוא!'

"מסביבי התפשט מין אור כזה, שהיה חזק אלפי מונים מאור השמש בגבורתו,

ומילא אותי עונג אין קץ.

"מרגע לרגע זרמו לקראתי יותר ויותר מלאכי עליון וצדיקים זכים וטהורים שיצאו מגן העדן כדי לקבל את פני השכן החדש. ראשי כולם היו מעוטרים בעטרות משובצות יהלומים ואבני חן שנוצצו כניצוצות של אש בשלל צבעים וגוונים.

"עד מהרה הופיעו ששה מלאכי אש, שנשאו חופת פאר, שמוטותיה עשויות מעצי ארזים והפרוכת הפרושה עליהם מלמעלה זהב טהור, ובמרכזה הזהירו המלים 'כי לה' המלוכה'. עם המלאכים נושאי החופה הגיע מחנה שלם של מנגנים ומשוררים עם כלי זמר לאין ספור. אלה היו הלוויים הקדושים, מהמקהלה של דוד המלך.

"כל הכבודה הזונעצרה ליד הדוכן שעליו עמדתי. שוב נשאו אותי המלאכים על כנפיהם והעמידו אותי מתחת לחופת הזהב, ומיד פתחו המנגנים בזמר והמשוררים בשירה, את התענוג הרוחני העילאי שהרגשתי בהקשיבי לשירי המקהלה אין לתאר במילים, אדם חי שישמע שירה כזו עלול למות מיתת נשיקה מרוב מתיקות.

"וכך התחילו להוביל אותי ברוב פאר והדר למקום מנוחתי בגן עדן."

שערי מעשה

מעשה נורא מהמגלה עמוקות

מאת מנחם מנדל גרליץ

התשובה בגן עדן. ולפני שדמותו נמוגה בערפלי החלום, השמיע באזני שותפו לשעבר את המלים האלה:

”תמשיך כמקודם בעקשנות ובלי לאות בחיי הסבל של בעלי תשובה! שלא תעלה אף רגע בלבך את המחשבה לסטות מדרך היסורים שצעת בה עד כה! זכור! מוטב לסבול את העינויים הקשים ביותר בכל החיים בעולם שלמטה, מאשר לסבול רגע אחד את יסורי התופץ שבגיהנום! חיי האדם עלי אדמות מגיעים פעם לקצם, ואילו בעולם הבא הנמשך הכל לעולמי עולמים! לנצח אין גבולות!

”לך אל רבינו הקדוש בעל מגלה עמוקות, ומסור לו את כל מה שסיפרתי לך. אם כי אני בטוח שהוא בוודאי יודע את כל זאת יותר טוב ממני, בכל זאת לך וספר לו! תבקש ממנו לפרסם את הסיפור הנפלא הזה בכל רחבי העולם, שיעלה את הדברים בספר ויפיץ אותו בקרב ההמונים! שכל אחד ידע, ראשית כל, עד כמה חייב האדם להתרחק מן העברה; ושנית, לאיזה מדרגות נשגבות יכול הצדיק להגיע בעולם הבא ע”י מעשיו הטובים בעולם הזה: ושלישית, כמה גדול כוחה של תשובה המגיעת עד כסא הכבוד, כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. ולמען ידע כל אשר נשמה באפו, שמתן שכר של מצוות אין לתאר ואין לשער. עין לא ראתה:

הנפטר המשיך לספר בחלום לשותפו בחיים לשעבר, כיצד הוכנס לבסוף לגן עדן ותיאר בפניו את הכבוד והיקר והגדולה שחילקו לו בהיכנסו לשערי גן העדן.

הכבוד הגדול ביותר שהאדם יכול לקבל במשך כל ימי חייו עלי אדמות הריהו כקליפת השום לגבי מה שהושפע עלי בשנייה אחת בגן עדן! וממי זכיתי לקבל את כל הכבוד והיקר? מצדיקים קדושים וטהורים, אשר פניהם מזהירים כזוהר הרקיע וראשיהם עטורים בכתר התורה. ”שני ישישים, שהוד פניהם הקרין אור יקרות למרחקים, צעדו לקראתי כשהם נושאים בידיהם כתר מפואר להפליא, משובץ באבני חן יקרות ביותר. ועליו התנוססו המלים ”בעל תשובה גמור”. את הכתר הזה נתנו על ראשי בטכס מרשים ביותר, והתחילו להולין אותי בדרכי להיכלם של בעלי התשובה, היכל מפואר ונהדר ביותר, שאין די מלים בשפת אנוש כדי לתארו. כל הצדיקים ליוו אותי עד לשם, ובהיכנסי פנימה נפרדו ממני בקראם יחד בקול: ’אשריך שזכית לכן!’

עין לא ראתה

בכך סיים הנפטר את סיפורו על מה שהתרחש איתו מאז פטירתו ועד שזכה להגיע למקום מנוחתו בהיכלם של בעלי

שערי זוהר הגאולה

זוהר גוג ומגוג

מאת: מכון הזוהר העולמי

ב"זאת" אני בוטח - זה נאמר במלחמת גוג ומגוג,

זוהר - תיקוני הזוהר (תקונא שתין וארבע - דף צה ע"ב)

... דאדם (דף צה ע"ב) ואתתיה אתבריא בדיוקנא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, ובגין דא חובא דאדם הוה תליא בעמודא דאמצעייתא, וחובה דחיה בשכינתא, ובגין דא מה זאת עשית, לזאת עשית ודאי, וחובא דא גרם דנחתת שכינתא בגלותא, דהו ישראל עבדן מעשה אבותיהם, ובגין דא אמר (ויקרא כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתיים ולא געלתים וכו', ובה אמר דוד (תהלים כז ג) אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי וגומר, בזאת אני בוטח וגומר, דא אתמר במלחמת גוג ומגוג, ומאן גרים למהוי איהו נטיר בה, בגין דעליה אתמר (שם קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וגומר.

לשון הקודש: שאדם ואשתו נבראו בדיוקנו של הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ומשום זה חטא האדם היה תלוי בעמוד האמצעי, והחטא של חנה בשכינה, ומשום זה מה זאת עשית, לזאת עשית ודאי, והחטא הזה גרם שירדה השכינה לגלות, שהיו ישראל עושים מעשה אבותיהם, ומשום זה אמר ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתיים ולא געלתים וכו', ובה אמר דוד אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי וגומר, ב"זאת" אני בוטח וגומר, זה נאמר במלחמת גוג ומגוג, ומי גרם שהוא יהיה שמור בה? משום שעליו נאמר אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה

עד אמצא מקום ליהו"ה וגומר. עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את כל אותם המלכים שהציקו לישראל ולירושלים ועתיד להפרע מהם בגלוי סביב ירושלים. זוהר שמות (פרשת בשלח - דף נ"ח ע"ב): לשון הקודש: רבי אבא אמר משמו של רב ייסא סבא, וכן אמר רבי שמעון, עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את כל אותם המלכים שהציקו לישראל ולירושלים, את אנדריאנוס, ללופינוס, ונבוכדנצר, ולסנחריב, ולכל שאר מלכי העמים שהחריבו ביתו, ולהשליט אותם כבתחלה, ויתכנסו עמהם שאר העמים. ועתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהם בגלוי סביב ירושלים. זהו שכתוב וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים. אשר יצבאו לא כתוב, אלא אשר צבאו. אז כתוב וברב גאונך תהרס קמיו. וזה לזמן שיבא המשיח כתוב, ושירה זו היא שירת העולמים. וברוח אפיו נערמו מים - באותו זמן. ומשום כך יש באותו זמן, ולזמנו של מלך המשיח, ולזמן גוג ומגוג. נצבנו כמו נד - לזמן של עולם הבא, שהיא חדות כל העולמות. אמר אויב ארדף אשיג אחלק שכל. אמר אויב - זה אותו ממנה גדול על המצרים, בשעה שנתן לו שלטון על ישראל, חשב שישמיד אותם תחת שלטונו, אלא שזכר הקדוש ברוך הוא את הרי העולם שהיו מגנים עליהם. ואל תאמר זה לבדו, אלא כל אותם גדולים שממנים על עמים עובדי כוכבים ומזלות. וכשנתנה להם רשות ושלטון על ישראל, כלם רוצים להשמיד את ישראל תחתיהם. ועל זה, אותם עמים שתחת אותם השליטים הממנים, כלם

שערי זוהר הגאולה

זוהר גוג ומגוג מאת: מכון הזוהר העולמי

נהיו כולם קנאים דתיים, והם מבקשים לעקור את הכופרים. לא תהיה לנו התראה אפילו רגע אחד קודם. הכול יתפרץ באופן פתאומי, כמו שאמר הנביא 'פתאום יבוא האדון אל היכלו אשר אתם מבקשים'. לכן עלינו להיות מוכנים לכך מיד בכל נפשנו ומאודנו".

המלחמה האחרונה
נבאר מספר דברים בקשר למלחמת גוג ומגוג:

א. מבואר במדרש (שוחר טוב, קיח) ששלוש פעמים תהיינה מלחמת גוג ומגוג. וכתב המלבי"ם (יחזקאל לח,ב, ועוד) על פי פסוקי התנ"ך, שבפעמיים הראשונות לא יגיעו הגויים לשערי ירושלים, ורק בפעם השלישית הם יכבשו את ירושלים לזמן מה, כמבואר בזכריה (יד,ב).

והנה, לאחר מלחמת העולם הראשונה אמר ה"חפץ חיים", שמלחמה זו הייתה מלחמת גוג ומגוג הראשונה, ושבעוד עשרים וחמש שנה בערך תהייה עוד מלחמה עולמית שנייה, שהמלחמה הראשונה תהייה אפס כנגדה. ואחר כך תהיה מלחמת גוג ומגוג שלישית, (לב אליהו, פרשת שמות, דף קעב). שהשתיים הראשונות כמו משחק לעומתה.

ואכן, הדברים התקיימו במלואם! לאחר כ-25 שנה ממלחמת העולם הראשונה התרחשה מלחמת העולם השנייה. ובשני המלחמות הראשונות לא הגיעו הגויים לשערי ירושלים...

גוֹזְרִים גְּזֹרוֹת לְהַשְׁמִיד אוֹתָם, אֲלָא שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֹכֵר אֶת הָרִי הָעוֹלָם, וּמִגֵּן עֲלֵיהֶם. וְשָׂרָאָה אֶת זֶה מִשָּׁה, הַתְּחִיל לְשַׁבַּח אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר, מִי כְּמִכָּה בְּאֵלֶם ה'.

מלחמת העולם השלישית - מלחמת גוג ומגוג

אנחנו עומדים לפני מלחמת עולם, - לפי המבואר בנביאים ובדברי רבותינו, נראה המצב ערב מלחמת גוג ומגוג. לפניכם התחזית המלאה לגבי מלחמת גוג ומגוג, על פי פסוקי התנ"ך ודברי חכמינו זכרונם לברכה.

הקדמה
"אין ספק שאנו עומדים לפני מלחמת עולם, ורק מי שדבק בהקב"ה ובתורתו על ידי שמתחבר לתורת הרשב"י וזכה לסוכת שלום של הקב"ה יזכה להינצל.

הנביא אומר: 'חבי כמעט רגע עד יעבור זעם', המלחמה לא תהיה יותר מרגע אחד, שהרי פצצות אטום גורמות חורבן נורא בתוך מספר רגעים. האברבנאל כתב כמה ספרים בעניין מלחמת גוג ומגוג וביאת המשיח, וכבר לפני שש מאות שנה כתב, כיצד תיראה המלחמה. בין הדברים כתב, שכשיראו האומות שאינם יכולים לנצח יפנו אל האטום, וזה יחריב את כל העולם בתוך רגע. נכתבו שם ממש דברי נבואה. הוא לא היה בזמן גילוי האטום, ובכל זאת הוא תיאר אותו בדיוקנות.

האברבנאל אף קבע שהמלחמה תהיה מלחמת דת. לפני חמישים שנה, לא היה שייך אצל האומות עניין של דת, גם אצל המוסלמים וגם אצל הנוצרים, ופתאום

שערי זוהר המעשה

מעשי הזוהר

מאת: מכון הזוהר העולמי

הָלַךְ אֵלָיו, וּמָצָא אוֹתוֹ מְשֻׁנָּה, וְגוֹפוֹ מְלֵא חֲלָדִים. בָּכָה עִמּוֹ וְאָמַר: וַיִּשְׁרְאִיתִיךָ בָּכָה. אָמַר: אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שְׁרָאִיתָ אוֹתִי בָּכָה. שְׁאֵלְמָלָא לֹא רָאִיתִי אוֹתִי בָּכָה, לֹא הֵייתִי בָּכָה.

עֶסֶק הַתּוֹרָה בַּדֶּרֶךְ

(זוהר ח"א פרשת בראשית נח ע"ב-

נט, א)

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבְיוֹ, הַדֶּרֶךְ מְתַקֶּנֶת לְפָנֵינוּ, רוֹצִים לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תוֹרָה פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (קֹהֶלֶת י) וְגַם בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁהִסְכֵּל הָלַךְ לְבוֹ חֶסֶד וְגו'. כְּשֶׁבָּן אָדָם רוֹצֵה לְתַקֵּן דֶּרֶכְיוֹ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדֶרֶךְ צָרִיךְ לְהַמְלִיךְ בוֹ וּלְהַתְפַּלֵּל לְפָנָיו עַל דֶּרֶכוֹ, כִּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים כה) צֶדֶק לְפָנָיו יִהְיֶה וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פֶּעֶמְיוֹ. שֶׁהָיָה הַשְׂכִּינָה לֹא נִפְרָדֶת מִמֶּנּוּ.

וְמִי שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, מֶה כְּתוּב בוֹ? וְגַם בַּדֶּרֶךְ שֶׁהִסְכֵּל הָלַךְ לְבוֹ חֶסֶד. מִי זֶה לְבוֹ? זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יֵלֶךְ עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ וְגוֹרֵעַ מִסִּיעוֹ בַּדֶּרֶךְ. מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ בֶּן אָדָם שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדֶרֶךְ לֹא בִקֵּשׁ אֶת סִיעֵ רַבּוֹנוֹ.

וְאִפְלוּ בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ, לֹא עוֹסֵק בְּדְבָרֵי תוֹרָה, וְלִכֵּן לְבוֹ חֶסֶד, שְׁאִינוֹ

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאֱזִיר הוֹלֵךְ לִקְבֹּל אֶת פָּנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי בְּצֵאתוֹ מִן הַמַּעְרָה (הַקְדַּמַת הַזוהר ח"א יא ע"א)

רַבִּי פִּינְחָס הָיָה מְצִוֶּה לְפָנֵי רַבִּי רַחוּמָאִי בַּחוּף יָם כְּנֶרֶת, וְאָדָם גָּדוֹל וְקָשִׁישׁ יָמִים הָיָה, וְעֵינָיו פָּסְקוּ מִלִּרְאוֹת. אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס, וַדָּאִי שְׁמַעְתִּי שְׁלִיחוֹתָי חֲבִירוֹנוֹ יֵשׁ מְרַגְלִית אֶבֶן טוֹבָה, וְהִסְתַּכְלִיתִי בְּאוֹר הַמְּרַגְלִית הַהִיא שִׁיּוּצָא כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מִנִּרְתִּיקָה וְהָאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ הָאוֹר עָמַד מִן הַשָּׁמַיִם לְאַרְץ וְהָאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם עַד שֶׁיֵּשֶׁב עֲתִיק הַיָּמִים וַיֵּשֶׁב עַל הַכֶּסֶּא כְּרָאוּי. וְהָאוֹר הַהוּא כָּלֵל הַכָּל בְּבֵיתָהּ, וּמֵהָאוֹר שֶׁנִּכְלָל בְּבֵיתָהּ יֵצֵא אוֹר דֶּק וְקָטָן, וַיֵּצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֲלָקָהּ. צֵא, בְּנִי, צֵא, וְלֵךְ אַחֲרֵי הַמְּרַגְלִית הַהִיא שֶׁמְאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, שֶׁהָיָה הַשָּׁעָה עוֹמֶדֶת לָהּ.

יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעָמַד לְהַכְנִס לְאַנְיָה הַהִיא, וּשְׁנֵי גִבּוֹרִים עִמּוֹ. רָאָה שְׁתֵּי צַפָּרִים שֶׁהָיוּ בָּאוֹת וְטָסוֹת עַל הָיִם. הָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר: צַפָּרִים צַפָּרִים, שְׁאַתֵּן טָסוֹת עַל הָיִם, הֲרָאִיתֶם אֶת הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם בֶּר יוֹחָאִי? הַשְׁתַּהֲהָ מְעַט, אָמַר: צַפָּרִים צַפָּרִים, לָכוּ וְהִשִּׁיבוּ אוֹתִי. פָּרְחוּ וְהָלְכוּ. נִכְנְסוּ לָיִם וְהָלְכוּ לָהֶן. עַד שֶׁיֵּצֵא, הִנֵּה אוֹתָן צַפָּרִים בָּאוֹת, וּבְכִי אַחַת מֵהֶן פִּתְקָה אַחַת, וְכָתוּב בְּתוֹכָהּ שֶׁהִנֵּה בֶר יוֹחָאִי יֵצֵא מִן הַמַּעְרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ.

שערי זוהר המעשה

מעשי הזוהר

מאת: מכון הזוהר העולמי

טְבִירָה. רָאָה בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵיוּ קוֹשְׁרִים בְּקֶשֶׁר הַקֶּשֶׁת בְּכַדֵּי חָרָס. אָמַר, וַיֵּמָּה חֲטָא זֶה בְּגִלּוֹי לְהַרְגִּיז אֶת רַבּוֹנָם? נָתַן עֵינָיו בָּהֶם וַיִּזְרְקוּ לְתוֹךְ הַיָּם וַיָּמָתוּ.

בֹּא רֵאָה, כָּל חֲטָא שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּגִלּוֹי, דּוֹחָה אֶת הַשְׂכִּינָה מֵהָאָרֶץ וּמִסִּילָק אֶת דִּיּוּרָה מִן הָעוֹלָם. אֵלֶּה הֵיוּ הוֹלָכִים בְּרֹאשׁ זָקוֹף וְעוֹשִׂים חֲטָאִיהֶם בְּגִלּוֹי, וְדָחוּ אֶת הַשְׂכִּינָה מֵהָעוֹלָם, עַד שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּחָה אוֹתָם וְהֶעֱבִיר אוֹתָם מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (מִשְׁלֵי כ"ה) הָגוּ רָשָׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וְגו', הָגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וְגו'.

הָרִי אֶרְרֹט

(זוהר פרשת נח סג.)

רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלָכִים בַּדֶּרֶךְ. פָּגְשׁוּ בְּאוֹתָם הָרִי אֶרְרֹט. רָאוּ רְשׁוּמִים בְּקִיעִים בַּדֶּרֶךְ שֶׁהֵיוּ מִיָּמֵי הַמַּבּוּל. אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, הַבְּקִיעִים הֵלְלוּ שֶׁהֵיוּ מִיָּמֵי הַמַּבּוּל וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁאִירָם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, כִּדִּי שְׁלֵא יִמָּחֶה חֲטָאִים שֶׁל הָרָשָׁעִים לִפְנֵינוּ.

שָׁכַן דֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לַצַּדִּיקִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנוֹ - רוֹצֶה שְׂיִזְכְּרוּ אוֹתָם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וְלֹא יִשְׁכַּח זְכוֹרָם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת לְטוֹב. כִּמוֹ זֶה לְרָשָׁעִים שְׁלֵא עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ - כִּדִּי שְׁלֵא יִשְׁכַּח חֲטָאִים, וּלְהַזְכִּיר עֲנֻשֵׁיהֶם וְזְכוֹנָם לְרַע לְדוֹרֵי

הוֹלֵךְ יַחַד עִם רַבּוֹנוֹ וְלֹא נִמְצָא בַּדֶּרֶךְ. וְאוֹמַר לְכָל סָכָל הוּא - וְאַפְלוּ כְּשִׁשׁוּמַע דְּבַר אֱמוּנָה שֶׁל רַבּוֹנוֹ, הוּא אוֹמַר שֶׁזֶּה טְפָשׁוֹת לַעֲסֹק בָּזֶה. כִּמוֹ זֶה שֶׁשְּׁאַלּוּ לְבֵן אָדָם עַל אוֹת הַבְּרִית שֶׁרָשָׁמוּ בְּבִשּׁוּר הָאָדָם, וְאוֹמַר שְׁלֵא דְבַר אֱמוּנָה הוּא. שָׁמַע זֹאת רַבִּי יִיבֵא הֲזָקֵן וְהִסְתַּכַּל בּוֹ, וְנַעֲשֶׂה גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת. וְאָנוּ בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה בְּסִיוַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצִים לוֹמַר דְּבַרֵּי תוֹרָה.

דֵּינוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

(זוהר ח"א פרשת נח ס"ב ע"א)

רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יְהוֹדָה הָיוּ הוֹלָכִים בַּדֶּרֶךְ, וְהִגִּיעוּ לְהָרִים גְּדוֹלִים, וּמִצְאוּ בֵּין הָהָרִים עֲצָמוֹת בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵיוּ מְאוֹתָם בְּנֵי הַמַּבּוּל, וּפָסְעוּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת פְּסִיעוֹת בְּעֵצָם אַחַת. תִּמְהוּ. אָמְרוּ, הֵינּוּ מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲבֵירֵינוּ שֶׁהֵם לֹא הָיוּ פּוֹחֲדִים מִדֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב כ"א) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דֶּרֶכִּיךָ לֹא תִכָּפְנוּ. מַה עָשׂוּ? הָיוּ סוֹתְמִים בְּרַגְלֵיהֶם אֶת מַעֲיִנוֹת הַתְּהוֹם, וּמִים רְתוּחִים יוֹצְאִים וְלֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד בָּהֶם, עַד שֶׁהֵיוּ נִשְׁמָטִים וְנוֹפְלִים בָּאָרֶץ וַיָּמָתוּ.

חֲמִירַת הַחֲטָאִים הַגְּלוּיִם

(זוהר ח"א ספר בראשית פרשת

בראשית (נז ע"ב)

רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ יוֹם אֶחָד בְּשַׁעְרֵי

שערי זוהר המעשה

מעשי הזוהר

מאת: מכון הזוהר העולמי

דורות, היינו שכתוב (ירמיה ב) נכתם
עונך לפני וגו'.

כי השחית כל בשר את דרכו

(זוהר פרשת נח סח).

רבי יוסי היה מצוי לפני רבי שמעון יום
אחד. אמר לו, מה ראה הקדוש ברוך
הוא להשמיד את כל חיות הבר ועוף
השמים עם הרשעים? אם בני האדם
חטאו, בהמות ועופות השמים ושאר
הבריות מה חטאו? אמר לו, משום
שכתוב כי השחית כל בשר את דרכו
על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם.
עזבו את מינם ונדבקו במין אחר.

בא ראה, אותם רשעי העולם גרמו כן
לכל הבריות, ורצו [להשפית] להכחיש
מעשה בראשית, והם גרמו לכל הבריות
להשחית דרכם כמו שהם השחיתו.
אמר הקדוש ברוך הוא, אתם רציתם
[להשפית] להכחיש מעשי ידי? אני
אשלים רצונכם, ומחיתי את כל היקום
אשר עשיתי מעל פני האדמה. אחזיר
העולם למים כמו שהיה בהתחלה,
מים במים, והרי נתבאר. מכאן והלאה
אעשה בריות אחרות בעולם כראוי.

אם יסתר איש במסתרים

(זוהר פרשת נח ס"ח).

רבי חייא פתח ואמר, (ירמיה כג) אם
יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו
נאם ה'. כמה הם בני אדם אטומי לב

וסתומי עינים שלא משגיחים ולא
יודעים בכבוד רבונם, שכתוב בו הלא
את השמים ואת הארץ אני מלא. אין
רוצים בני אדם להסתתר מחטאיהם
ואומרים מי רואנו ומי יודענו, וכתוב
(ישעיה כט) והיה במחשן מעשיהם.

לאן יחבאו מפניו?

למלך שבנה פלטרין ועשה תחת הארץ
מחלות נסתרות. לימים מרדו בני
הארמון במלך. הקיף [צער] עליהם
המלך בגיסות. מה עשו? נכנסו והחביאו
עצמם תחת נקבי המחלות. אמר
המלך, אני עשיתי אותם, ומלפני אתם
רוצים להתחבא? זהו שכתוב אם יסתר
איש במסתרים ואני לא אראנו נאם
ה'. אני הוא שעשיתי מחלות ועשיתי
חשן ואור, ואתם אין תוכלו להתחבא
מלפני!

סגלת הקרבנות

(זוהר וירא ק ע"ב)

רבי פנחס פתח פסוק שכתוב (במדבר
יז) והנה החל הנגף בעם, וכתוב ויאמר
משה אל אהרן קח את המחתה וגו',
וכתוב ויתעצר המגפה. כתוב כאן מהר,
וכתוב שם מהרי שלש סאים. מה להלן
קרבן להנצל, אף כאן קרבן להנצל.

אמר רבי פנחס, פעם אחת הייתי
מהלך בדרך וכגשתי את אליהו. אמרתי
לו, יאמר לי מר דבר שמועיל לבריות.

שערי זוהר המעשה

מעשי הזוהר

מאת: מכון הזוהר העולמי

אמר לו, ברית גזר הקב"ה, ונכנסו לפניו כל המלאכים שממנים להזכיר חטאי האדם, שבזמן שיזכירו בני אדם הקרבנות שצוה משה, ומכון לבו ורצונו בהם - שכלם יזכירו אותו לטוב.

ועוד, בזמן שיאירע מות בבני אדם, הברית נגזרה, והכרוז עובר על כל חילות השמים, דאם יעלו בניו בארץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויאמרו ברצון נפש ולב ענינים של קטרת בשמים שהיו להם לישראל, שיתבטל המות מהם.

עונשו של מי שאינו נוטל ידיו כראוי (זוהר לך לך כ"ז ע"ב - כ"ח).

רבי אלעזר היה הולך לבית חמיו, והיו עמו רבי חייא ורבי יוסי ורבי חזקיה וכו'. בעודם הולכים פגש בהם רבי ייסא ויהודי אחד עמו. והיה אותו היהודי אומר וכו'. אמר רבי אלעזר לרבי ייסא, ראיתי אותך שבאת עם השכינה והתחברת. אמר לו, כן זה נדאי. ושלש פרסאות שהלכתי עמה ואמרה לי כמה דברים מעלים, ואני שמרתי אותם ליום הזה, ולא ידעתי שהוא המאור שמאיר כמו שראיתי כעת.

אמר רבי אלעזר ליהודי ההוא, מה שמך? אמר לו, יועזר. אמר לו, יועזר ואלעזר [דבר אחד] יושבים יחד. ישבו על סלע אחד בשדה ההוא וכו'. אמר לו רבי

אלעזר, יפה אמרת. אמר לו רבי אלעזר, מה מעשיך? אמר לו, מלמד תינוקות במקומי. כעת בא רבי יוסי מכפר חנין לעיר, וסלקו אותם מאצלי, והושיבו אותם אצלו. והיו נותנים לי כל בני העיר שזכר כמו אותו הזמן שהתינוקות היו אצלי, והסתכלתי בעצמי שלא ראוי לי להנות מהם בחנם, והשכרתי עצמי עם החכם [ההוא] הזה. אמר רבי אלעזר, כן צריך את הברכות של אבא.

קמו. הלכו לפני רבי שמעון [אחר כן], והיה יושב ולומד כל יום לפני רבי שמעון. ויום אחד היה עסוק בנטילת ידים לפניו. אמר, כל מי שלא נוטל ידיו כראוי, אף על גב שנענש למעלה - נענש למטה. ומה ענשו למטה? שגורם לעצמו עני. כמו שענשו כן - כן זוכה מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר.

אחר כן הקדים רבי שמעון, וראה אותו שנוטל ידיו במים, ונוטל ידיו בשעור רב של מים. אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיך. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר, והיה עוסק בתורה ונותן מזון לעניים כל יום, והיה שמח עמהם, ומסביר להם בפנים מאירות. קרא עליו רבי שמעון, (ישעיה מא) ואתה תגיל בה' בקדוש וגו'.

שערי צדיקים

הצדיק הרב פיש

מאת הרב שמעון כהן

המשך לסיפור על הרב פיש:

הרב פיש זצ"ל עם הס"ת לע"נ הנשמות הנידחות

הצדיקים הנסתרים, בשכונת שבזי שהצדיק היה גר בה, חיו באותה תקופה עוד מהצדיקים הנסתרים, הסנדלר הקדוש (הרב גרין), הרב פטילון, הרב וולטון, הרב יוסף דיין, הרב נחמיה, והרב

יוסף שוורץ, המכונה "הסבא מנתניה" כל אלו שהוזכרו כאן, נקראו בשם "המיוחדים" כיוון שלרוב היה להם קפיצת הדרך, כמו שהיו גם בתקופתם הרב מנחם מנשה והרב שמעון חירירי,

וכשהגיעו החסידים לביתו של הרב פיש, והודיעו לו בשם הבאבא סאלי כי בשמים הכריזו עליו שהוא חייב לקבל את שרביט ההנהגה. והסימן הוא: שלמחרת כשילך להתפלל יעמדו קהל גדול מחוץ לדלת ויבקשו לבוא לצדיק ולקבל את ברכתו, וכן היה,

בגיליון הבא נספר על הספר תורה שהצדיק כתב לעילוי נשמות הנשמות הזרוקות והנידחות....

הגליון י"ל ע"י:

עמותת דוד מלכא משיחא

ע.ר. 0-5855123-58 פקס ודוא"ל:

king@dmm.org.il / 02-585514

ת.ד. 57011 ירושלים

ניתן לשלוח תגובות לעורך י. הלוי

וכן ניתן לתרום או לפרסם חסויות

ובכן, לאחר שהצדיק התגלה, (כי הרי ידוע שצדיקים אוהבים לעבוד את השם בצנעה ובהסתרה, אך כשמגיע הרגע שיתגלו, לא עוזר להם כלום, והם חייבים להתגלות.)

אחרי שהבאבא סאלי

גזר עליו להתגלות, כיוון שהוא ראה מה גדול כוחו של הרב פיש בעולמות העליונים, וסדר הדברים כך היה: שהבאבא סאלי לפני פטירתו אמר למשמשו הרב אליהו אלפסי שיסע עם עוד שלושה חסידים לרחוב קלישר 32 בת"א ליד שכונת שבזי, החסידים לקחו מיד מונית ונסעו ישר לת"א, בשעה מאוד מאוחרת בלילה, וכשהגיעו לרחוב קלישר ולא מצאו את הכתובת, ואז לפתע הם רואים שהרב פיש קורא להם מן החלון, שיעלו אליו לבית,

הם עלו לבית של הרב פיש במדרגות של ברזל, כיוון שהצדיק היה גר בבית שבקושי מזכיר שהוא בית מגורים, והצדיק היה דואג להרבה אלמנות ויתומים, והוא גם היה הגזבר של

ניתן לקבל את הדיסק המקורי

של סעודת "מלוה מלכה

והזמירות שהוקלט אצל

רבי אברהם פיש זצ"ל

במחיר של 50 ש"ח

ניתן להשיג במערכת

כתובתנו: www.dmm.org.il

עקב תקלה בפקס נא לשלוח שוב את הפקסים